

روضه پر نور شيخ المشايخ غوث العظم عبدالقادر جيلاني (رح)

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكُمْ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَرَبِّهِ الْمُسْتَلْطَنِ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا حَيْزُ الْمُتَعَبَى وَرَحِمُوا عَلَى مَلَاحِجِ الْبُيُوتِ الشُّبَّانِيَا وَرَفَعُوا عَلَيَّ مَرَاتِقُ الْوَلَمَةِ الْعُسُوفَى وَفَارَقُوا قُدْرَةَ عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولون خیز او هغه قول اشیا چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے دے راویستے دی . او خواریه کپے دے دی . دا قول دانته پاك شناخون دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم دے پیدا آکے . بیلے دریست گه او په اندازه دے کھ . بیلے ورته هدایت اړکے .

او دے وژنه او ژوند دے دے کھ . دے خندوؤو او وژنه په بعضو دے زیات رحم او کھ او بعضو دے رسواکھ چه هم خور و وک دے ، هم غنپو وک دے . خوک دے نیک بخت کھ او خوک دے بد بخت . د بعضو دے بخشش لرے کھ او بعضو دے پرے بناد کول . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه که میخونه کلک دی . او دیکه پرے قرار بیا موند دے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوک دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوک د هغه دستخی فعل او امر نه دے پرے نه دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت و ریش او هغوک د هغه درحمت د دائره نه بهرنه دے . هغه په هغه اولو خیزونو موصوف دے چه د هغه دے به مخلوقات مهربانی کپے دی . او هغه له شکر دے چه دهر آفت لرے کوک دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم و رحمتونه دی ، چه به مخلوقاتو کنبی برکزی دے او موجوداتو کنبی چپله دے . دا دے نبی دے چه چا دے پیروی او کړه نو هدایت دے بیا موند او چا چه ترے مخ دا وړلو ، نو کمره او مرتد شو . دا دے پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کنبی زا هد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا دے رسول چه د هغه په تشریف او ریکی حق راغے او باطل فنا شو او هغه د نور په برکت زمکه رویشان شو . قول سلامونه ، رحمتونه

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او قول اولینو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو دی ، چه قول او فعل کنب دے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

موندی الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کوو ، چه مجرب رب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندو کک ، ژوند دے کوکک او هر کوکک او خجوند نه د تکلیف لرے کوکک دے . دا قول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، خرگنده ، سختی او نرمی کنب همیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کوکک) دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقونه پتیا دی هغه ته خرگند دی . دلغز شونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدو کک او قبولو کک دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدائی تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، که تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواری نو شمار به دے نه کپے نبی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ؛ نو نه زه ، نه هماغا زریه ، او هماغا ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپے شی . او نه پرے عقل ، ذهن او زریه احاطه کولے شی . او نه د ژبه

د بیان طاقت لرے شی .
مجمله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك هماغا دے ته قوت ورکھ ، او د شپه نه خبری له ، او د هغه د لیک د پاره کویتو له ، او د کویتو نه قلم له ، او د قلم نه کاغذ له ، دا هغو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه هماغا په زریه کنبی راغله ، چه زه دے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبری د پاره د زریه د قالب نه بهرته را وکارم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر
د مؤمن د پاره هر حال کنبی داد دے خیزونه لازمی دی . یو دا چه دا امام الهی تمیل کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغلی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کنبی هغه د دے خیزونو نه خالی نه وی نو پکاری چه سره زریه کنبی د دے خبر و کلکه اراده لری . او نفس ته همیشه د دے تسلیم و رکوی او د بدن قول اعضا و هرجالت کنبی دے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت
د سنت پیروی کوی او د بدعت لارمه اختیار وک . د

خله د خدائی تعالی دا حکامو تمیل .
عنه حرام کارونه چه د هغه نه شریعت مع راو پدے دے .

اللہ اور ہفتہ دروسوں کو حکم مئی۔ اور ہفتویٰ نافرمانی سے کوئی۔ اللہ پاک یوگنہی اور ہفتوں کے ساتھ سوا شریک نہ جوئی اور ہر عیب نہ ہے یا کفری۔ اسلام رشتیہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اور ارادہ سے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساقی اوشک او گمان کین مہ پریمی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطاعت جمع کیری۔ اولہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ د فضل سوال کوئی۔ اور لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یوں سوا د دوستی، محبت اور اوراداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اور عادت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساقی۔ د کین بے پروائی مہ کوئی۔ گئی بہ دے بہ ککری۔ د خپل پروککار د ذکر اور عبادت بہ کالی خان بنا شتہ کیری۔ بے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسے او ہفتہ پہ د توجہ کولونہ مہ اری۔ بہ توبہ و توبہ کونہ ہفتہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا شتہ دے۔

کہ دے نہ نصیحتوں عمل او کیری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دربان دے رحم او کیری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ د عذاب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ د دیدار او قرب مونسب شی۔ اور د جنت پہ تبول نعمتوں بناد شی۔ او پہ دے ناز و نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورنی وی۔ او حورے بہ وی۔ او قسم قسم خوشبوئی، او خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ او د تبولونہ زیارت د خوبیدہ خبر د دادہ چہ پیغمبرانو۔ صدیقانو۔ شہدانو اور صالحانوسوا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء او آزمائش شمرہ

ہر کھ چہ سختی کین بہ بندہ د آزمائش و خست رانی نو اول پہ خپل قوت دھے د علاج کوشش کوئی۔ خود کھل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نو بیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملات کین دبا د شانو منصبدارو، او مالدارونہ، او بہ امراض کین د طبیبانو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعے ہم بیکار شی۔ نو بیا دغا، زاری او شاہ صفت سوا خپل خدائے تے راجع شی۔ خود ترو مہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخیلہ رفع کوئی۔ بیا د مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہفتویٰ کین د حاجت روا بی خہ درک موی او خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نو بیا بے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتوں دیا رہے عجزی شی اور خوف و رجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ تہ ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د تبول ظاہری او مادی اسبابونہ نا امید شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اور د توحید

اسرار پہ کشف سوا ظاہر شی چہ دے د دنیوی علاقوار اسبابونہ لاس پہ سرشی اور فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح پہ شان باقی پاتے شی۔ دے وقت کین د دے نظر تسلیم اور رضا کین پہ خدائی افعال وی۔ او صاحب یقین موحد شی۔ د یقین پہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اور سی، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ ویی اور ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو بودا سے ہستی تے پہ نظر کین نہ راجی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، و کرب و اختلاو، پرانستلو بندولو، مرگ او ژوند عزت او ذلت، مالداری او محتاجی، د رحمت او بیماری عجاز او محتار وی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دے وی لکھ پے رودونکے بچے چہ ددائی پہ غیر کین۔ یا مرے د غاسل پہ لاس کین۔ یا غونہوسکے د چوکان سوار پہ چکین وی۔ اوس د خپل ژوند د تبول معاملاتو محتار کل صرف اللہ پاک گنہی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د بوسے وضع نہ پاتے تہ اور د یوفعل نہ بل تہ اہولے راوے شی۔ خود د خان یا غیر پہ حق کین د خہ حکم او حرکت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار پہ ارادہ او فعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریدہ، او کہ پہ خہ خبر پوہیدلا، ہر خہ د خدائی پہ ارادہ کوئی۔

اوس دد علم د خدائے د علم نہ دے اور دد کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ د ہفتہ د قرب نہ نیک بخت اور ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوا مطہن دے۔ د ہفتہ فکر سوا صاحب فہم دے۔ او دنیا او عقل کین د ہفتہ پہ دد و ددو شعالہ۔ د تسلیم اور رضا مقام کین دے صرف اللہ سوا دے اور غیر اللہ نہ لاس پہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل اور وسند دے۔ د ہفتہ پنا لہوی اور عشق او محبت رشتہ تے خدائے تعالیٰ سوا مضبوطہ او محکم دے۔ پہ ہر معاملہ کین دد تکل پہ خدائے دے اور ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایت حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرنی او کہہ پر توبہ بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پہ عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموی۔ اور د ہفتہ د قدرت د نا اشنا رازونو نہ اگاھی حاصلوی۔ او خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ پہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا د ہفتہ پہ نعمتوں شکر اویاسی۔ د ہفتہ ثنا صفت کوئی۔ او دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ او حقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزارے تے نو بہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشاونہ کنا رکش تے۔ نو ستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غونہ شی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرے۔ اور رضا بقضا ہے۔ نوستا د تقدیر پر یک
 کہیں بہ دخداے تعالیٰ نہ د خیر اور برکت سوال کو لے شی۔
 دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معزکین ژوندے کری
 اور دے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک
 نشته۔ اور دے غنی بهے چه دھے نہ پس محتاجی نشته
 اوپہ دے نعمتون بہ بنادے چه دھے نہ پس نکندستی
 نشته۔ اوپہ دے راحت به محفوظ ہے چه دھے نہ پس
 پریسانی نشته۔ اوپہ دے خوشحالی بہ خوشحاله ہے چه د
 هھے نہ پس غم نشته اوپہ دے علم به موصوف ہے
 چه دھے نہ پس جهل نشته اوپہ دے امن کنیں به ہے
 چه دھے نہ پس خوف نشته اوپہ دے عزت به عزتمند
 ہے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته اوپہ بارک الوالی کنیں
 به دے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے ولے
 نشته او دے ترقی به اوکرے چه دھے نہ پس تزل نشته
 اور دے به روند ہے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او
 دے به پاک ہے چه بیابگنا هونون کنیں ککر نشته۔
 چه دے مرتبه بیاموے، نو دغہ وخت به د الله تعالیٰ
 محبوب اوکرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به په
 رینتیا د هھے جوگه ے۔ ته به دروحانی امراضود پار هخپ
 بود دے لوئے اکسیر ہے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تواد
 اوچے مرتبه پیژندون نه عاجز وی۔ او دے یوسه مشله

فتوح ۶۶ العیب

بزرگ به ہے چه خوک به دے سیال نه وی۔ دھے حالت
 کنیں به ته دهر رسول، نبی اوصدیق وارث ہے۔ په تا به
 د ولایت انتها وی او د فیض حاصلود پار ه به تاله ابدال
 راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیبری۔ ستا
 په دغا به درحمت باران کیبری۔ ستا په برکت به پتی شته
 کیبری۔ او یوتی به زرخو نیبری اوستا په دغا به خاص وعام
 بادشاه اور عیبت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او
 بول مخلوق مصیبتون رفع کیبری۔ اوستا د احکامو او
 ارشادا تو د اطاعت نه به ے بله چاره نه وی۔
 خلق به دلرے لرے خایونو نه تاله راخی او دخالق کائنا
 په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کنیں هھے محتات،
 تقدی او غله راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنو صفات او اوچتو
 اخلاقو چرچے وی او بول خلق به ستا په تعریف نه میری
 ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کنیں هم
 اختلاف نه وی۔ اے پاک صنته! اے نیک بخته! اے په
 بارگاہ خداوندی کنیں مقبوله او اے د نوع انسانی سرتاجه
 د بنارونو او حاکمانو بولو خلقو کنیں په تا د الله فضل د
 او الله پاک دلرے فضل خاوند دے۔
مقاله (۵) د دنیا د فتنو نه کناره کشی
 هرکله چه ته د دنیا زیب و زیست، مکرو فریب، هلاکتی
 لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۷ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و
 نو دے اوگنیزه لکه چه خوک صحر کنیں اودس مانے ته
 بریند ناست وی۔ چه بول بنکاری او بد بوئی ے خوره شوک
 وی۔ نو ته د هغه دشوم گلا نه سترگه پته کرے۔ او بد بوئی
 نه ے پوزه بند کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو، دهونو
 دگناه د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی
 نه حان محفوظ کرے۔ د پار د دے چه ستا د روح فطری
 پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیامو
 د نیا چه هر خوبه ستا قسم کنیں وی۔ هغه به ضرور
 تاته درسی۔ او ته به ضرور د هھے نه فائد د موے۔ په
 دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول
 دے۔ الله پاک خیل برگزید پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته
 فرمای: «وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 زُخْرًا أَلْبُوسًا أَلْبَسْنَا لِتَفْتَنَهُمْ فَيُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 أَتَلْبَسُ» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونیز کهارونه
 هر کرے دے، په هھے نظرمه اچوه حکم چه دے خیزون
 نه مقصد کنار په فتنه کنیں اچول دی۔ اوستا د پار د پیوره
 درکھے رزق بهتر او پاند ار دے)۔
مقاله (۶) د توحید رائی
 د الله تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کنیں خپل
 خواهشات اولذات فنا که حکم چه دے منل سوره پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کنیں د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با الله
 د مضبوطو د پار ه فاسق او غافل خلقو سوره قطع تعلق ویر
 ضروری دے او د خپلو خواهشا تو د فنا کو یو علامت دا
 دے۔ چه دفع نقصان، شر او ضرر، د نیازی اسپا بود
 جد و جهد بولو معاملاتو کنیں په خپل ذات د تکیه په لمانے دا
 بول امور کلی طور سره الله تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی
 المعاجات او کتمے شی۔ خداے تعالیٰ مختار کن نه کنول او په
 نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی
 حال او مستقبل کنیں دخپل بنده دامور او معاملاتو کپیل دے۔
 د هغه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور
 په خبیثه کنیں وے او بیا چه دمور په غیره کنیں دے پے
 رودل۔
 دخداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خپله ارادے د فنا
 کولو یو علامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے
 حکم چه خدائی اراده کنیں سراسر خیر او بهتری دے او په دے
 کنیں ستا قصد کول هم شوک او گنیزه۔ د نفسانی خواهشا تو د
 نفی نه په د الله تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی
 نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زړه
 به دے مطیع شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز
 به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با الله روحانی
 توانائی بیاموے نو دکائنات د بولو خیزونو نه به ے تیاره

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغونہ وی۔ پروکار عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ او دے علم اور عرفان بہ برکت بہ دہ سلف صالحین اور برگزیدہ عارفانہ مقاماتو تہ رسوی۔ بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذاتی خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے تقالی افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او بہ زور تو کیں د ربانی ارادہ دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! او فرما بیلی دی اللہ پاک زہ ہفت خلقو تہ د یرقرب یم چہ د ہفتوی زور نہ خما بہ وجہ شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تقالی قرب تر ہفتے حاصل تہ کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادہ کیں فنا کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے نو بیا بہ تا اللہ تعالیٰ د تڑے سرہ زرعون کری او تہ بہ د نوسے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ د شرک محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "اَنَّا صُنُّكَ مُنْكَسِرَةً الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلو تہ د یرقرب یم) ہم دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راجی "خما مومن بندہ د ذکر اوصادت پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بلہ دے حدیث نہ مطلب د ارادے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلقو او عارفو علاقو۔ منقطع شے۔ او ہفتہ تن خدائے تہ داسے متوجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو، حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تقالی د اطاعت نہ بل خہ کار تہ اسی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلن صرف د خدائے پارہ وی۔ او ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی نہیں اتحاد او حول لوشے۔ ایسے عقیدہ سرچھا کرے۔ او کتابت و سنت اور قول چوانو امتو اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ چہ فرمائیے دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د خدائے پہ لار کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ ماریا اللہ علا تہ خفے شے۔ نہ دا چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب د پورے فاضل عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیرہ او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کوم کوم ملانے چہ دے کتاب کیں دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب د غم دے۔ کوم چہ مستوح بیات ۵۰

مانتہ د یر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و شہم چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفت سترکے شہم چہ پہ ہفت لیدتہ کوی۔ زہ د ہفتہ ژ بہ شہم چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہ ہفتہ لاس شہم چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہ د ہفتے پیسے شہم چہ پہ ہفت ہفتہ کرچی۔ نو فنا ہیجہ حالت درے نہ بل نہ دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔ خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک شے یا بد ہر کلہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔ او خپل امید و نہ بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہم نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ تقالی باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہم نہ ممکن و۔ چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہم اللہ پہ اختیار کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہم نہ جے خوفہ کری۔ او خیر او برکا تو کیں بہ ستا د پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرکز او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ پس اولیاء اللہ خپل منزل بیا مومی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ کیں فنا کول د قولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔ د دے وجہ نہ د دوئی نوم ابدال شو۔ د دوئی پہ نزد حق پہ ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہریرہ جہذوبیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے خہ بے اعتدالی اوشے، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ پرے دوی خبردار کری او دوئی ترے منع شے او توبہ او استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ ہیچوگ معصوم نہ دے۔ فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی کیں د خدائے برگزیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کیدو شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔ خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی د دغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی لے ہفتہ وخت پہ شجافی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار
د نفس د یا بد و نہ آزاد شہ۔ او دے پہ متابعت کیں د خلیہ ہستی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ ہی خورسورہ سپاں پرور کار تہ او سپارہ او خیل زہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولو حکم کوئی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوپی، ہنہ لہ جائے مہ و رکوہ۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کوہ۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشا تو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بیداری یومہٹک کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ د احکام الہی اتباع کوہ۔ اودہنہ د منہیا تو نہ پرہیز کوہ۔ د خدا کے مقدمات دہنہ اختیار اور صا تہ پریردہ۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک دہنہ شریک مہ جو روہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکوسے۔ نو پہ دے حالت کین تشریک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہ لہ پکار دی چہ نیک کار و نہ کوہ۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جوہ نہ کوہ۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ دخواہشا تو پہ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین یوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اودماج د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذرہ ہے۔

اے نبی! تا ہنہ سوسے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تد بیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کوہ۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیرہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسستہ اختیار کوہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اود ہنہ پہ جائے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تو نو تعیل کیرے دے۔ داخو دظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا د خدائے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما بہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو د پارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدائی نہ مغفرت غوبنتلو: او خیز روایتونہ کین دسل خلہ مغفرت ذکر دے، نور رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودشہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیا موند لو۔ نورائی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت تہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکھ حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیث کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکھ چہ

فتوح ۴۴ الغیب

نفسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نور اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جوہرکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کوہ۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدائے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیرہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیرہ۔ غافلہ کیرہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنہ خیل ذات سرہ مہ منسوب کوہ۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پتہ ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کوہ۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکم چہ ستا اہل بیت براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونوسے شان دے۔ نو دا حوالو مخلوق ستر تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نور اللہ پاک بخشش او کترہ۔ اود خدائے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کوہ۔ کہ ستا حال د غصے باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا د پارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوہ یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راو پی۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نور اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۶ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن د پارہ اکسیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین د بندہ د وہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبروات پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوال چہ دہو او نسیان اودعہن د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ د خیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین را کیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدائے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کہے شوے۔ روپیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ آگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبہ او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بلکہ اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّا تَرْحَمْنَا لَنآبُدَنَّ وَ تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ" (اے ربہ حمد توبہ مونہر پہ خیل خاں ظلم او کہہ۔ کہ تہ مو اونہ بخینے اور رحم ربا بندے اونہ کپے نومونہ بہ د زیان کارانہ نہ شو۔) نو د توبہ او استغفار پہ برکت پہ ہنوںک د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرار او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شو کہ چہ دے

نه چکین هغوئى د دے نه بهرور نه وو۔ د دے نه پسر هغوئى هره اراده د الله تعالى د اراده ماتحت وه۔ او د هغوئى هر دوئم حالت درومبى حالت نه بهتر اواربع ودرحقى چه هغوئى ته ولايت كبرى، قبوليت حق او دنيا او عقلى كبرى سرفرازى نصيب شوه او د هغوئى اولاد د ذكع په مخ بنه او خائونيد - او په هغوئى كين لوسه لوسه جليل القدر انبياء او برگزیده اولياء الله پيدا شول۔ بيا د دنيا ديس عفى د هغوئى جائے پناه او د حيات ابدى قرارگاه شو۔

نو تاله هم توبه او استغفار بايد۔ او د رسول كريم صلى الله عليه وسلم اسوه حسنه او د نوج انسانى د پلار حضرت آدم عليه السلام خصائل اختيارول پكار دى۔ او هم دا خيرونه دخدا ئے درشتينو عاشقانو او دوستانو سنت دى چه د نجات ضامن دى۔

مقاله (۸) د قرب الهى منزلونه
د خدائے د طرفه چه ته كوم روحانى او باطنى حالت كين شه۔ د هغه نه سوا د اوچت يا دلاندے حالت آزيو مه كوه۔ هر كله چه ته د شامى محل (عالم لاهوت) په دروازه شه نو په محل كين د داخليدو خپله خواهش مه كوه۔ ترخوچه شاهى حكم (امردقى) سرود ته په زور كين داخل نه كړ شه۔ د زور نه مراد هغه حكم ده چه ازلى تاكيدى او بارباروى۔ هغى د نفس په ترغيب په داخله

۱۵۱. مه كوه۔ كيدے شى، چه دا د هغه بادشاہ (الله تعالى) د طرفه امتحان وى۔ خو تر هغه وخته د صبر او تحمل نه كار اخله۔ چه ته په داخله مجبور كړې شى۔ اوستا داخله سراسر د شاهى اذن ماتحت وى۔

چه ته جبر او شاهى حكم سره محل (قرب خداوندى) كين داخل كړې شه۔ نو تاله به بادشاہ دخپله اراده او فعل په وجه خه عذاب نه دركوى۔ حكمه چه دهغه قهر او عذاب خو د بنده په بے صبرى، نفسانى خوا هشا توبه ادبى او د تسليم رضا په ترك كولورائى۔ نو چه ته چې شاهى محل كين داخل كړې شه۔ نو دا خپله خوش نصيبى او سعادت اركونه او دهغه په دربار كين خاموشه، سرتوپه، او مودب ولاړ اوسه۔ او په كوم خدمت چه ته مامور كړې شه، په سرسترو د هغه پيروى كوه۔ او حقه حجت ته هرگز هغه كين دخل مه وركوه۔

الله تعالى خپل بنى اكرم صله الله عليه وسلم ته ارشاد فرمائى: «د دنيا د ظاهرى مال واسباب كوم خيرونه چه مونږ كفارو ته وس كړې دى۔ ته په هغه نظرمه كوه، حكمه چه دهك اشياؤ مقصد خوكلار په فتنه او امتحان كين اچولې دى۔ اوستا د برون د كار دركړې رنق ستا د پاره د پريهتر او پايدارو كين نو دا الله تعالى په دے قول كين «وَسَيُجْزِيكَ خَيْرًا لَّأَنْتَى» (خدائے دركړې رنق د پريهتر او پايدار دے)۔ حضور صله

الله عليه وسلم ته په باطنى احوالو، صبر وشكر او په عطا شوي نعمتونو د راضى كيدو تعليم وركړې شوي دے۔ يعنى مونږ چه په تا كومه لويه پيژنونه كړې دى، نكه نبوت، علم راسخ، حكمت وفهم، دين اسلام، توحيد او معرفت، جهاد فى سبيل الله او فتوحات غيبى، دا خيرونه د دنيا د نور مال وچا نداد او د عيش وعشرت د سامان نه د پريهتر او دائمى دى۔ نو د الله تعالى په عطا شوي نعمتونو شكر او رضا مندى كول او د نوروفانى او عارضى خيرونو ترك كول، د ټولو نيكو او برکتو نو اصل دے۔

ټول د دنيا وى اشياؤ الله تعالى د بند يا نو د آزمائش د پاره پيدا كړې دى۔ كوم خير چه ستا په قسمت كين وى، يا د خير، هغه بل د هجواد پاره نه دى، هغه د قدرت لاس كين محفوظ وى۔ نو كه هغه مشيتيا ايزدى كين ستا په حصه كين وى۔ كه ته غواړې، او كه نه، هغه به ضرورتاً ته رسي۔ د هغه په طلب كين ستا د طرفه نه د كستاخى يا د بے ادبى اظهار مناسب نه دے۔ او كه هغه خير د بل چا قسمت كين وى۔ نو ته هغه نشه حاصلوكه۔ او كه هغه په خير و عافيت او سلامتى سره د چا فرد بشو قسمت كين نه وى، او محض فتنه او امتحان وى۔ نو بيا د يو عقل او شعور خاوند وى ديدې دانسته خان په فتو او پريشانو كين كينبىاسى۔ مراد داشو، چه خير او سلامتى او دنړۍ اطمينان په باطنى

احوال او تسليم اورضا كين دے۔

شاهى محل د داخليدو نه پس چه ته بالاخانه (اوج روحانى) او د هغه جائے نه چپت (منزل مقصود علميين) ته او خير و لې شه۔ نو ځنگه چه مونږ ذكر او كه، ته بالكل خاموش، سر كېنه او مودب اوسه۔ بلكه دے امورو كين د ربومى نذريات تابعدار اوسه۔ ځنگه چه ته اوس بادشاہ ته زيات قريب شه۔ نو خپرو ته هم قريب شه۔ چه دلته را اورې نو دهغه نه د احوال او مقاماتو د هيڅ حال بيا مقام په خپله خواهش مه كوه ځنگه چه دا به د موجوده نعمت ناشكرو وى۔ او ناشكرو يونا شكر گزاره سبه په دنيا او عقلى دواړو كين ذليل كوى۔

ځنگه چه چكين ذكر او شو ته د ذكر فكر او عمل صالحو په جد و جهد كين مشغول اوسه چه دا به بلند مقام ته ورسې چه دائمى او ابدى وى۔ او يا د ساته چه هغه مقام د الله تعالى ظاهري باهر آيات او كرامات دى۔ چه د بنده د قول او فعل نه ظاهريزى د دے مقام نه غفلت اوسه پرواى هرگز مه كوه۔ د دے حفاظت كوه۔ او ثبات او استقلال سره د غلته قائم اوسه۔ نو احوال د اولياؤ د پاره دى او مقامات د ابد او د پاره۔

مقاله (۹) د الله تعالى جلالى او جمالى صفات او كشف او مشاهد
د الله تعالى په اسماء الحسنه كين دهغه د جلالى او جمالى

صفا تو ذکر یہ وضاحت سرا موجود ہے۔ اور ہفتہ دخیلو بند یا نو پہ غیاث کو کیں دے صفا تو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعال کو کیں دا اللہ تعالیٰ داصفات دایسے عجایب راکر گند کری چہ عقل او فہم مغلوب کری، رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواس کو کیں دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دا اللہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوحنا لانی او بل جمالی۔

خدائے تعالیٰ دجلال ظہور داسے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او دجسم پہ اعضاؤ دو پرے آثار راکر گند شی۔ لکہ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیث کو کیں روایت دے چہ دوئی دبیٹے مبارکے نہ بہ مانخہ پر وخت کیں ددیگ دیشید، وہ شان آواز راختلو جگہ چہ صواغیب زکریا کا ننگ ترازو (دخیل رب عبادت داسے کوہ، لکہ چہ تہے ویسے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ دجلال او جبروت مشاہدہ کولہ۔ او دا اللہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف بہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ دحضر موسیٰ علیہ السلام دجلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کیں دے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھوئی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان دجلال او جبروت دحضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفا روق

اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحیم او کریم دے۔ او دجمال دتہ و پہ اضطراب بنہ خبردار دے۔ دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ دحضر بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کیں راحت بیامومو۔ دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغی پہ دے بنا دقبا او درج راحت وڈ۔ چہ دکامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ دمانخہ پہ دوران کیں دجمال الہی مشاہدہ حاصلید۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زرق آرام پہ مانخہ کیں دے:

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص

دے کیں شک نشتہ، چہ ستا نفس دا اللہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہتاو، لڈا تو، اسپا بو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ جگہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرا اخیٹے شوے دی۔ نو کہ تہ دا اللہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا طرف تہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس دجہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی دتہوت مقام تہ اوریسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیور دے اوشی۔ دکاشتاو قول اشیا بہ ستا تابع شی اوستا

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔ شاہی محل دد اخلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) او دھے خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہہ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کو کیں د رومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ جگہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نو خظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اور سے بڈ ہڈہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیڑ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ جگہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپے پہ دنیا او عقلی دواپرو کیں ذیل کو ی۔

جنگہ چہ محکبیں ذکر اوشو تہ ذکر فکر او عمل صالحیہ جد وجد کیں مشغول اوسہ۔ چہ دایسے بلند مقام تہ اور چہ دانہی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہفتہ مقام دا اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہر ہین۔ دے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرا دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات دابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) دا اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشف او مشاہدہ

دا اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفتہ دجلالی او جمالی

د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ تو بلکہ دحق او توحید دپارہ۔

ہرچہ دجمال مشاہدہ دہ نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کیں دخدائے رحمت، رحیم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او دسخا د صفا تو ظہور دے۔ چہ د قریب خدا وندی پہ وچہ پہ بندہ تجبی غور کو ی۔ دا اللہ تعالیٰ دصفت جمالی عظیم ترین مظہر دحضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ تہ ہرید خواہ سرا بنہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ تہے راحت رسوے دے۔ ہر بد کو سرے تہ دعبت سلوک کہے دے۔ او استھائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت تہ خپلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی وس کرے۔ "لَا تَقْرُبُ عَلَیْکُمْ اَنْیُومٌ (نن درج پہ تاسوھیڑ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بجنینی بی) دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کیں ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

اللہ تعالیٰ دخیل جمال دمشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیور وکرے دے) او قول عمر تہ ہونے پہ دے نعمت پناہ کرے دی۔ دپارہ دے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کیں ددوکی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دجہی او فراق پہ خفگان کیں دحقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

خدمت اور تقظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دھنہ فرمانبرداری وی۔ اللہ پاک فرمائی: "کائناتو کین
 ہیچ چیز دا سے نشته چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغویٰ پہ ثنا پوهیڑی نہ! او اللہ پاک فرمائی:
 "ما آسمانوں او زمکے تہ اووے، چہ تاسو حُما فرما برداری
 قبولہ کریں۔ کہ خوبہ مووی او کہ مونہ وی خوبہ۔ نو
 هغویٰ اووے اچہ اے خالق کائناتہ! مونہ ستا فرمانبرداری
 پہ سرسرتگو قبولو۔"

مکملہ بندگی، د نفس دنا کارہ خواہشاتو پہ مخالفت
 حاصلیچی۔ پہ قرآن کریم کین د پریمایہ راغے دی چہ نفس
 اشارہ (هغه نفس چہ انسان تہ د بد و کارو نو ترغیب و رکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نہ گمراہ کوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چہ حضرت داود علیہ السلام تہ اللہ پاک او فرمائیل
 "چہ د نفس د خواہشاتو پیروی هچیرے اونہ کرے۔ حکمہ چہ
 زیما پہ زکھ کین د نفس د پیروی نہ زیات دفساد خیز بل
 نشته" او د حضرت با یزید بسطامیؒ متعلق یوحنا یثهور
 دے چہ هغویٰ اللہ پاک خوب کین اولید، نو عرضے او کہ
 چہ یا اللہ! تا تہ د رسید و کومہ لارہ ده؟ نو اللہ تعالیٰ
 ورتہ او فرمائیل: "د خپل نفس اطاعت پریدہ او مات راخہ
 حضرت با یزید فرمائی: دے پس مانکہ د مار د پوت خپل

نفس پہ خائے پرینود؟
 غرض داچہ هر حال کین د خواہشات نسان نہ پیریز
 د خلاصی باعث دے۔ نو کہ تہ متقی او پر هیرگارے۔ نو د
 حرام مال نہ او د مخلوقاتو د خوف او خدے نہ د پوہ او کرے
 او د مخلوقاتو پہ خائے خپل امید ونه خپل خالق سرہ او ترے
 او د زکوة، صدقے او نذرانے پہ طور هم د خلقو نظر
 مہ کوی۔ بنہ پوہ شہ چہ درزی او روزئی بول امور د فاعل
 فعل او تدبیر سرہ پہ ظهور کین راخی۔ او فاعل او مدبیر
 اللہ تعالیٰ دے۔ خو سرہ دے د مخلوق د طرفہ د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیرول نہ دی پکار۔ د پارہ د
 دے چہ تہ د جبر تہ فریقے (دوی دے خبرے قائل دی)
 چہ فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائد و سته
 خلاصے بیا موے۔ او دا هم مه واپہ چہ د مخلوق پہ افعال کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار هچر دخل نشته او بندہ د هر
 فعل او ارادے خپله مختار او مجاز دے گئی دے عقیدے
 به تہ کافر شے۔ او قدر یہ فرقہ کین به را شے۔ بلکه عقیدے
 درستہ کرے۔ او دا او واپہ، چہ د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خد او ندی نہ دی چہ د هغه د تحصیل حکم د پارہ
 "کین یللا نسان ماسعی" یعنی د مخلوق طرفہ سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین دے مثالونہ
 وارد دی۔

ص ۸۴ القیب

الهی او امر الہی د تعبیل د پارہ اللہ تعالیٰ خپله د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هر کله چہ فعل
 خالصتہ د حق د پارہ پائے شی او تاتہ د تأیید حق مقام
 حاصل شی نو بیا کہ تاتہ خٹہ فتنہ پینہ هم شی، نو د هغه
 د شر نہ به د خدا ئے په امان ساتی حکمہ چہ اللہ تعالیٰ
 په خپل مشیت او فعل چالرا سزا نہ ورکوی بندہ تہ عذاب
 په امور الہی کین د دخل ورکولو په وجه ورکولے شی۔
 کہ تہ د ولایت خواهان ئے (خدائے د په مونہ قبولو
 د دے نعمت پیرنا ونه او کوی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کرے۔ او دا مریخ په پوره طریقہ تابع شہ۔ او دا مری
 حق پیروی په دودہ قسم دے۔ رو یے قسم داچہ د نفس
 لدا تو د پیروی نہ منع شے۔ فرانس ادا کرے او خپل ظاهر
 او باطن د گنا هو نو نه محفوظ کرے۔ او د و تم قسم داچہ
 د خدا ئے کوم احکام د الهام یا القاء په طور ستا په زری
 وارد کیری۔ د هغه اطاعت په پوره احترام سرہ او کیری
 او د خدا ئے تعالیٰ دو وقتاً فوقتاً مشورونہ غفلت او ذکر کم
 دا باطنی امر په هغه مباح کارونو کین هم بیا موندے شی
 چہ د هغه متعلق شریعت کین خٹہ حکم موجود نہ وی۔
 په داشان چہ نه خو هغه ممنوع وی۔ او نه د وجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ تہ اختیار ورکولے شوے دے۔
 خواه کہ دا په تصرف کین راوی، او کہ نه ئے راوی۔

ص ۸۵ العیب

احکام خد او ندی نه تجاوزه کوی۔ حکمہ چہ د هغه
 احکام په قول مخلوقات طوعاً و کرها ز په خوبه او ناخوبه
 یعنی هر حالت کین) حاوی دی۔ د احکم الحاکمین په موجود
 کین په هچر یو امر کین حاکم مہ جوړ پرے۔ ستا حاکم کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ دے۔ کہ ستا زری کین خٹہ خیال یا
 وسوسه تیرہ شی۔ یا د الهام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث په معیار او سنجوے۔ کہ قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسه، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو د اے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نه لرے کہ او مخ تہ واپرے۔ حکمہ چہ د اے ویتوے د
 شیطان د طرفه وی چہ په قسم قسم بیکل صورتونو کین
 ئے انسان تہ را وپانده کوی۔
 کہ ستا خیال او وسوسه د قرآن او حدیث تر هغه جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین هچر شبه نه وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کرے حکمہ چہ دے کین د گناہ خد شہ
 نشته۔ لکه د حلاو غیز و نو خورل، خپل، نکاح، بنه
 لباس، چا صالح سرہ ناسته پاسته، د بیت اللہ شریف
 حج، د گنہو، یتیمانو او غریبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونہ واخله۔ په د اے الهام زری سکون او اطمینان
 بیا مووی۔ او فطرت دے تأیید او تصدیق کوی۔ د افعال

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سری لہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیز متعلق استخارہ او کبری او حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 دھن مطابقی و تصرف کوی۔ او پہ داسے حالت کین و
 د بندہ قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفہ نہ وی۔

دکومو خیز و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 ہنہ و د شرح پہ رو سرکہ، او دکومو خیز و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نہ دے، ہنہ و داستقارے پہ
 ذریعہ پہ خاکے راویکے شی۔ دلته بندہ بیا و اهل حقیقت
 د مقام نہ شی۔ او ہنہ پہ اولیا و کین شیعہ شی او کہ
 تہ د حق الحق۔ یہ حالت کین تہ چه پہ ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی خیریت
 او گنہ۔ حکم چه دا د ہنہ ابد الوحالات دے، چه دھن
 زہونہ د عشق و محبت نہ مات دی۔ ہنہ موجودین دی
 عارفان دی۔ صاحب علم او عقل دی۔ دوی دامیران آقا
 د خلیق خدا پیشوا او نگہبان، د حق ناشین، خاصان او
 مہبان الہی دی۔ نو پہ دے مقام دامیری دادہ چه تہ
 د نفس امارا مخالف تہ او دنیا او احیت ہیخیز تہ ستا
 رعبت او توجہ پاتے نہ شی۔ دھن وخت تہ د مالک اللہ
 بندہ تہ۔ نہ چه د ملک بند۔ تہ بہ دامحق غلام تہ، نہ

چہ دخواست او یہ ظاہر او باطن بہ کلی طور داسے د خدا
 پہ خدائے نکہ د دائی پہ لاس کین چه بیے رود ویکے
 بیچ یا طبیب پہ محکمن ہے ہوشہ بیماری نو د الله تعالی
 دامرا و نہی دشناخت او پیری نہ علاوہ د نور و نور او کار
 نہ بہ تہ ہے ہوشہ او ہے خبر تہ۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری پہ حالت کین چه ستا پہ زور کین
 د نکاح دخواست پیدا شی او تہ دے ذمہ داری سورتہ تہ
 سولے۔ نو د الله تعالی نہ د رزق د فراخی او اسودہ حالی
 سوال کوی۔ او دھنہ د دحم امید وار اوسہ۔ دنیا کین تہ د
 انسان د پارہ نکاح لازمہ کیرے دیا۔ او دے دخواست تہ
 بنی آدم لہ ور کیرے دے۔ نو ہنہ دے داسا پو او ذرا نگو
 ہم پیدا کوکے دے۔ دھن مشکل کشا او قاضی العاجات بہ
 بغیر ستا د پریشانی نہ د بخشش پہ طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پارہ بہ داطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس بہ ستا صبر او استقار پہ تہا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزار اوسہ پہ سلام پاک کین د نعمت د زبانی
 وعدہ کیرے دے۔ فرمائی: **كَيْفَ تَشْكُرُونَ كَذَلِكَ نُنَكِّمُ وَ كَيْفَ
 تَكْفُرُونَ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ** (کہ تاسو شکر کوی نو زہ بہ
 در باندے خیلہ پیرس وے لا زیا تویم۔ او کہ ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چه خا عذاب دیر سخت دے) او کہ دیوختہ

پہرے د نکاح ضروریات د برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی۔
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدا تہ د
 رحمت نہ تہ نا امید کیری)۔** خو پہ دے اتنا کین د الله تعالی
 پہ ارادہ او فعل کین بالکل دخل مہ و رکوی۔ د خواہشات
 نفسانی نہ خان سات او ذکر الہی سرہ د صبر او تحمل نہ کار
 اخلہ۔

د قضا و قدر دستور سرہ با وفا اوسہ۔ او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لڑے چه ستا پروردگار بہ اخر پہ تافضل
 و کرم کوی۔ رزق بہ و فراخہ کوی۔ او گنا ہوو نہ د پچ کوی
 او پہ صراط مستقیم د قائم پاتے کید و بہ قوت او توفیق
 د رکوی۔ الله پاک فرمائی: **اِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ
 جِسْمِهِمْ** (د صابرانو د پارہ ہے حسابہ اجر دے)۔

مقاله (۱۲) دمنعم اطاعت کہ د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جاشا د خداوند کوی۔ او تہ د
 دے مال پہ وجہ د خدا تہ عبادت او اطاعت نہ رو گوانہ
 تہ۔ نو خدا تہ تعالی بہ تاهم دنیا او ہم آخرت کین دخل
 نزدیکتہ نہ لرسے کوی او ممکنہ دے چه د غفلت او معصیت
 پہ وجہ دے مال او دولت ہم در نہ ولغی۔ او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 دمنعم (نعمت و رکوی) نہ غافل کیدل او سراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے۔ او شرک د خدا تہ پد نزد

پو ناقابل معافی جرم دے۔ خو کہ تہ مال و دولت خیل معبود
 او مقصود جو رہے کیرے او پہ تہا او ذکر کین مشغول تہ نو
 الله تعالی بہ د مال ستا د پارہ برکت او راحت او گور کوی
 او دے کین بہ سرخ ترورخہ زیاتے دای۔
 مال بہ ستا خادم وی۔ او تہ بہ د خیل رازق او پروردگار
 خادم۔ بیا بہ تہ دنیا کین د تقیم قسم نعمتونو نہ فیض یاب
 تہ۔ او معنی کین بہ د خدا تہ پہ نژد معزز او مجتہر
 تہ۔ او جنت الماوی کین بہ صدیقینو، شہداء او اوصالیخ
 سرہ ہم مجلس او ہم پایر تہ۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر تہ گردن کیردہ

کہ ستا پہ قسمت کین نعمت وی، خو کہ تہ دھن
 خواہشمند تہ پانہ تہ، ہنہ بہ ضرورت تہ در رسمی۔ دھن
 نشان کہ ستا پہ قسمت کین مصیبت وی او ستا د پارہ دھن
 حکم شوے وی۔ نو خواہ تہ ہنہ ناخوبنہ وے، او کہ د دعا
 پہ ذریعہ تہ دفع کوے۔ خو ہنہ بہ پہ تاریخی۔ نو تالہ پکار
 دی چه پہ ہرے معاملہ کین د الله تعالی محکمن د فرمانبرداری
 گردن کیردے چه دھن فاعل حقیقی فعل ستا د پارہ جاری
 شی۔
 کہ د خدا تہ د طرفہ پہ تاد نعمت پیرس و نہ اوشی۔ نو
 شکر او باسہ۔ او کہ مصیبت راشی۔ نو صبر او تحمل اختیار
 کوی۔ تہ د بخشش او دعا د حالاً تو بالکل مطابق اوسہ۔ چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
 ز تیر و صالحینو، شہداؤ او صدیقینو مقام تہ اورے۔ او قریب
 خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے تے
 چہ دھنوی د ذکر او فکر پہ برکت، کرامت، نعمت، عزت
 مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
 آفا تو او معیار بوی کین کین د صبر او استقامت نہ کار اخذ۔ او د
 مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔
 د رحمة لعلامین ارشاد دے: "دوزخ اور بہ مؤمن
 نہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریرہ جگہ چہ ستا
 نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
 کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
 مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
 عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
 ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لڑے کوی۔
 یقین لڑے، چہ ہیچ بلا ستا د بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
 د ازیمیت د پارے، ستا د ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
 د یقین زیاتو د پارے، ستا د فلاح او ترقی دپارے او دراصل
 حق د بشارت د رکو د پارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
 ساسا نا نو! موہن تا سوا زما یو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
 جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ او کئی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
 ذات وصفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تے

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
 پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
 بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
 تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
 امر ونہی نہ بھروی۔
 کلہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
 تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرچہ رسوخ۔ د تقدیر
 او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
 سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل وھی او فطری قوتونہ ہم
 پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
 کہ د خیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے تے، نو د
 خیل پروردگار پناہ او نیسہ ہفہ تہ الٹیا کوی۔ ہفہ
 تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
 کوی۔ ممکنہ دے چہ د اپریشان کن صورت حال ستا د فریاد
 تکبر، طاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
 او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنہ عمل د ناز کو یا د مخلوق
 خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
 تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
 تے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ تے پہ خیل ہوا او ہوس
 کین اختہ کرے تے۔ تہ تے پوہیرے چہ دنیا کین د
 شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُما سے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن د خیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
 تعالیٰ تہ لیرے او بے تعلقہ کوی۔ نو د شرک د اسبابونہ
 پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راغب نہ تے۔
 کوم خیر چہ د اللہ تہ سوادے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
 نو تے د خیل مولانہ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
 نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ دغیر اللہ پہ سبب د اللہ د اوسو
 نہ غافل او بے خبرہ تے۔ کئی ہفہ بہ د پہ دا سے او کین
 درویدی، چہ دھے خیشاک سرچی او کانزی دی، او چہ د
 کفارو د پارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہ تے
 ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ تے نیسی۔ او کہ د اللہ
 رضا لہرے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ تے کرے۔ او کہ د ایمان
 او عمل صالح د ضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
 راتل او غواپے، نو دویارہ بہ دنیا تہ د راتل نصیب نشی۔
 نو خیل نفس رحم او کرے او علم، عقل ایمان او معرفت
 عونددے نعمتونہ چہ خدا تے درکری دی، ہفہ د خدا تے
 پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او ددے پہ
 پاکو انوارو د جہل او شرک تاریکی د خیل قلب او دماغ نہ
 ہو کرے۔
 — اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
 او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تے
 تے پیدا کرے تے۔ اوستا پرورش تے کرے دے۔ تے

یو بیکارہ نطفہ وے۔ دھنہ تہ تے تانہ انسانی صورت
 دیکھ۔ او زلمہ کین تے د خیل خلافت او نیابت پہ منصب
 سرفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
 پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
 پکار دے۔ ہر گزہ چہ تے د احکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
 کائنات یوقول خیزونہ بہ ستا تابع داریشی۔ (خدا ہی تعالیٰ
 د موہن بول پہ دے نعمت بنا د کوی۔ آمین۔)
 ہر گزہ چہ تے د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
 بیا کہ دنیا کین تے ہر لٹائے تے یوقول مصیبتونہ او تکلیفونہ
 بہ تانہ پہ د وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
 فرمائیلے دی "اے بنی آدمہ! زہ اللہ ہم۔ خالق کائنات
 تم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
 خیر تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او دعدم
 نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تے خالصہ حُما عبادت کوی۔
 چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت د کریم
 چہ تہ ہم پو خیر تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
 او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائیلے دی: اے
 دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
 خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
 او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونہ او تکلیفونہ کین
 گرفتار کرے۔"

کوم خیر نہ ہے ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہے
نہ تہ پورہ پھرہز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کریہ او تسلیم
اورضا خیل شعار چور کریہ ستا حوابی خمسہ اوستا اول
اعضاہ روضتہ احکام الہی پابند کیدال پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہفتہ کلہ دتا خیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہ چہ تاپہ د
گناہونو دا مرضو اور خواہشات نفسانی دقتونہ مجھونہ کری
اور قرب خداوندی بہ و نصیب کریہ

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعوتی؟

اے دلفن بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د سبرابری دھوی مہ کویہ حکمہ چہ تہ دخیل
ہوا و ہوس غلام تہ اوہنوی دخیل خالق اور مولیٰ قدامتاً
دی تہ د دنیا پر رغبت کیں مجھتہ اوہنوی ہمہ تن متعلی
پر رغبت کیں سرگرم دی ددی زبونہ صرف یورپ سوریہ
نہ تہ دی اوستازیہ د دنیا وی بتاؤ بیجانہ دہ دوی ہفتہ
خیر دینہ نہ گوریہ پہ کوم چہ ستا نظر چہ دوی دکا کتاؤ
پہ اشیائہ نہ بلکہ د اشیائہ خالق اور صانع نظر لری چہ
ہفتہ پہ ظاہری سترگونہ بلکہ ذریعہ پہ سترگو لیدلے
شہ

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ اوخلایعہ

کے پیاموں۔ اور تہ تراویسہ د نفس پہ خواہشا توکین راگیر کدہ
دعہ اہل اللہ دخیل پرور دکار د ارادہ احترام اوکدہ او خیل
ارادے اور مانو نہ تہ پرینودل او پہ دے طریقے تہ قرب
الہی حاصل کدہ اور تہ دخیل ارادہ او خواہشونو بندہ شوے
اور خیل خالق نہ پہ پراؤ نو لری شوے دے خلقو تہ انتہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام او دکا کتاؤ د تخلیق حقیقی مقصد
اور ہودہ یعنی د خدائے ثنا صفت او ذکر و عبادت کیں
مشغولہ شو اور تہ دنیا پہ عیشیا تو اور ہزلیا تو کیں کستیتو
دعہ دحق عاشقان د تا ئید الہی پہ وجہ طاعت اور عبادت
کیں ہمیشہ د عم اور یثبات نہ لاپرواہی مصیبت اور تکلیف
کیں ختہ جبر او آکراہ نہ محسوسی نو ذکر اور عبادت ددی
د پارہ جنت الماوی شو حکمہ چہ دوی کتاؤ کیں د یو خیر
دکتونہ محکین د ہفتہ خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورک
دغیبے پرکزیدہ خلقو سوریہ دیکے او آسمانونو قیام او
استقام اور د بزدلچر د مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ
وی حکمہ چہ د باطنی صفاتو پہ وجہ اللہ پاک دوی دخیل
ذیکر او تاد یعنی میخونہ گرجولے دی چہ پہ ہفتہ زمکہ
قائم اور محکم دہ ہنوی دخیل روحانی قوت پہ وجہ دضر و
پہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی اور تہ بعض
د نفس بندہ تہ نوددے صاحب عزم اور صاحب ایمان
خلقو پہ لاری کیں مہ خندہ کبریہ حکمہ چہ ہنوی دحق پہ

نو نیا زبیر و سوسرہ ہم د ہنوی نہ سوال مہ کوئی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال د تہ پہ شان دے۔
بہ پوکہ شہ چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونوے شان
دے د خلقو حالات بد لوی رابد لوی یعنی د امیر نہ عزیز
اور عزیز نہ امیر د گدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ گدا اور کدہ
د چار مرتبہ او چھوی اور چار راجو کویہ یوقوم علیین تہ سیکہ
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خاکے چہ د علیین خاوندان
سرخ د حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوی سرکے
د غفلت اور معصیت پہ وجہ پہ اسفل السافلین کیں د
ور غور خولو ہم ویرہ پیدا کریے دہ
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی ہنوی سرہ
تہ د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ پہ سبب د ہدایت اور
علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرما لیتے دہ پہ دہ کیں
زہ د خوب نہ راویسہ شوم۔

مقالہ (۱۴) توکل پہ خدائے کدہ پہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل او دہفتہ د نعمتونہ پہ دے
محرور تہ چہ تا محض پہ مخلوقانو اسبابو اور ذریعہ
بانڈے تکیہ اوکریہ اور د اللہ تعالیٰ پہ ذات دکامل توکل
اور تہ کدہ نود حلال رزاق پہ حاصلولو کیں مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
لہ دوزخ د تولو نہ لاندہ طبقہ۔

لاریہ کیں د مورد پلار اور اہل و عیال نہ بیزاریہ شو خود
حق نہ بیزاریہ نہ شو۔
دوی پہ کتاؤ توکین خدائے بہترین پیدا کریے دی
اور دیکے پہ سرکے نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت
نہ فیض یاب کریے دی تہ چہ زمکہ او اسمانونہ قائم
دی دوی پہ پاکو روحونو دحق تعالیٰ پہ نکو نوسلامو
وی (سورہ حنون: آمین)۔

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خاکے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل اور ہیبت د جماعت پہ شان دے او پہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقو دلہ دہ چہ د دنیا اور دنیا د خلقونہ بیخلفہ
دی ما پہ زہ کیں فکر اوکدہ کدہ فلائے سرے پہ اولیاؤ کیں
دلہ موجود وے نو دے خلقو تہ بہ تہ د شریعت آداب
بہودلی و اور تبلیغ ارشاد بہ تہ ورتہ کریے و۔

پہ دے کیں د اخلق ماتہ راجع شول او پوکیں ماتہ
اور وئیل ستا ختہ حال دے تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے ما ورتہ اور وئیل ہرکدہ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قناع کریے دے او خالق سرہ موخان تہ وے نو بیاد خلقو
نہ تہ سرہ ہیچہ مہ غواری اوچہ تہ سرہ سوال پریرہ

لہ ویرہ او امید د اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ د حضور اور
عذاب نہ خوف کوی اور ہفتہ رحمت او بخشش امید لری۔

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادبی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت او صلاحیت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه اونیسی چه بغیر د سبب نه رغزئ درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په بهره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړے او محض په خپل محنت او صلاحیت و اعتماد پاتے شی اود ایتین ویندا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړے او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسیا ے نو بیا به هغه خپل اوستامیخ کښی حجاب او چت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوئے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع به هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشونو لیرے شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکوی او په دے به پوهیږے چه داسه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیژنکے او د هغه به شکر په ځانکے راوړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لیرے کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصاف متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونوموړ او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : **مومنون** په بنی اسرائیلو کښی داسه رهبر پیداکړل چه به خلقو کښی به ے څو بنود احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نو ے ایمان راوړلو بل ځانکے فرمائی : **وَالَّذِينَ جَاهِدُوا فِيْنَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا** (کوم خلق چه څومونږ دپاره د ریاضت او مجاهدت کوی . نومونږ یتینا هغوی ته دخپلو سمولارو هدایت کوو) . او الله عزو جل فرمائی : **تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرت او بشائی** . او د معرفت په نور مو بناد کړی .

بیا به درو حانیتا داسه اوچت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیز کښه نشی نه وی اوداسه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اودا اختیار به داسه الهام سره وی چه هغه کښی به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : **اے بنی آدم را زة الله یم** . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زه چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زه تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن ورسه کړے دے .

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدیکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله د معنی کچه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو د

نہ آزاد ہے اود اللہ د فعل اورادے ماتحت ہے اوستا
هرقول اوفعل دامرالہی مطابق شی۔ نودا حالت دعویت
اود فنا فی اللہ کیدوحالات دے چه په وصل الی اللہ تعبیر
کولے شی۔

اللہ تہ رسائی د مخلوق درسامیں پہ شان مادی حیثیت
نہ لری بلکہ د هغه نوعیت بالکل مختلف دے۔ حکمہ چه
بکس گویہ شی (ھیچ چیز د هغه په مثل نشته)۔ هغه
دائے سمیع بصیر اورخالق (اورید ویکے اوپید اکونکے) دے
چه مخلوقا تو کیں هیچ چیز نہ هغه سرے تشبیہ نشی وکیدی۔
او وصل الی اللہ د کیفیت نہ صرف واصل با اللہ خیرداریک
چا چه دامرتبه حاصله کپے نہ ده اوداعشق اوقرب کے
نصیب شوی نہ دے نوهغه دے روحانی کیفیاتو نہ
عاجزہ دے۔

بیا هر واصل با اللہ په قرب کیں دنورونہ په درجه کیں
مختلف وی اود هغه شان د اللہ تعالی اسرار تولاو نیاواو اویا
سره په جدا جدا رنگ دی چه دیوراز نہ بل بغیر د خدائے
نہ خبر نہ وی۔ حتی چه عالم روحانیا تو کیں کلہ دایے هم
کپری چه یومرید چه ذات حق سرے کوم راز لری، هغه
بحر هغه سہ په خبره وی۔ اوکلہ دیور د راز نہ هغه مرید
هم گکار نہ وی کوم چه روحانی اوباطنی لحاظ سرے دیور
مقام تہ رسیدے وی۔ اوکلہ چه مرید د پیرحالت اکییت

تہ اورسی۔ نوبیا هغه د پیر نہ جدا کپے شی۔ اوخپله اللہ
تعالی د هغه نگهبان جویر شی۔

د مرید د پیر نہ جدا کول دایے دی تکمیلے رودیکے
بچھ چه د فی رودو دیعاد نہ پس ددائی نہ جدا کپے شی،
اودمہ شان د هغه تعلق دنور وخلقو نہ هم پرکپے شی۔
نوترخچه مرید خام وی اوهغه کیں خواہش اورادہ سرے
وی۔ نوهغه د نفسانی عیبونو دلرے کولو د پارے متازہ دے حر
د خواہش اورادے د فنا کیدو نہ پس د پیر حاجت پاتے
نشی۔ اودا حکمہ چه اوس مرید کیں نفسانی اوسفلی کرد
پاتے نشو۔ چه د هغه دلرے کولو د پارے حکمیں په دہ د خدائے
د طرفہ پیر مامورے وے۔

اوس ددہ هادی، رہنما، حافظ اونا صرا اللہ پاک دے
چه د هغه د تجلیاتو انوارے د جہل تیرو تہ نہ پیردی
نوریکہ چه تہ واصل با اللہ ہے، نود غیر اللہ نہ ہمیشہ
د پارے بے غرض نہ اوسے خوفہ شه۔ اود هغه نہ سوا په خوف
اورجا یا نفع اورتقصان کیں هیچک موجود مہ کپے۔ بلکہ
همیشہ د هغه نہ خوف کوی۔ د هغه نہ خپل حاجات غوارے
د هغه نہ د مغفرت امید لری۔ اوهردم د هغه په ذات
تکیہ کوی۔ هرکله چه تہ دایے ہے، نوهمیشہ د اللہ تعالی
په امر اوفعل نظر لری۔ اوهرحالات کیں د مخلوق، بیزارا
شه۔ ستا د قلب اودماغ د توجہ مرکوزے صرف ہستہ

ذات واحد وک۔ او بول مخلوق د خدائے تعالی په حضور
کیں دایے عاجزہ اوگنہ لکھ یوغلام چه دیولے وسیع
السلطنت، صاحب عظمت اوقهرناک بادشاہ په تحویل
کیں وک۔

دخالق اختیارات مخلوق تہ مہ سپارے۔ اومخلوق سرے هغه
توقعات مہ وابستہ کوی کوم چه صرف خالق سرے زیب لری۔
اود اللہ تعالی نہ پناہ غوارے، د توحید نہ پس د مشرک کیدو
نہ ذرے درنہ نہ پس د تیرے نہ د وصل نہ پس د قطع نہ
د قرب نہ پس د بعد نہ، د هدایت نہ پس د ضلالت نہ، او
د ایمان نہ پس د کفر نہ۔

دنیا د اوبو دیولے نھر په مثل دکا چه دے کیں ورچ
په ورچ اضافہ کپری۔ او اوبہ لے د بنی آدمونسانی شہوا
دی، چه د هغوی په طبائعو مسلط دی۔ خودا شهوات
داکتونو نہ وک دی۔ هرکله چه یوصاحب بصیرت د
آخرت د نعمتونو په مقابلہ کیں دنیا لذتونو نہ دعبرت
په نظر اوگوری، نوکے هغه د ایمان نور لری۔ نوپه به
شی۔ چه حقیقی اوقابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمایکے دی: «لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ
الْآخِرَةِ» (کہ عیش دے نوهغه د آخرت عیش دے) اود هغه
دمؤمنان اومتقیا نو خلقو د پارے خاص دے۔ اوحضور صلی اللہ
علیہ وسلم فرمایکے دی چه دنیا د مؤمن د پارے جیل خانہ دے،

اوکا فرد پارے جنت۔ اوبنی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم
فرمایکے دی: «چه متقی اویرہیزگار تہ د خدائے تعالی
د طرفہ قیزے لکیدی وک۔ یعنی د شریعت د حدودو
پابندی هغه غیر اللہ تہ نہ پیردی۔ نوددے دلائلو
با وجود دے دنیا وک لذا تو سرے زبرے وکے اوتلے شی۔
د بندہ د پارے په بولو راحونو کیں بهترین راحت دا
دے، چه هغه د مخلوقا تو نہ قطع شی، او اللہ تہ رجوع
اوکری، هغه سرے ربط اوعشق اوساقی اود هغه دارادوبہ
حکمیں خپل حان عاجز کپری۔ په دایے کولو به تہ د دنیا
د شرک د بندونو نہ آزاد ہے۔ اود هغه وخت بہ ستا هستی
کیں د محبوب حقیقی فضل وکرم اوعظمت اوجلال د آ
وقر او اثر پید اکری چه د نفس په بند یا تو کیں په هغه
مثال نشی بیاموندے۔

مقاله (۱۸) رضا په قضا

د هغه مصیبت اوتکلیف چا تہ شکایت مہ کوی کوم
کیں چه تہ پروت ہے۔ اومہ په اللہ پاک تهمت لکوی کہ
یو دخت کیں تہ په مصیبتونو اوتکلیفونو کیں راکر
شے نو په دے هم تہ پولا شه۔ چه د مصیبت نہ پس
راحت اودغم نہ پس خوشحالی هم د اللہ پاک د عداد ک
قرآن پاک کیں راجی: «د مصیبت نہ پس راحت وکے
د اللہ پاک نصبتو نہ دشمار نہ بھردی۔ حتی تعالی فرمائی:

کہ تاسو د اللہ تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اَوْ غَوَارِیْ۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د اللہ تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی د پاریہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفت احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دہفتہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرور باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دہفتہ د پاریہ دی۔ کہ خُ حاجت و وی نو دہفتہ پہ حضور کنیں دی۔ او کہ و لغتہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دہفتہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کنیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اواروہ چہ دی، ہفتہ قول دہفتہ پہ حکم ظاہر اوجاری دی کوم غریبہ اللہ تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہفتہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہفتہ خوک مقدم کولے نشی۔

اللہ پاک فرمائی: کہ د اللہ د جانب نہ تانہ خُ نقصان اورسی۔ نو دہفتہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دہفتہ لریے کوئے نشتہ۔ او کہ ہفتہ درتہ د خُ ہنیکوئے اوقائلے ارادہ اوکری نو ہنیکو درتہ دہفتہ فضل و کرم منع کولے نشی: او کہ دہفتہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود اللہ مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہفتہ نعمتوںہ تہ و سپک او کتل۔ یہ داسے حالت کنیں بہ اللہ پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفر اللہ)

اوسزا بہ اوجورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت اللہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ داسے دی، چہ ہفتہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازلیری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دہفتہ پروردگار نہ شکایت خنکہ کورہ چہ ہفتہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض اوکرم دے۔ یہ بندیا نوئے رحمتوںہ اوجنشنوںہ دی۔ او پہ ہفتی د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: اللہ تعالیٰ پہ خپلو بندیا نو ددے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی بر نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د اللہ پاک احکاموتہ سرکیر دے۔ او پہ ژوند کنیں چہ کوم مصیبتوںہ در پینیری پہ ہفتہ صبر اوتحمل کورہ اود اللہ تعالیٰ نہ د عفو اوکرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غو بنتلو اللہ پاک معافی کوئے اود مشکل تو رفع کوئے دے۔

خپلہ رضا د اللہ تعالیٰ پہ رضا کنیں فنا کورہ۔ او کوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دہفتہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د اللہ تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید۔ لے۔ اے مؤمنان! پہ تاسو جہاد فرض کرے شوے دے۔ او کہ تاسو تہ ہفتہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ پوئے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کنیں ہفتہ ستا سود پاریہ فائدہ مست وی اورین ممکنہ دہ چہ پوئے تاسو خوبئی اوجہ کنیں ستا سود پاریہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقتا حال صرف اللہ بنہ پوہیری: نو دہفتہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانی اوجہ حقیقت اللہ تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کنیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیج خیر تہ بد مہ واپہ اود ہیج واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

د سلوک پہ لاریں روئے قدم تقوی دہ اود دم قدم ولایت دے اورتو چہ مکمل تقوی اختیار نہ کرے شی نو کہ ولایت درجہ حاصلول ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کنیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرور رضامند اوسے اود تسلیم رضی د حالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدقیقت کنیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقت اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ پو شوستا پہ مقدر کنیں وی۔ نو پہ خپل خاص رحمت بہ دہفتہ اثر تانہ لریے کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپ نہ پس چہ رزوا ورخ راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نر پہ نور روینانہ شی۔ دہفتہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہونو کنیں ککر دے۔ اود اللہ تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجور اود شریک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہونو کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کنیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیور وچ نازینا دہفتہ د بول کال د گناہونو کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د اللہ رحمت نہ نا امیدہ کرے۔ نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان ویکم زور دے۔ کنی اللہ تعالیٰ چہ د خپل اطاعت شرط سرور کوم وعدے کرے دی۔ ہفتہ ہیچ دہفتہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زہ کنیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو اللہ تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرور اکرے۔ د دن ریختہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجو سچو رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ دا خطاب بہ تانہ پار بار کیری۔

بیا پتہ د خدا دے د برگزیدہ بندیا نو نہ شے۔ د ایمان دے دے تہ چہ نہ لا اوریے، نو بیا بہ ستا ہیج ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود اللہ داراد دے پہ موافقت کنیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د اللہ نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ ہے نیازہ اوبے رغبتہ شوے اود شریک د بولو فتونہ محفوظ۔ اوس بہ تا د اللہ د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر عرض فرمائی گئی۔ اور ہفتہ نہایت
 او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
 اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔
 دے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
 چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ رزق کیں بہ تہ
 د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
 وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
 د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کیں
 بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح مکہ
 (د حق اورید لو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
 شی۔ او ستا کوم بہ حکمت نہ معبر کہے شی۔
 بیا بہ دنیا او حق کیں جن او اس پر لو علمو تو کیں
 تہ محبوب او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ د اللہ تعالیٰ اتباع سوا
 تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
 ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کیں
 تا د کوم حقیر و نوحا ہش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
 وی درغلی نو دہفتہ دینے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
 کیں در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
 او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتو نو بہ بنا د
 تھے۔
 کہ دے فانی دنیا کیں تا د نفس د لذت او خواہشات

نہ دودہ او کرے۔ او خپل مقصود د خالصتہ خپل معبود برحق
 او کجولو نو توحید دے۔ جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
 پہ دنیا کیں د خپلو فراوانہ خلال نعمتو نو فیض یاب کرے۔
 او حق کیں بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درجے
 نصیب کرے۔
مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیزوند ترک کرے
 حدیث شریف دے: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ کوم خیز
 شک راضی ہفتہ ترک کرے) نو د اصول یقینی طور سوا د حلال
 رزق د حاصل لو او د حرامونہ د پچر کیدو د پارہ د براہم او
 د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
 حرام او حلالو متعلق ستا پہ زرق کیں خفتہ تذبذب او سب
 اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ د اسے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
 پہ د اسے حالاتو کیں تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
 د خپل پرور کار نہ د حلال رزق طلب کوہ۔
 د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
 پس راحت دے)۔ او ہفتہ د دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
 تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا او ستا د حوالو نہ سب
 خیر نہ دے۔ ہفتہ خود اسے پرور کار عالم دے چہ کفارو
 منافقینو او فاسقانو تہ ہم رزق و رزقو۔ نو بیا اسے مؤمنہ او
 اسے موحدہ او اسے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
 خٹکہ ہیر کرے۔ اور دے حدیث: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کرے)۔ د معنی دی چہ
 د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیا تو خواہش مہ ساتہ او مہ د
 ہفتو نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
 نہ بہ زبات مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو د اللہ پہ
 فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
 تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز بیوی
 او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
 پہ لاس کیں د با دشاہانو سلطنتونہ او د پرول مخلوق
 بد نونہ او زہونہ پر لانتہ دی۔
 مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
 عطیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
 پاک پہ خپل مقدس کتاب کیں فرمائی: «وَأَشْكُو الْبُؤْسَ
 مِنْ قَلْبِي» (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوئی) او اللہ
 سبحانہ فرمائی: «د اللہ نہ بیا چہ خوک تاسو بلی، ہفتو
 ستا سو رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
 کوئی۔ د ہفتہ عبادت کوئی۔ او د ہفتہ شکر او پاسی۔
 اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ دیاں حما متعلق
 تانہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتو نہ د پر
 قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتو د عا
 قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ د عا خوار زہ
 ستاسو د عا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستاسو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے، چہ د قوت و طاقت خاوند دے
 او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّهِ
 جَسَابٍ» (د اللہ چہ چا تہ خونہ وی ہفتہ تہ بے حساب رزق
 ورسو کی)۔
مقالہ (۲۱) خوب کیں ابلیس سوا خیر
 یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کیں اولید او د
 ہفتہ دوزلو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ راتہ او وے، چہ تہ ما پہ
 خفتہ ورتہ۔ او حمانہ خفتہ دے؟ کہ د اللہ تعالیٰ د ارادے
 مطابق حمانہ پہ تقدیر کیں شر لیکے دے نو حمانہ طاقت
 نشتہ، چہ ہفتہ پہ خیر کیں بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
 کیں خیر لیکے وے نو د حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
 ما پہ شر کیں بدل کرے وے۔ نو ہر گز چہ زہ د اللہ تعالیٰ
 د ارادے محکمش عاجز او معذور ہم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
 کول خٹکہ جائز کیدے شی۔
 د ہفتہ (ابلیس) شکل د جہر اکانو پہ شان و۔ او
 پہ خیر کیں نے نرمی اوستی و۔ او بد د خڑے و۔ او
 پر زہ نے خوک کی ویتہ و۔ شر مندک شکل او ملامت
 د۔ دہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوہ بے بنیادہ او چو تہ بہانہ
 دے۔ چہ صرف مام خلق پہے تیرا ہی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کولو اصل
 ہم ہم دے دے۔ او کہ خٹکہ چہ نور مغسدان او ضرر د سو کئی خلق
 د سوا استحق وی دہفہ شان د املون ہم د سوا استحق دے۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدناونکی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دلویو خلقوا زمانش ہم لوئے وی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خیل مؤمن بندہ
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور اوکړے، نو د رسول ابتلا او آزمائش دمی
د ابتلا په زیات وی حکه چه د رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دوی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلا کین اچولے شی۔ او
په دے خبره د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلا دنیانو په وله
نازیبری او دانیانو نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور علیهم
السلام۔ کس نبی هغه پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری، یا هغه دتی وده
کیری، دنی لفظ د رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه ده، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهده نه لری
نوی۔ حکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دچهل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے نشی۔ ابتلاء همیشه دوی زب و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لرے کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی۔ او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا توکین نه کینوزی
د حق په وعدو دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خلق خدا
د شر نه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تلقن بالله په وجه
محکم او توانا وک۔ او په ټولو اعضا ورتد حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن ونه پرکولے شی۔ الله
پاک فرمائی دکه تا سوحاً شکر او یاسی نوزه به زیات
نعمتونه درکوم ر لے هرکله چه نفسی انسانی همین دها
وهوس اتباع اختیار کړی۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینوزی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په ده آفات
او بیایات نازل کړی چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنای د الهام او القای په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلانو اورو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنون به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وکړی بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کړی۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیشک کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کړے۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتونو شکر ایستل

الله تعالی چه د کومو غیزونو په تاپیرن ونه کړے ده۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشے۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا ده چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لرے کیری۔

یاد سانه، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریاد
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کړی۔ او خپل حال او
اطمینان په هیڅ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی۔ کفی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بندایانو کین شامل کړے شه۔ کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیڅ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ دنا فرمائی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالمانو
ته حواله کوه »۔

طاعت او عبادت په دے لازمی ده چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړے چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے۔
دهغه حکم جاری او یتیمی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان د اشی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او دهغه
دند بپرو او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیڅ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوئے غیزهم د خلاف ورسرئی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شرک شروع کړے نو دین کپه چه
ته د ظالمانو نه هم زیات خراب شوه حکه چه قرآن پاک
کین سنار لیکه دی چه « شرک دتولو نه لوئے ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو لے
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کو مگناہوں معاف کول اوغوازی
 ہنہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر حالے کیں اوصیغہ قول او
 فعل کیں دشرک نہ پڑھیز او کویہ دظاہر او باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ اودھنہ نہ تہنتہ مہ کورہ۔
 اودھنہ پہ احکامو کیں بحث، جدل او تصرف مہ کورہ
 کئی سزا بہ او خوریے۔ ہنہ مہ ہیروہ کئی ہمہ بہ ہم
 ہی پڑ کری۔ دھنہ پہ دین کیں نوسے اودخان نہ خیرہ
 مہ پیدا کویہ کئی دھنہ پہ عذاب کیں بہ واپولہ شہ
 د نفس تاہمداری پیریدہ کئی نپہ بہ دسے توریہ
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے اودھنہ نتیجہ پیدوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرکے انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرکے چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو اواخرت لے ہم تباہ
 شو۔)

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ دناہر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ دخپل پیروی دکا سر
 محکمیں عاجزی اختیار کویہ۔ اود اللہ تعالیٰ پہ عبادت کیں
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغہ عبادت بہ
 دخالص د اللہ پاک دپارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ دخپل خالق
 او پیروی دکا مکیت دسے۔ نوہر وخت دخپل معبود پہ
 حضور کیں مؤدب او فرما تیردار اوسہ۔ دنیا کیں چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دپارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 ہنہ کمی بیشی یا تقدیم تاخیر نشی کپہ دسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستاد پارہ مقبر کپہ دی۔ خواہ تہ ہنہ خواہ
 یا نہ خواہے ہنہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہنہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہنہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کیں ستاد پارہ مقبر شوی دی۔ ہنہ بل جاتہ
 نشی ور کپہ دسے۔ نود زرق پہ معاملہ کیں پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کیں کامل محویت

اویکسوی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کورہ۔ چہ دشرک کمان دپا بندے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقلس کیں فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہنہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ در کپہ
 دی۔ ہنہ خود دسے دپارہ ور کپہ شوعے دی چہ ہنوی پہ
 فتوکیں واپولہ شی۔ اوستا دیروں دکا رزق دیر بہ تراو
 پائید اوسے۔ نوتالہ پاک چہ دشریت اوروحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ در کپہ دی۔ پہ ہنہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کید ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کیں سراسر فتحے دی۔ اوپہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکیں اچولے دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کید لو کیں ستاد پارہ برکت
 او سعادت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ اوپہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کیں عزت حاصل کپہ۔ اودرجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پخلہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" حجّ پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کپہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ دخپل تابید او نصرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کپہ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ اودنیا او عقبی کیں پیسے خلا بہاموسد
 شی۔ آمین۔

مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے

کہ پہ ژوند کیں حالات تاسرہ موافقت اونہ کپہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکا کلاہ او شکایت مہ کورہ۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 ہی، او اضیار پہ عیش او آرام کیں دی۔ اودھر کہ چہ مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ اوپہ خدائی حقوق
 کیں برابر یونو بیازہ دسے دنور و نہ لاندربے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستاد درجے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دپارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہنہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کیں پہ دسے واپولہ شوعے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے دسبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پریشانی لرے کول خواہی۔ ستاد محکم ایمان
 ونہ دایسے دکا چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہنہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ اوپہ صیوہ راتلونکے دکا۔ دھنہ خاتکے او چیتد ویکے دی
 او سورسے خورید ویکے دسے۔ ستاد ایمان دا اونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشستہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناستہ کیے دہ۔ داہو مستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زمئے تغیرات ئے ہرگز متا شہ کوے نشی۔ کہہ د انسان دژوند د اوئے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو داہہ بالکل خشکہ او پر بادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غومرہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نعمت ثمرات دی۔ او کوہم خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی دقرآن کریم دوینا مطابق کافر مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت دواہر کین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو پہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما او د صبر اورضا پہ نعمتونو بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ئے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو او ویرک وو۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونز: ایمان محکم او توانا کری۔ او موخرو پہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسخ پہ ورج پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح و بہبود باعث جوہر کیے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتونو پیرزونہ کرہ دہ۔ چہ نہ یوے سترگے لید لے دی او نہ یو عوب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: ”پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما لو پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہم کوہم زبک خوہر وکی خوہر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔“

کوہم خلق چہ د خدا ئے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہی۔ او پہ تولو او ورو کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وکی نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیار دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہم خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہی۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبورہ زبک دے چہ او بہ خور ہفہ تہ ہیٹ فائدہ نہ نشی ویر کوہی۔ ہفہ کین ہیٹ و نہ نشی نہ غونید دے۔ او د ہیٹ میوے ترے امید نشی کیدے۔ او ہیٹ کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ مشفق او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تا تہ ہیٹ ضرر نشی د ررسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کین تہ دیوے نیکی نیچے خاوند ئے۔ نو داہہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز نو وی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیٹ ضرر نہ رسی۔ داہہ ستا د طبع موافق او فرمانبردار دی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ئے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خیلوان بہ ستا فرمانبردار وی۔ ددغے نیچے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زبک د خوہر یدو وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پرلویئے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: ”مونیز د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفہ د پارہ نیچہ کرہ۔“ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: ”اے خدا یہ کھونز سترگے کھونز: پہ بنخو او اولاد کیے کرے۔ او مونیز د متقیانو پیشوا یان کرے۔“ او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہین پصبر او رضا کین دے
خیل خالق سرہ د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرہ او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجا تو او ضروری یا تو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شوک د اسبابونہ ویرکار شہ داسے حالت کین بہ ستازی د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیٹ کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا شہ۔ او پہ کائنا تو کین چہ کوہم خوہر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و ناہود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف ہناوت نشی کوہی۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میواہل ہیٹ کلام تہ او بیدل نہ خواریے۔ او ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دبل ہیٹ خوہر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پروری بہ صرف د احکام اللہی پروری وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا اخستونگے ئے۔ ہرکله چہ تانہ دا مرتبہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخرگندی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

فتح ۱۲۸ الغیب

دعا دہ ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرنی حکم که چه اهل خلقوته ددے دعا کا نو برکت ضرور رسی۔

دانیاء علیہم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الہی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ دهنے د پارے ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم که چه هغه خردی هم ستا د پارے۔ دے حال کین به ته د حکم الہی په خلے دا وریکنے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا د پارے د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی۔

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه۔ د الله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او د زړه دا طمینان۔

فتح ۱۲۹ الغیب

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی۔ د الله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لرے شی۔ او اسرار الہی به تاته څرگند شی او ستا سیند به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی۔ تاسره به غالبان او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبور او تکره شه۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه د شینے حال ته راوپانده کړه۔ د شای مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړے شوه۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوه خطاب کونکے الله پاک وو۔ چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کوه۔ او په باطن لے پر دے د علم او معرفت دیانت او قیادت پیروونه اوکړه۔ الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکوه۔ چه چرته به غوښتل، هلت به لے قیام کولو۔ او د هغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو بچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

فتح ۱۳۰ الغیب

بند کا فونو وو۔

نوسے د صدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړے شی نو په تابه د لوسے علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړے شی، او په دے لوسے نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسے۔ او په هغی کین به په دیدار الہی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) د خیر او شریبان

اکر که خیر او شر په دنیا کین موجود دے، اود الله په کردلو او عمل کین ددے دواړو خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر د خیر ټول خیزونه د الله پاک د جانب نه دی اود شر ټول خیزونه د الیاس اود نفس انسانی نه دی، نو خیر خوسراسر د الله پاک جانب ته منسوب کیدے شی۔ خوشر په هر څو صورت کین د هغه پاک ذات ته منسوب کیدے نه شی۔ شرحونه د هغه په ذات کین اونه د هغه د جانب نه دے۔ بلکه دا د نفس انسانی نه دے۔

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکی رسی، هغه د الله تعالی د جانب نه دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

فتح ۱۳۱ الغیب

سوا سر ستاسو د خپل نفس نه دے۔ نو زک په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی او شر یعنی د شرک او فسق خیزونه پریردئ۔ او حق بھمانه فرمائی: ۽ خدا بندیا نو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! د الله پاک خوسره لوسے رحمت دے۔ چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق او نصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک د خپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نو حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس او شولو بچه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته او فرمائیله: چه هو، زک به هم نه، مگر د الله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث د نبی عا لیه صدیق ۽ نه روایت دے، نو زک تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم۔

هرکله چه ته دا حکام الہی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړے۔ نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی۔ د خیر لارے چارے به تاته روپانه کړی۔ او شریعت به ددته آسان کړی۔ او د ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی۔ الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لور کوشی

کوی ، نو موند د هغوی د پاره صراط مستقیم رویتا نه کوو او د هغوی رهنمائی کوو . او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاك فرمائی : " موند د هر قسم بدئی او فحش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . حکم چه هغه حُما د مخلص بندگا نو نه وو . او الله پاك ارشاد فرمائی : " که تاسو ایمان راوړئ او شکر اویاسئ نو الله به بیا وے تاسو له عذاب درکوی " د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن اوشاکر بندیان دنیا کیں هم د مصیبتون او آفتونو نه بچو دی . او آخرت کیں به هم د ذلت و عذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذاری کوئی چه د نعمت د زیاتئ باعث ده .

الله پاك فرمائی : " که تاسو شکر اویاسئ ، نو موند به مؤمنو نه لاریات کوو . نو اے مؤمن بنده ؛ هر که چه ستا د ایمان نور آخرت کیں د دوزخ اوره هم مرکوے شی . نو دنیا کیں د آفتو اوبلیاتو اور وے مرنه کری . هاں د الله تعالی محبوب او پرکړی بندیانو ته چه دنیا کیں کوم مصیبتونه او آفتونه پېښیږی ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اویا لا محکم کری . او د خراب عمل او فاسدے عقیدے نه دے قلب او د مانع پاك کری . او د اے ابتلا سره سره په هغوی توحید الہی ، معرفت حق او اسرار باطن واضح او بے نقابہ کری .

زیرک یو د اے کور دے . چه هغه کیں دوه تنه نشئ خائے کیدے . حق سبحانہ فرمائی : " الله تعالی د پوسپی سینه کیں

دوه زبون نه دی پیدا کری " او الله جل جلالہ فرمائی : " بادشاهان چه یو کلی ته ورننوی ، نو هغه تباہ کری . او د هغه عزت مند ذلیل کری " نو عزت خادندان د بنو خلیفون او نعمتونو نه منعمومہ شی . حکم چه د دے نه محکمن په زیرک د شیطان او هوا ئے نفس حکومت او د هغوی حکم سره به اعضا ء قسم قسم گناہونو او گمراهو کیں کپړوو . بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په نلو شو . او اعضا ء ادم بیاموند او دار الحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو الله تعالی د علاوے بے هستئ له پر زیرک کیں خائے ویر کول یو د اے شکر دے ، چه د قول اعتقاد اوی عملی خباثونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او قول اعضا ء ذرات باری تعالی د پاره خاص کری . د هغه سینه د هر قسم خچرونه پاکه کری او کامل اطمینان ورت وری .

د کوم سړئ توحید چه غومره زیات محکم اوتوانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه ذرات الہی اوصفات الہی په اسرار و زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه و سلم اوفرمائیل " زک ستاسون الله پاك زیات پیژنم . او تاسو نه زیات د الله تعالی نه ویریریم " نو غومره چه یوسرے خپل خالق او پرورس دکارت زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف او ویره کری . او د هغه د احکامو مصلح وک .

د الله پاك د قریب یوه فضیله دا هم ده چه بند د هغه د نعمتونو یوړه یوړه احترام او کری . او هر دم د هغه شکر په خائے راوری . او غیر الله ته توجه اونه کری کینی د ابه د حق په اطاعت کیں څرگند او کوتاهی وی . دینی علیه السلام ببیبا ئے او اصحاب د فسق و فجور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته د یو د اے مقدس او متقی ذات قرب حاصل وو . چه د هغه د اثر د لاندے د فسق و فجور امکات نه وو . په دے بنا د هغه ذات روحانی او باطنی درجه به غومره اوچته وی . چه د هغه د الله پاك قرب نصیب وی .

الله تعالی د دے خبرے نه بالا او برتر دے چه مخلوقا کیں هغه سره چاته تشبیه ورکړے شی . الله پاك خپله فرمائی چه " د الله تعالی د پاره مثالونه هرگز مه بیانوی . د الله په مثل هیڅ خیز نشته " نو د توحید و اضمه تقاضا دا ده چه الله تعالی په ذات اوصفات د وارو کیں یکتا او بے مثل او گنئی . او مخلوق کیں هیڅ څوک هغه سره شریک نه کری .

مقاله (۲۸) موجد ته زیرک

د عفو او نصرت طلبکارے . حالانکه د هغه د بخشش او حمایت د پاره توحید یو بنیادی خیز دے . الله پاك فرمائی : " تا هغه سرے اونه لید چه خپل نفس ئے خپل معبود چور کړے وو " نو د اېرو اضمه حقیقت دے ، چه د الله تعالی د مدد او د نعمتونو د حاصلولو د پاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه تئ د شرک ټول خیزونه ترک نه کړے . او په ظاهره او په باطنه د یو خدائے تا بعد ارفضه . نو نیا او عقبنی کیں به خلاصه بیا نه موے .

تئ د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الہی کیں فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقیدة او عمل د ټولو خباثونو نه پاکه کری . او د یو مخلص هستئ په طور د په بارگاہ الہی کیں په اوچت مقام کیں او دروی چه هغله به په تا د ا بشارتونه . (زیری) کبزی چه " من روح تئ خمونیز به نزد صاحب قدرت و تمکین او محبوب و معتد ئے چه د ا مرتبه بیا موے . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قریب الہی پیژنوسته او کړے شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستاد اطمینان باعث شی .

د دنیا دستور د ا بے راغله دے چه د لته ټول مواد خپل اصلی او خالص صورت کیں دراتلو نه محکمن په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی۔ بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری۔ اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کارونہ اختیار شی۔ نو انسان ہستی ہد غیب دے۔ چہ ہر کل ہنہ د شرک اودعت، ہونو اود خواہشا تو دپرووی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی۔ نو انسان کامل شی۔ اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل جان تہ، بلکہ قول بنی نوع انسان تہ ترے بے اندازے فائدہ رمی۔ نوزگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم د عقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اودشرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے۔ پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب ہے۔ د حکمت اومعرفت پیرن وند بہہ دریاندے اودکرے شی۔ اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا د عزت اواحترام درجہ بیاموے۔

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری۔ دھنے پہ برکت بہ دعالم او معرفت خاوند ہے۔ اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تا لازیات شی۔ او پہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتونہ تانہ دنیا کبھی در کرے شی۔ او کوم عزت اوابرو اوفلاح اوبہبود تہ نہ عقبی کبھی بیاموے۔ دا اول د توحید ثمرات دی۔

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
د حضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث ہے: د کینے شی چہ فقرد انسان دپارے د کفر باعث شی، نو ذمے د تعبیر پہ سبب بہ ذات اوصفا رب الہی کبھی شک اوشیجہ لہ دخل و دکل صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی۔ اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری۔ دو موحد اود پنجہ عقیدے د مؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیچ اثر نشی کوے۔ اللہ پاک فرمائی: کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دپارے کافی دے: بل جائے ارشاد دے: "د توکل خاوند اوندیکار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی: او یہ دے بنا د توکل خاوند اوتہ دا خوشخبری دے" چہ کوم سرے د خدائے نہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دپارے رزق کشادہ کری۔ اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق و سر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی" کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف او کوم اود کرے د مصیبتونہ اود آفتونہ نہ لے خلاص کری۔ او خپل نعمتونہ پرے۔ واند کری۔ نو لازمی دے چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیسببہ نعمتونہ شکر گزار دے۔ ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان، تذبذب اوشک و شیبہ پہ وجہ مصیبتونہ اود آفتونہ کبھی راگیر دے۔ کفر اوانکار کوئی۔ اود دنیا اوعقل پہ پریشانی او بے عزتی کبھی پرہوتے وی۔ نو دا سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ و سرج بہ د پرتونہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کافر شو۔ اود حشر و نشر نہ ہم منکر شو۔ نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگہ فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دے۔

زک تاسوتہ دا بنودل عوارم، چہ دھے خلقو صحبت اختیار کری، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی۔ اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی۔ ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہر قسم کرد وغبارنہ پاکہ کری۔ اوزرگہ اودماغ کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی۔ اود دھنوی د روحانی فیض پہ برکت بہ دنیا اواخرت دواو کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی۔

مقالہ (۳۰) د صبر اوتحمل فائدے
زک تعجب کبھی نم چہ تہ دنا پوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زک خپل مقصد اومراد تہ اورسم، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا رانے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرے دے۔ چہ د صبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی: ایماندارو ا صبر اوتحمل نہ کار اخلی۔ اواللہ سو معنی ربط پیدا کری۔ دھنہ تہ ویرہ کوئی۔ اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی۔

د کلام پاک د ویرہ آیتونہ ثابتہ دے چہ دنیا اوعقل کبھی د فلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے۔ او اللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما د صبر تلقین فرمائے دے۔ حکم چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر او تحمل اوستقامت کبھی دے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: دایمان دپارے صبر د سے ضروری دے، نکہ د جسم دپارے روح د اوحضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: دھر عمل ثواب دھے داندازے مطابق دے۔ لیکن د صبر ثواب بے حد اعلیہ اندازے دے: او اللہ پاک فرمائی: "ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ د حفاظت دپارے د صبر اوتحمل نہ کار وائے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتونہ لریے کری۔ او دومرہ فراوانہ رزق بہ در کری، خنگہ چہ لے دھے دپارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دے: کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتونہ لازیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق و رگری چہ دھنہ پیکار کبھی بہ ہم نہ راجی۔

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لارا اختیار کرے۔ جگہ چہ دنیسا نوملیم السلام او صالحان و صالحات و کتلونہ ہم معلومیہ، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ ہوتی تہ د مصیبتونہ نہ خلاصہ ورا کہے وو او دخیلوہ پناہ نعمتونہ ے پہ ہوتی بیرونہ کرے وہ قبول اولیا اللہ ہمیشہ پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدانو تہ ے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید ے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار اولو اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقبی کین دلوے جزا و عذاب فرمائیے دے، اللہ پاک فرمائی: دغہ شان موہ صبر کو و کولتہ لویہ جزا و رکو بل جائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروہی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او اللہ د دوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقبی کین دھر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ اللہ پاک درضا دخلاصی او دجنت مستحق گروہی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیا موی، چہ ملائکہ و صراطے پیخیی۔ ددے نہ پس ددہ دپارہ اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت ہخہ مقام دے چہ ہخہ لہ فنا نشتہ۔

مقالہ (۳۱) دوستی دشمنی اللہ دپارہ

مسلمان لہ پکار دی، کہ چاسوہ محبت کوئی، نو ہم اللہ دپارہ، او کہ عداوت، نو ہم اللہ دپارہ دخیل نفس او ذاتی جذباتو۔ پہ ہخہ کین دخل نہ وی۔ تہ د ہر سرگ سیرت، عقائد او اعمال پہ غور مطالعہ کرے، تہ ہخہ دتوحید اوست مطابقت وی نوستا دپارہ ہخہ سیرت محبت او دوستی سائل بالکل جائز او اللہ پہ نظر کین د ستائے جو کہ دی جو کہ دہخہ عقائد او اعمال دتوحید او سنت د تقاضا خلاف وی۔ او ہخہ مشرک او فاسق وی۔ نو ہخہ سیرت بکس او عداوت سائل ستا دپارہ لازمی دی۔ توتہ اللہ تعالیٰ درضا دپارہ دہخہ نہ خ واپورہ۔ کہ تہ یوموحد او متقی سیرت سیرت محبت سائے، نو محض اللہ د خوشنودی دپارہ۔ او کہ یومشرک او فاسق سیرت سیرت عداوت کوہے، نو ہخہ ہم صرف درضائے الہی دپارہ۔

دخیل نفس دخواہشاتو او ذاتی اغراضو دپارہ ہمہ چا سیرت محبت سائے او ہمہ عداوت۔ جگہ چہ کوم محبت پہ نفسانی خواہشاتو مبنی وی، ہخہ عارضی، فتنہ آنکیزاو پریشانی پیدا کوئیکہ وی۔ دغہ شان کوم عداوت چہ پہ ذاتی خواہشاتو وی۔ ہخہ دظلم او زیادتی او تباہی باعث وی۔ نو دخیل نفس پہ خاطر محبت او عداوت سائل دوارہ تباہ کن دی۔ او اللہ تعالیٰ پہ نزد پہ دنیا

نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ او کہ عداوت وی نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ۔

مقالہ (۳۲) غیر اللہ محبت شرک دے

حقیقی معنویں محبت اللہ پاک سوا خاص دے۔ او غیر اللہ لہ پہ دے کین دخل و رکول شرک دے جگہ چہ دانسان ذمہ فطری طور سیرت د اللہ تعالیٰ مسکن دے۔ خو ہرکہ چہ غیر اللہ تہ دے کین اثر کول حاصل شی۔ نو دا دتوحید الہی خرگندہ خلاف و زری دہ۔ اللہ پاک فرمائی: ہما مؤمن او مؤحد بندیان ماسوہ محبت سائل۔ او زک ہوتی سیرت محبت سائے: او حق سبحانہ فرمائی: کہ تاسو پہ اللہ تعالیٰ ایمان لری او دہخہ عبادت کوئی۔ نو صرف ہخہ سیرت محبت کوئی: او د مشرکیون متعلق اللہ پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو او دنیوی سازو سامان سیرت دومرہ زیات محبت سائی چہ دہخہ جو کہ صرف اللہ پاک دے۔ لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی ہوتی صرف اللہ پاک سیرت پہ پناہ محبت سائی۔ بل خائے ے ارشاد باری دے: ای ایماندارو ستاسو مالونہ او اہل و عیال د تاسو اللہ د ذکر نہ غافل نہ کری۔ او کوم خلق چہ ددے خیزونو پہ محبت کین دوی نہ کری۔ او اللہ د ذکر نہ غافل شی، نو ہمدغہ خلق گمراہ او زیان کاری وی۔

او عقبی کین مقصوب۔

د دے برعکس محض اللہ دپارہ چاسوہ محبت یا عداوت سائل دعزت او ایمان دسلامتی غنیمتہ دہ۔ داے سرے اللہ تعالیٰ پہ دوارہ جہان محبوب او پرکرنیکہ گروہی۔ او دانیباؤ او صدیقانو پہ دل کین ے شاملوی دغہ وجہ دہ چہ حصو رضلی اللہ علیہ وسلم بہ ہمیشہ محبتی اللہ تعالیٰ درضا دپارہ خلقو سیرت محبت او عداوت سائلو۔ او خپل نفس لہ ے ہجھکل پہ ہخہ کین دخل نہ ورا کولو۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: کہ چاسوہ محبت کوہے، نو ہم د اللہ دپارہ، او کہ عداوت نو ہم د اللہ دپارہ دغہ دنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم معمول او اسوہ حسنہ دہ۔ او دغہ دتولو اولیاء اللہ دسور العمل دے۔ ددے برخلاف محض داتباع نفس پہ خاطر محبت یا عداوت سائل دکتاب اللہ اوست رسول اللہ نہ قطعی انحراف دے۔ او داے سیرت د خدا کے تعالیٰ پہ نزد پہ دوارہ جہان کین مقصوب او مقرب دے۔

اللہ پاک فرمائی: د نفسانی خواہشاتو اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د اللہ پاک د لارے نہ گمراہ کوئیکہ دے: بل خائے ارشاد دے: تا ہخہ سپے اونہ لید چہ تولو معاملاتو کین ہخہ خپل نفس خپل معبود او گروہی۔ نو سلامتی د نفس پہ مخالفت او اللہ پہ رضا کین دہ۔ او ہخہ داچہ محبت وی۔

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
 چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیوں
 پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
 د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
 نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
 او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
 اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
 سرے د اللہ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقا تو
 سرے مہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
 پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
 محروم پاتے شی۔
 د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کومر
 زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
 غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگاہ چہ تہ د وحدانیت پہ دے
 تقاضا پورے لھے اود عارضی اوفانی غیروں نہ کتارے کش
 شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سابر
 د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
 پہ حیثیت بہ پہ دوارے جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ د
 غیر اللہ پرستار بہ ورا تکروتہ پہ خولہ پاتے شی۔
مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
 سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
 چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
 عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کیدے
 شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ د اے خلقونہ مہ کیرے۔
 حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوبات
 نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
 دلایسے بنود و کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
 خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کری۔ چہ د خدا کے نزدیکت
 اود پیغمبران و نواب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 حضرت صلی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمانیل دکہ ستا پہ ذریعہ
 خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
 کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ؟
 دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خسو
 زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
 تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
 تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ ٹرگند وی
 خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلق تہ خان پرہیزگار بنکارے
 کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د ایسے سپے پہ مثل د شرح
 دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان بچ
 کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔
 د تلو نہ زیات خوف ماسرے دامت د خرابو عالما نو دے

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
 خلقونہ تبتتہ کورے۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
 دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔
 دریم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
 ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
 خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
 عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے
 دے ہودا اوے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
 دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دے۔ حضور صلی
 اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
 نو سلامتی کے پیاموندہ" اودا کے ہم فرمانیلے دی د
 عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی
 نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آقا تو
 نہ بچ دے۔ دے سلامتی او عقل خاوند دے۔ ددہ خت
 پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بنگانو
 کیں داخل شے۔
 خلو سہ ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
 کیں د عظیم (لئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
 "چا چہ علم او کئے او پہ ہفہ کے عمل او کئے او خلقو تہ
 کے او بنودو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یادیرنگہ
 او د ایسے سپے د خدا کے او دہفہ د آیتونو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادرا معلونہ امانت اہنودے شوی دی۔
 او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
 ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرارو
 د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیداکرے دے
 چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ کے ویری۔ دے
 ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیع دے۔ ہم
 مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
 پیغمبران و نوا نشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
 برکتونہ اود رحمتونہ وی۔
 نو د اخلو سہ یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
 اوزرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد مویں ددہ مرتبہ
 دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیچوگ پہ مرتبہ کیں
 ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفتانہ۔ ددہ د قول تہ او
 ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے او کریا حکمہ چہ
 ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
 ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
 سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ او نفس
 انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہ و فیوض صفا کو کہے اور توحید پہ نورے روینا نہ کو کہے کہ
دا اللہ تعالیٰ دقرب دپارہ چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
د صحبت نہ قطنی پرہیز او کرے۔

ستاد فائدے دپارہ ما نائتہ دخلتو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیر کینم در تفرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ در تہ دا بیا وانم چہ
دا اللہ د صحبت د پارہ داہل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق را کرے، بہ کوزہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کین اخلاص

دا اللہ تعالیٰ پہ ذکر او عبادت کین اخلاص یو بنیادی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کوہ۔ دھنہ دشربیت احترام کوہ۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیز قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کوہ۔ تہ داوائے،
چہ روزی ما تہ پہ وخت نہ راری۔ او غم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارہ خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکولو نہ توبہ او کارہ حکمہ چہ دھنہ

اوامر پہ خیل مناسب او قانون کین وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تعمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما دا طاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما دا حکامونہ غفلت او روگردانی کوہ۔ دا اللہ پاک ہیز
کار عیث او بے مقصدہ نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کوہ۔ اود صراط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ دا حکامو احترام کوہ۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوہ۔ او دنیا او عقی کین بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارہ انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پورہ شہ چہ سختی پسہ خوشحالی راخی۔ تکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسہ نہ نصاب راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یو بنیادہ
او کرے چہ اللہ کوم خائے دے نو درتہ او واپر چہ نہ ہنہ

تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال او کرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ ہما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کین سوال کوہ۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددہ نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
او وحدیثون کین ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولہ۔

ترغیب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان در کرے۔ حدیث
کین راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عمل نامہ کین
دایعہ حساب او وینی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ بہ او ویکہ شی چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کین خوبنتے خود نیا کین لے قبیلہ
مقدار نہ و۔

دا ہم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کین خدائے یادو کے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوہ
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوہ او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوہ۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی او نرمی کین
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پوہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شہ اور بنا پہ قننا شہ۔ اود خدا لے دقل سورہ دایعہ
موافق شہ لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کین وی یا
پے رودیکے پچہ دوائی پہ لاس کین یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوارا۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوارا، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کین نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر او پاسہ۔ او دزیات
بخشش سوال ترے کوہ۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سو کرکوی
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ در کوم۔ او کہ ستا تقدیر کین

سختی وی نو صبر کوہ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ " ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اورسی، نو دوائی مؤ
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدونکی یو۔ پہ دایعہ خلقو د
خدائے سلامونہ او رحمتو نہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندونکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوہ۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ دا اللہ تعالیٰ دلوئے دپارہ
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی کہ د
خیل رب نہ خوارا۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارہ بلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث کرکولے دی۔ نو پہ دے
دواہر و حالتو نو فکر او کرے۔ اود دے نہ بھرہمہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارہ بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کین دا اللہ پاک دایعہ ذکر او عبادت کوہ
چہ ہنہ کین دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے " تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایعہ
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجدتہ
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوضوہ

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعیادت پہ آد اویکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوی
نہ صرف دعیادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اویکویکین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظاہر و باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اوحرامو افعالو نہ دے کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑسے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقیناً انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پریستودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابو بکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دروازہ
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرضہ
ہعزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکل ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعزت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عتکو بزرگاؤ بہ ہند خیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک وو۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ یور وشوی۔ اود اللہ تعالی ورسو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پیہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونہ نوذ
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کړی اود گناہ د اسبابونہ پرهیز اویکړی۔
کوم سرے چہ د امرالہی احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پھیلانو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہعزوی
رہنائی کولو اوشریعت د ہعزوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
اویکړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبرداری۔ زہ تانہ دا پند و رکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کړو۔ اوتکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ د تیکل توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی اود نیایوی امور د کین حکام
الہی مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) اویکړی او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارۂ مغلوب
کو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
د کرکے شوعے دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی اویہ خان د ظلم اویکړی۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اورسا خلقو نہ شوعے۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تیلے نو دنیا اوعقیل دواړو کین بہ د
عزت اواپروخاوند وے۔ اود پیور د کار خوشودی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خوا آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت دعبادت
روح دے۔ اود اصلو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نو کہ
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نوذ
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ اوهرکله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ او کہ تہ د نیوی امور و کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اویکړے نو پیور د کار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعداری دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
اود ہفہ د فرمانبرداری عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند د دوو بھو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگار! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ تو اوس تہ او ایچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض دیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 دایمان اواسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کیرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیانویہ قولی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامویہ احترام کیں دنسانی خواہشاتونہ لاس پہ سر
 شے۔ د اللہ پاک د بارچہ د قولونہ لوئے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش د اللہ پاک تابعدار بند یا نو د پارہ
 دے۔ نو د عقین د پونو سعادتونو حاصلولو د پارہ خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گورے۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
 د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نونہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو اوعبثیاتو نہ
 پریہیز اوکیرے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موند لو د پارہ د کتاب اللہ
 یہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو پیر
 کتاب او سنت خان پوہ کرئی، او پہ ہنہ عمل اوکے۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشوڑہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودیز رسول تاسوتہ
 بیانوی، یہ ہنہ عمل اوکیرئی۔ او د خٹ نہ موچہ منگ کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ و کرئی۔ چہ عاقبت موبہ شے
 نو د مسلمان د پارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پیرے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 اوکیرے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 د خیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
 اوکیرولو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزونہ
 پریبندل۔ مونزہ پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ موہ
 ہنہ حکم و کرے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی ددے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی اونہ کہے شوہ۔ پہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ اوسنتا د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ درضا طلبکار وی او پہ ورج د محشر د خلاصی ارباب
 وی، نو د ہنہ د پارہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پو مثالی سیرت دے؛ بل خائے ارشاد دے "خوک
 نبی پہ خیل خواہش ہیچ نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خودیز
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایر۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نوخا پیروی اوکیرئی، چہ خدا اے مو دوست شی۔ او د
 خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوقول
 تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول حیا
 ظاہری عادت دے او توکل حیا باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے: او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار اوکرو چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاری۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودیز د پارہ بل پیغمبر نہ شے۔
 چہ د ہنہ اتباع اوکرو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودیز د پارہ
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکام عمل اوکرو
 نوڑہ پہ تولوسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ اوسنت رسول اللہ اتباع اوکری۔ چہ تباہ او پرباد
 شے۔ ددے دوایونہ خلاف ورنی کول د شیطان پہ پیچر
 کیں راتل دی۔ نو د عقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن اوسنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع یودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ ددے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقلمانو تہ
 رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان و رورس
 حسد کوے۔ نو دا نو پیرا د افسوس خیرہ دہ اوخا دیاند
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل و کزور

دے۔ تہ دہل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
بٹہ لباس، بٹہ خوراک اور اہل و عیال تہ نشے کتے۔ اور دھنہ
تک طرف پہ وجہ دا خیال کرے، چہ دھنہ بٹوں نعمتوںہ
د دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
رازق ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوہ چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزق کیں اور
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول غواپے اور اصریحاً
کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
اللہ تعالیٰ چہ چا تہ غنہ نعمتوںہ ورکول غواپری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اور احوال
چہ کوم نعمتوںہ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو داخرگندہ دشمنیت ایز دی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہ دہ، او یقیناً دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشتہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان دے کور
د خپل موئی د رحیم نہ د غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالفت
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
اور دھنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
معنی لہ غور اور کوی، چہ دیوسف علیہ السلام روبرو

باوجود د سازشونہ، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے اوے حسابہ
نعمتوںہ نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں دہ۔ او بیا خومرہ ہنوی پہ خپلو کوی وستومانہ شو۔
اور ہرکھ چہ مصرکین یوسف علیہ السلام تہ پیش شو
نودائے اور صلہ ۳ خونور د پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت درکری دے۔ اور مونہ دخیل
ظلم زیاتی معافی غواپے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲ حسد د
مسلمانانہ نیکی داسے سیزی، لکہ اور چہ لرگی ۲ اوحیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی، حاسدان حما او حما د
نعمتوںہ دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خپلو بند یا نو
تہ غنہ خیز اور خومرہ ورکول غواپری، نو دوی تہ مخالفت
کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۳ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خپلو بند یا نو رزق خپلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیا غول
دا جرات کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ اور کوی اور دھنہ مقابلہ تہ اور دیدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خپل ذات نظر کول
دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: ۴ مونہ خوبیہ خپلو بند یا نو ظلم نہ کوی۔ ہنوی د
خپلو بد عمل اور حسد پہ وجہ خپلہ پہ خپل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۲ حما احکام اور فیصلے تہ
بد لیبی، اور نہ زہ ذریعہ بریہ خپلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستا
سلامت د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و سرورہ خوشحالی
اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہنوی کلہ ہنہ سرہ حسد مہ کوی۔
بلکہ دھنہ پہ کامیابی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
پہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاہی اور خپل قسم تقسیم نعمتوںہ پر
دریا نہ دے اور کوی۔ اللہ پاک د مونہ اور تا سو د حسد نہ پہ ایمان
کری۔ اور خپلو نعمتوںہ د شکر توحیق د راکری۔ آمین۔

تہ خپل ذات سرہ ہم حسد مہ کوی۔ خپل ذات سرہ
حسد کول دا ک۔ چہ ستا رزق پہ خپل فضل اور کور
تا تہ کوم نعمتوںہ درکری دے۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خپل خان اور اہل و عیال
د خوب مال خبناک، چاہے اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
دا لے۔ داسے کول خپل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتوںہ نا قدری۔

د نعمتوںہ شکر دا دے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے اور پہ ارت مہا تے استعمال کرے۔ اللہ پاک
خپل رسول برحق تہ فرمائی: ۲ دخیل پروردگار د نعمتوںہ
اظہار اور کوی اور خلقو محبتیں تے بیان کرے ۲ اللہ تعالیٰ
د مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔
آمین

مقالہ (۳۸) دصدق اور اخلاص اجر
کوم سرہ چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
پہ صدق اور اخلاص سرہ اور کوی، نو د اللہ اجر دھنہ د پارہ
کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتہل پہ دوارہ جہان کوی
بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۲ تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ ستا سو مدد کوی ۲ او پہ سرراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوی۔ ہنہ سرہ غول مہ
شر کوئی اور تسلیم اور رضا خپل شعارجور کوی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہی ۲ سنت د تبلیغ
اور اشاعت د پارہ خپل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کونکو نہ ہم زیات وی اور اللہ
تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) ردّ نعمت کفران نعمت کے
د حکم الہی نہ بذریعہ نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور دھنہ پہ تحویل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیاؤ اور اولیاؤ اسوہ حسد دے اور داسے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔
یاد ساتہ ۱ چہ ہرکھ اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوںہ پرورینہ
کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کولے نو

داسرا سرگفران نعمت دے۔ اودائتہ پاک درنق او عطا توبے قدری دے۔ نو دالله تعالیٰ درنق اودھنہ د نعمتو پے خوشحالی سوع استقبال کوے۔ اودھنہ پے خوشحالی قبولے۔ حکمہ چہ دے سوع محکبیں دپارہم درنق کبیں زیاتی اوبرکت رانی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکملہ پیروی دے

ترخوچہ تہ و نفس امارہ نہ ازاد نہ شے۔ اود شریعت مکملہ پیروی اختیار نہ کرے، نو اولیاء اللہ پے نہ کبیں داخلید و کوشش مہ کوے۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چہ ستا قول اقوال، افعال د الله تعالیٰ د امر و نہی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اودک کیدل، وینیدل الغرض قول اعمال دینائے الہی ماتحت شی۔ اوداھر خہ دیوبن اوملت د حد متد پارے وی۔

ستا جسمانی خیز ونہ ستا پارے دیورس دکار نہ دجہب او لیسے والی باعث وی ترخوچہ تہ اصلاح باطن او ترکیب روح سوع خالص روح جوہ نہ شے اود جسمانی گودونونہ ویزارے تہ شے نو قریب خداوندی بہ حاصل نہ کرے شے۔ ولے ہرکلمہ چہ تہ ریشت او مجاہدے سوع خالصی روح شے۔ او ہر لیسے ذکر الہی کبیں مصروف شے۔ نو پے تا بہ اسرار الہی راخرگند کرے شی۔ اود کائنات حکمتونہ پے تا تہ شے نقابہ شی د اذ فانی الذات مرتبہ دے۔

کلمہ چہ تہ دعائے بسفی نہ بے تعلق شے۔ اوشیاء د دیدار اوجلوئے خداوندی د پارے حجاب اوکترے، خنگہ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام د لوحید د حقیقت نہ پس اوفرعائیل بے شکہ د اقول بتان د شرک پے وجہ خدا شہنا دی۔ اویو خدا ئے خبارہما اودوست دے۔ دغہ شار۔ چہ تہ ہم خیل خواہشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان اوکترے اودھنوی د فرمانبرداری نہ لاس پے سر شے، نولہ پے بہ تا د علوم لدقی اوسرار الہی کشف شروع شی تہ بہ دراز دارونہ شے اودولایت د مجاہدات قوت اوصلاحت پے تانہ عطا کرے شی۔ دغہ وخت پے تہ محسوسہ کرے، چہ تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ٹوند بیاموند۔ ستا قول وجود پے د قدرت الہیہ مظهر جوہر شی۔ بیا بہ تہ دھق پے رابطہ آورے، گورے، گورے، اوخبرے، دھنہ نہ بہ آرام اواطمینان بیا موے۔ د امر و نہی پیروی بہ کوے۔ د حدود شرعی حفاظت بہ کوے۔ اوغیر اللہ بہ موجود نہ وینے۔

دولایت درجہ بیاموند لود پارے، اتباع نفس، فسق و فجور اولغویاتونہ پرہیز اوکری۔ او پے اخلاص د شریعت پیروی اختیار کرے۔ خیاد ساتھ۔ چہ دکوم حقیقت یا طریقت شروع تائید اوندے کرے۔ ہنہ جائز اوندے کوی ہنہ جائز اوندے کرے۔ ہنہ صریحاً کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نہ پس د الله پاک پیروی کے زہ تا سوتہ دالله اود بندہ د تعلق تو متعلق یومثال بیانم۔ یو بادشاہ شاہ دے چہ ہنہ پے خیل رعایا کبیں یوسرے اہل اوبینی، اودنبار حکومت ورتہ حوالہ کرے۔ پے خلعت او اعزاز کے سرفراز کرے۔ او خیل معتدے جوہ کرے۔ بیا دغہ سرے د خیل منصب د رعایت نہ یوے مودہ پوسے خیل فرانس پمبہ شان سوع ادا کرے اوبادشاہ تہ د خیل پے امتدائی ہیژ موقع پے کوتو نہ وکوی۔ دنبار خلق ہم ددک د شہ انتظام پے وجہ ددک نہ خوشحالے وی۔ اوشا باے پرے وائی۔ اوبادشاہ ہم ددک پے طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

خہ مودہ پس دغہ سرے پے عیش و عشرت کبیں پویو خیل عہدے پے عہد کبیں د خیلو فرانسونہ بالکل بے پروا شی چہ بادشاہ تہ ددک د حالات پتہ اوکئی۔ نو ہنہ پرے قہرجن شی اودعہدے نہ شے مات کرے۔ بیا ویرے د ہنہ جرمونو محاسب راواخلی کوم چہ ددک د خیل حکومت پے دورات کبیں بادشاہ د امر و نہی خلاف کرے وی۔ د تحقیقات نہ پس دے بند یوان کرے شی۔ دے سوع، د ددک عور اوکبیں زائل شی۔ اودے پے خیلو تقصیرونو او کوتاھو پینہا نہ اوتوبہ کار شی۔ ددک د اپنیہائی اوانکسار چہ بادشاہ مشاہدہ کبیں رانی۔ نو خیل زور متعصب

دوبارے وکرے۔ اود پوسے تہ زیات احسان ویرے راواخلی د حکومت اوقیادت ددک تہ دائمی وکرے شی۔ اواپس شے ترے بیا نہ اخلی۔

دغہ مثال دالله اود بندہ د تعلق ہم دے۔ الله تعالیٰ چہ پرمؤمن بندہ خیل مقرب جوہر کرے، نو پے ہنہ دخیلو بے حسابہ نعمتونو پیرنارونے کوی۔ داسے پیرنارونے چہ نہ یونے سترکے لیدرے وی۔ اوندے یوغوب اوریدے وی۔ لکہ باطنی نعمتونو کبیں دزکے اواسمانونو عجائب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبیلیدل، تقویٰ، مجہوبیت قلب کبیں دکلمات حکمت نزول او ذکر و خیرہ۔ دغہ شان ظاہری نعمتونو پرے ہم تمام کرے۔ لکہ صحت اوتوانائی بنہ خوراک شہناک، حلالو خیزونو کبیں فراخی، شیکہ بی بی اوسبہ اولاد۔

پے دے باطنی اوظاہری نعمتونو تر دیرے وختہ دے بنا د وی۔ حتی چہ دومرے دے کبیں مشغول شی خہ غفلت کبیں کینیوی۔ خیل معبود ہیر کرے، اود نفس امارہ تابعدارک راواخلی۔ فسق و فجور کبیں پریوئی چہ الله پاک د دکا کیمیت اوبینی نو د اصلاح د پارے شے پے مصیبتونو کبیں راگیر کرے او سختو اوریشاو کبیں شے اختہ کرے۔ بیا دے پے خیلو حال تو سوچ اوقدر راواخلی۔ اود خیلو باطنی اوظاہری تغیراتونہ محسوسہ کرے چہ داھر خہ ددک بمعصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع او کبریٰ او معنیٰ خپل زور دستور العمل اختیار کریں۔

د نفس امارہ د اتباع نہ چہ دے بیزارہ شی۔ او خپل پرورس دکارتہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور دے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دویارہ با انزالہ سر کرے شی پہ دہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکاتو دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا اور سب محبت او تعاون راواخلی۔ هر خدائے دہ د تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ پہ دہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیژ انسان تہ دانہ دہ معلومہ چہ دہ د تکب اعمالو پہ بد لہ کین ددہ د پارہ د زبہ د خوب دیدو کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دواپرو حالتون کین آزمائیلے۔ ترکو مہ جدہ چہ دے د خپل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی راواخلی او چہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ راحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کین صبر تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستناخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرہ شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس ہنکلہ د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او ہمیشہ د خواہشاتو د کینے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونو نہ خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوی۔ او د خپل پرورس دکار د اطاعت نہ روگردانی راواخلی نو بیا چہ مصیبتونو کین راگیر کرے شی د پارہ ددے چہ دہ خیری او بختی شی او د شرک اوشق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پیرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری راواخلی نو احوالی پیرے د خپل نعمتونو د لاشی پیرورے شی شروع کری او حرکات کین دھنہ معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا راواخلی کین دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او درینا لہی نہ غمنا آری۔ او خپل حاجات ہمیشہ دھنہ نہ طلب کوی۔ شہ چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہن شکر او باسی۔ او د ہنہ نہ دھر خہ امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید لے چہ هرکله اللہ تعالیٰ دیو خیز پہ وجود کین د راستوارادہ او کبریٰ نو ورتہ اووائی کن (دے)، نو ہنہ فوراً شی یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو لہ خصوص پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دے وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا ساتے دے۔ بندہ لہ پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سوا اتفاق او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی: چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سوروم۔ نو حسو سلم اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایہ: «اے ہنکہ! د اللہ د حقوقو حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوقو حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنہگار۔ نو ہنہ نہ تہ د خپل ورانہ موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواریے، نو د اللہ نہ خواریے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکی دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہنکو لے لشی بدگو چات۔ چہ غنہ نا کدایا نقصان رسیدو کتہ دے، ہنہ بہ

ورنہ وراسی۔

کہ تہ پہ اللہ توکل او کپے۔ او حکم یقین پیرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنہ، ہم ہنہ بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہن صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پر غوریز وی۔ یاد ساتے چہ د صابرانو د پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر۔ راحت دے۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ ددے حدیث پہ معنوبنہ غور او کیری۔ بو تل عمری پیرے عمل او کیری، چہ د دنیا او عقبی د تولو اکتونو نہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موے۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوا چہانہ بناد شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی۔ چہ د حقو یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبر او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ ددے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کوانہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری د حقو طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر ہمیشگی کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د امتضایے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیری۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو آیت مفہوم
 دے۔ جن مکہ دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موین
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ کے بے غوبنیتو موین نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعا د
 نہ قبلین ویر سبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان دلوانما تو نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دہرہ دعا نہ قبلین و دوعہ واضحہ سببوں نہ دی۔ یوخی

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ آگہ
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب دے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ ملور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دغیے نورسوالو چہ
 د نفس د خواہشاتو نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانو نہ قبلین وچہ موین کوسہ
 اسباب بیان کول دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کنی کوتاہی کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نہ کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل حائے ارشاد
 دے: **اے پیغمبر! چہ حُما بندیاں حُما متعلق ستان تیریں**
 اوکری نورتہ او واپہ۔ چہ نہ ڈوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
 وخت چہ حُما مانہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبولم۔ نو
 بند یا نو لہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
 پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
 بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دودہ دے دی، یو اصحاب یسر او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتونو او پریشانو کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژونڈ تیروی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ ددے
 د لوحالات د باطنی اسباب او خارجی تاثراتو نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت او آرام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرگز چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ حائے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتونو کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **تَعَالَىٰ لَمَّا يُرِيدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارگی
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ کے غفلت او
 معصیت نہ اختیارولے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرگی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے۔

فتوح ۱۴۵ الغیب

او د ہر سرے پہ ژونہ کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیراتو او
 سنزل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پائے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالاتو د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے نشی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 ولے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یا نو د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ ولے د راحت او آرام بیلونہ
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امرونہوں د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتونو کنی اختہ کری، نو بیا کے پہ نعمتونو او بخششونو
 ہم بنا د کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
« د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خُاور پہ شان دے، پہ ثنا
او شکر سرے کے قید کرے» نو د دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ ددے پہ وجہ سرے متکبر او خلقو د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدائی حدودو نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامونکی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو
اومسکینانو تہ صدقہ اوخیرات ورکری۔ حاجقندو او
مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی اوکری۔ اود مظلوم مدد
اوکری۔ اوخیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ داہول اعمال
د نعمت د شکر اوزیاتی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ۔
پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی۔
اودنیان کین بہ ہم دعزت او ابروخاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکری اوکری۔ اود
دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی۔
نودھنہ دیارہ پہ دواپہ جہانہ ذلت اورسوانی دہ۔ خیر
د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکار دی چہ د انسان پہ
ژوند کین آفات اوبلیتات یوازے د غفلت او مصیبت او
د نعمت دناشکرگی پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نوراسباب
ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب دادے چہ دا
د انسان د خپلوگنا ہونو او اہمالو نتیجہ وی اود دے پہ چہ
د انسان تھدیپ اومعذرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک
غوازی۔ چہ دا دے سپرے دکراہی اونا فرمائی نہ بیزارہ شی
اوپہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب دادے چہ داد اللہ تعالیٰ
پہ مقرب او برگزیدہ بندیانو یوازماٹش وی۔ او اللہ تعالیٰ
د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یتیم، صبر او توکل استی

اخلی۔ اوبیا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل
زیات محکم کری۔ اودنیان اوعقبی کین دے درجے او جتے
کریک اود سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجرورکری
د دے قسم برگزیدہ بندیان انبیائے کرام، صدیقین
او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال اومقام ناوندان وی۔ د
دوی یتیم، ایمان او توکل دعاموسلمانانو نہ پہ درجو
اوجت او محکم وی۔ اویہ دوک مصیبتونو کین ہم د
حقیقت او معرفت دروازے پراستے وی۔ د ابتلا پہ
اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔
اودوی د شکر جلی اوحقی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ
د دوک باطن دانوارقدسیہ نہ معصورہ کری، اودوی
مقربان بازگاہ کری۔ اوبیا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پاولاد
سوربند کری۔

د مؤمن دگنا ہونو نہ د پاک کو ملامت دادے چہ
ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ اود لغویانو نہ
پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ
پریشا نہ شی۔ اونہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو
اوپریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ اوخیل حاجا
د خیل پرور، دگار پہ حضور کین پیش کوی اودھنہ نہ
مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت وانی دیارہ دہ۔ نودھنہ علامت دادے چہ نس
مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا
سکون بیاموی۔ د غیبا نہ توجہ اوکریوی۔ اوفنا فی
الذات شی۔ د ابتلا داحالت د انبیاء علیہم السلام او
برگزیدہ اولیاء دیارہ خاص دے۔ اودعہ خلق د دے
تقاضا پورہ کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا
شامل حال وی۔ ہر سبب د دے ابتلا جوکہ کیدے
نہ شی۔

حاصل دکلام دادے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او
مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرور دگار نہ کولہ اوشکایت نہ
کوی، بیکہ پہ پورہ یتیم د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب
یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی اونا فرمائی نہ کوی۔
بیکہ ذکر، طاعت شکر اوشنا کین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا پیش قدسی

حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر
چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ
بہ ہنہ تہ د سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے
وجہ دادے، چہ ہرکله اللہ پاک یومؤمن خیل محبوب کخول
اوغوازی، نودہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس
روحانی پیرو نہ کوی، مثلاً ہرکله چہ پرندہ پہ مصیبتونو
اودفتونو کین د کورشی، نودہ خیل کمزورگی پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا اوقاض الحاجات پہ کما لے ہنہ مخلوقانو تہ
رجوع کوی۔ اومختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی
خودمدد دا طریقہ د توحید خلاف دہ۔ پہ دے دیندہ پریشا
ختہ نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو نہ بیزارہ شی۔ د خیل خالق
پہ تکبیر پہ سجدہ شی دھنہ پہ ذکر اوتنا کین جو شی۔
اوخیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د
غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لونه پس اللہ پاک ددہ
حافظ، ناصر، معاون اومد دگار شی، اللہ پاک فرمائی:
"اے اللہ نبی! دوی تہ اوبیا چہ خما مولا اودالی اللہ
دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ اود بولوسالخانو مل
دے۔ پہ دے وخت کین دیندہ دزرہ سترگے ہم پہ دے
حدیث قدسی اوعربیوی داچہ: "کوم سکر خما د ذکر
پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ بہ ہنہ د
سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" داہنہ توحید کل
اومھویت فی الذات دے، چہ اولیاء اوابد الوحاصہ دہ۔
دل نہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د
دہ پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دہ تہ
انشراح صدر حامل وی۔ او پہ دے دواپہ رجھانوکین لے
ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! زہ اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیا تر ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سیری پہ خوب کین خما نہ تپوس اوکٹہ۔ چہ
هنه کوم خیر دے چہ د هغه په ذریعہ بندہ دانته پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکے چہ د قرب الہی بودا
ابتداء ده اولہ انتہاء۔ ددے ابتداء تقوی او پرہیزگاری
ده۔ او انتہائے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکاری دی چہ د فرضو، سنتو او نفلو خیلے
خیلے درجے او پڑن۔ او درجہ په درجہ د هغه تعمیل او کړی
هڅو عبادت کین دایسے نه دی کول پکار چہ د فرضو نه
تکلیف سنت او دستونہ تکلیف نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د دوقولنه تکلیف فراموش ادا کوی، چہ د هغه نه
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چہ یوسپسے د فراموشی په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او دستونہ
تکلیف نفل کمراھی ده، نو کوم عبادت چہ ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاره خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سیری مثال چہ د فرضو نه تکلیف سنت کوی،
او دستونہ تکلیف نفل کوی دایسے دے لکه یو بادشاہ
چہ خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سرسے د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیے دی کوم سپسے چہ فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چہ کوم وخت د هغه د لنگون شی نوزنه حمل او غورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چہ
فراموش ادا نه کړی۔ او دموخه گزار مثال د سوداگر دے،
چہ ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے ہم
دغه کیفیت د هغه سیری دے چہ فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتو په
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری حکم چہ دایو
اختیاری عمل دے او بندہ ددے په ادا کولو مامور نه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰۃ چہ فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چہ په درکاره دانته تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکاری دی چہ د فراموشی او اہمیت هیرنه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرہیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین هیچو شریک نه کړی۔ او نه د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیے دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د هیچا دایسے تاجدایا
جائز نه ده، چہ الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سیری چہ خوب له په بیداری او اکاھی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے حکم چہ خوب
د مرگ استازے دے، او خوب چہ د مناسبت اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے ہم الله تعالی
سوا خہ تعلق نه لری حکم چہ هغه د ټولو سفلی نعماتو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو ہم خوب حرام دے
حکم چہ هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به ہم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن د پارا د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپسے چہ د مناسبت اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو د هغه به دایسے بنو بنو نیکو او کارنامو
نه کپته او خیرتی۔ چہ د هغه کوی به هیڅو کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چہ ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایسے اوچتے د سچو یا مومن
دی چہ په خوب کین هیچو خلط نشی بیا موندے۔

کوم سپسے چہ بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نود هغه قلب ہم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نه ہم خان ساتل پکاری دی، حکم چہ حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چہ تاریک او رنگ آلود شی۔ نو
د عبادتو قبولیت ہم مشتبہ شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا د حلال ذریق د پریرادی دے۔ حرام سرتر پایہ
شردے۔ او حلال سراسر خیر دے۔ ددے په درجہ په

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسراف
کول دیکھو یہ خائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرہ پکار دے چہ ہوش
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرہ ستا نعلق اومعاملہ پہ دوه صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودوہہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غافل
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپہ چہ تا دل خیل خالق او پیرس دکار نہ لرے ساق۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص اوجہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلش اتارہ
دیروی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوہی مات اوشہوات پیردے
دونہہ ذریعہ دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کار
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی اوتسابع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ د پرمفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تذکیہ نفس سرہ تاتہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارض وکوی، ہنہ بہ تاتہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کپے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو اوجمشنونو
بارات وی۔

پہ خیل ہیڑ حالت مغرورہ کپہ مہ۔ او خدمت خلق
کین دھیڑ قسم کوتاھی مہ کویہ کین ستا پہ اعمال کین
بہ د ظلم اوجہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خیل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو، وراوندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوجہڑ
نہ عذر لوکہ او ترے او پیریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوجت کئ، بیشکہ چہ انسان د خپلو فراموشو تہ
پیرس کولو پہ صورت کین ظالم اوجاہل دے۔ نو پیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پیردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دھنہ نہ خیل قلب
اودماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائنا تو کین دی، دھنہ تہ
بے پرواشہ، او خپلو مطالبات کین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کوی۔ د دنیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یواکھی
اوتیرہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لازکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جنڈ پر موجودوی نوہ حالت کین اللہ پاک دھنہ
معاونت اومد دکاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسوما یاد کریں،
نہ بہ تاسو یاد کرم۔ او خما شکر پہ خائے راویں ناشکری
مہ کریں:"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرہ چہ خپلہ ہستی د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقاتو نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوهنہ تہ پہ ذریعہ مؤمنانو تہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصنا د رضائے الہی د پارہ د دنیا د ترک
کولو پہ وجہ، او بل خیل خات د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پیردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ د ابدالو او اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہیڑ کین

ترے شہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونوہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پیرس غرور او تکبر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین داسوال پیدا کریں، چہ ہرکلیو
عارف دنیا اودھنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدالو او برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دھنہ دمراج اومذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دھنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت اود شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو تہ بہ د زیاتو نعمتونو پیردے درسا لے
اکرم: بل خائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تاتہ حاصل دی، دھنہ اظہار
او کہ او شکر پیرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کپے شوی
نعمتونہ سرہ پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دھنہ پہ روحانی او باطنی عظمت ہیڑ اشنو بخیریری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خیل فضل اکرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ حکمہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیہ دے۔ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آزا دکوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخلي۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر وجه قول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ بہ دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نہ یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے بہ دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قریب وی۔ ددہ به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
قول خیزونہ په خدمت کین غار به بسته لکیا وی حکمہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْكُوفُومِ سِرًّا
چہ د الله شی، نوا لله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په ماے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعضے برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك ته متوجه شی او دهغه نه دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کالے او دهغه سته
حاجتونہ غوښتل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
او کرم پرے اوکری۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات غوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته داجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ایدر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کپه شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اُدْعُوْنِ اَسْتَجِبْ لَکُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بنده له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، حکمہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجاندا دونه په باطله
ذرافو مه غصب کوی: نود ایدر بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلبکار دی چہ په ذکر او عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کوی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپه شی
بلکه د اخلاص یواهمه تقاضا داهم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، د هغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکه دعبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الهی اولری۔

کوموا لیا الله اوصوقیا لے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ تہ د اجرا و معاوضه
ذی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیانی گنی بیاداد توحید نه منل دی۔

قول عبادت د الله پاك د جانی نه دی، که هغه موثر
په خائے دایرو، او د الله د احکامو تعمیل اوکری۔ نوداهم
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ دکوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خوهم د الله پاك عطا کرده دے، نود عبادتو د اجرا و ثواب

بعضه اوقات الله د مصیبتونو په ذریعہ مؤمن دعاته
سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کوی، او خپل
مقرب لے جوړ کوی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك درضا طلب
د الله پاك درضا طلب کوی، او دهغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اتمام نه کناره کش نشی، خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیا موند
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کپه، بلکه
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د ادقرب
الهی د تولونه پریمی لے اوبهترینه ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضائے کین فنا شو او خپل خواهشات
لے دهغه د امر د امر په تعبیل کین پریشودل، نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله درضا طلبکار وی، نود هغه دپاره داهم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه ته عطا کوی، نو په هغه د شکر گزار شی، او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی، او نه دسپه نطم زبانی
په هغوی د نعمتونو او درزق د بندولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی، بلکه چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین دخل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے،

طلب کو بوند بہتر دادم، چہ دوسے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتوںہ لازیات شی اودنیا اوعقبی کیں ددہ د پارہ دبرکتوںو باعث شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب اومعسوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویر کریے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کیں دے۔ اوخو کچہ غاصبان وی دھنوی تویے نیکی بر بادے دی حکمہ چہ دابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان اوجاهلان دی چہ د عقل اوبصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامندوے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کولے، نو یقینا دے آیت: لَنْ يَنْفَعَكُمْ كَذَبْتُمْ (کہ تاسو شکر اوباسی نوزہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر اوتاسو د ہنہ خلقونہ کری، چہ ذکر اطاعت کیں د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ اوحسب شریعت د خلیل حال د حفاظت دیارہ د اللہ تعالیٰ د تائید اونصرت خوشکار دی۔ آمین۔

مقالہ (۵۴) د تقویٰ شرح اوضاحت

کوم سرے چہ عقبی کیں فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکاری چہ د نفس اودنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خیلونیکو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دایسے کول د توحید خلاف دی۔ اوپہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کیں دشہواتو اودنیوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نوہنہ خیل عاقبت خاست کولے نشی۔ اوترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت اوماہیا خواہشمند وی۔ نوہنہ خالصتاً د دیدار اوزائے الہی طلبگار نہ دے۔ پہ دے بنا دایسے سری د زہد اوتقوی د حیثیت اوماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ دوسے وجہ دادہ، چہ دنیوی اشیاء ہر حالت کیں خواہش نفس اوهوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک نہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکاری چہ خیل رضیت، ہوسیت انس اوحبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دایسے ترغیباتو نہ پرہیز اوکری چہ انسان غفلت اوشرک تہ

بلی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد اوتقوی تکیل تہ رسیوی۔ اوہنہ بہ درکار خداونہ کیں د عزت اوقبولیت درجہ بیاموی۔ نوہرکہ چہ یوسرے پہ تقوی کیں پختہ شی۔ نو بی حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ نول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزوے پیسے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "دنیا کیں پہ زہد د مؤمن قلب سکون اواطمینان بیاموی، اوجسم پیسے راحت، نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخو یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی اواطمینان قلب نشی بیاموندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرتکیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقت دنیوی، علاقے پرے نردی۔

مؤمن لہ پکاری، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پس زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً درضائے الہی دیارہ نہ دے۔ بلکہ دحور و غلمان خواہش اوند کری، نوہرکہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خیلو پیششونو اونعمتونو دایسے پیریزوے راواخلی، لکہ چہ پہ خیلو انبیاء، اولیاء اوعارفانوںے کوی۔ اوخپیل

محبوب اومقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری اوابطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اودنیا اوعقبی کیں پہ دایسے نعمتونو نیاد شی، چہ د ارشاد نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ ہوسے سترگہ لید لے وی، نہ یوہونو اوبدل لے وی اونہ دیو انسان پہ زہد لے ہم وگمان راخے وی۔ اودغہ دایسے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ اوتشریح اواظہار لے پہ عبارت کیں ناممکن۔

مقالہ (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات نفسانی د ترک کولو مختلف پورٹی بناشم۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھواہوس اوفنس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولوسرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلاجو اویابندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کیں انسان خیلہ دانتہا فی جدوجہد اوقوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیں نہ واقف اوعادی دے۔ نو دعادت د پیکٹی دیارہ ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ پہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پہ خیل خاست تائید اوتوفیق دہ نصرت اومدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: "وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ مِنْهُمْ"

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده چهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کور. درهنای بی او نفس اماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضے اولیاء او برگزیدہ بندیان وصحبت هم نصیب کړي چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری۔

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی۔ او ذات الہی کینی باقی۔ هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرہیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی۔ چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاتے نشی۔ دغه شان د شہادت نفسانی نه پرہیز کول د عمر ماتونہ پور کیدل دا الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی۔ او دا هل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو پر زمره کینی داخل شی۔ دلته دے په باطن کینی دا الله د جانبنه دا آواز اورسی۔ چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضا فی او دنیاوی خواہشات پرینودل، نو د عقبنی متعلق هم خپل خواہشات پرین دے۔ او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کانساتو او خپلو خواہشاتونہ د چا او کړه۔ او هغه سره د هر قسم د شرکت او بدعت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه۔ او فانی التوحید شه۔ بیا خاموشی او ادب سره ځموند د قرب او صدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انسی خوشحالی او اطمینان وی۔ او هڅه قسم غم او تشویش به نه وی۔ نوته دخپل خالق او پروردگار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو او لذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه۔

یومعلمی او موحد سړی ته چه دا درجه حاصله شی۔ نو په هغه دا الله تعالی د طرفه د علوم او معارف کشف او فضل و کرم انوار شروع شی۔ غیبیانه هغه ته خلعت الہی اغوستلے شی۔ بیا هغه ته دا تلقین کولے شی، چه دا الله تعالی د دے خاص نعمتونو او عطیایو تو هر وخت شکر په ځایه راوړه۔ ځکه چه د دے د نافرمانی کول د دے د عطا کوونکی سپکاوی دے۔ دغه وخت د ذکر او شکر په وجه په بنده دا الله تعالی درضا، فضل و کرم او قربا خاص پیوسته وے اوشی۔

بیا دا الله تعالی د نعمتونو او عطیایو د قبولو هم مختلف حالتونہ وی۔ یو خودا چه بنده بعض خپل خواہش سره هڅه قبول کړی او دا مکروه او ناجائز وی۔ او دوئم صورت دا دے، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی۔ او دا مباح او حلال وی۔ د دے نه د پاسه صورت دا دے چه غیبی اشارے او باطنی حکم سره قبول کړی۔ بیا د دے

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه دا الله تعالی ټول نعمتونو نعمتیانہ دخپل خواہش او ارادے مطابق نه بلکے د مشیت الہی موافق قبول کړی۔ دا د مرید د مراد موندلو۔ دا بدالیت د حاصلولو او د فعل خداوندی کامل متابعت دے، چه د ولایت استناد دے۔

کوم سره چه دا بدالیت دے درجه ته اورسی، نو دے دارشاد الہی مستحق او کړی۔ "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دے۔ چچپل مقدس کلام لے په ما نازل کړی دے۔ او د ټولو صالحانو مل دے۔ په دے بنامستی او صلح هغه سره دے، چه د الله پاک د امر او نهی مکمل اطاعت کوی۔ او د عمر ماتو او مشتبہاتونہ پرہیز کوی۔ الله تعالی خپله د داسے سړی مدد، حفاظت او پرورشی کوی۔ داسے سره د قبض او وسطقتی کیفیتات او د حالاتو نشیب او فزادته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الہی ماتحت هر وخت خوشحالی او مطمین اوجا او افعال الہی سره موافقت کوی۔

دا هغه بلندترین مقام دے، چه دلته دا ولیاء او ابدالو باطنی احوال انتہا ته رسی۔ او ولایت پر دے تکمیل بیاموی۔ او دلته په بنده هر وخت دانوارو او سبر کاتو نژول وی۔

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواہشات نفسانی نه خواہ هغه دنیاوی وی یا اخروی۔ په تعلقه شی او دا الله پاک په ذات واحد کینی جوړشی۔ او د ضمیر الله تصورات دخپل قلب او دماغ نه بهر کړی نو هغه یقیناً فانی بغیر الله او باقی بالله شی۔ او هم دا د توحید انتہا دے۔ دا یقین دا الله پاک محبوب او مقرب وی۔ او د مخلوقاتو په زړونو کینی هم دهغه د پاره محبت او عزت وی۔ دے دا الله ذکر او حمد له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی او دهغه په فضل او کرم صاحب نعمت او دولت شی۔ دا الله پاک د جانبنه هغه ته خوشخبری ورکولے شی، چه ځموند نعمتونہ او بخششونہ به تل په تا فراوان وی۔ او ذریق به د فراخه۔

دے حالت کینی بنده دا الله تعالی کامل اطاعت گزار وی۔ دده اراده او تدبیر دا الله پاک په مرضی وی۔ اوله چه دا الله رضای، په هغه د دے رضای، دے دا الله نه سوا غیر الله نه وجودی وینی او نه فعلی بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری او باطنی نعمتونہ په بنده داسے فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی۔ ځکه چه د دے ذاتی اراده د خدا دے په اراده کینی فنانی او توحید برکات پر دے شروع شی۔

اوس دے بذات خود دا الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش ددے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفت کین شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے وے، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے وے۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے وے۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ وے بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
وے چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصلیری۔
واضحہ وے چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کین د اللہ پاک افعال وے او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرے۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرے وے۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور وے۔ اکر کہہ کنارو او
منافقتو تہ د داعیج خبرے بنکاریدے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکارے
چہ دیو ولی دیارہ روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء وے۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن تزکیہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہشند وی۔ ہفتہ لہ پکار دی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوالو کین کلہ قبض کین وی،
کلہ بسط کین۔ د تصوف پہ اصطلاح کین قبض ہفت باطن
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی جناب او غفلت خواری
او دھنے پہ دوران کین د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشحالی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کین
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کین ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کین د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعالو اوتقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کین دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار دی چہ
یومون بندہ د خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصہ بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی مقصودے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کین د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی،
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصہ موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بندہ د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیردی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصہ بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کین فنا شی۔ نو ہفتہ ہذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندیری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کین جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک ددہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او ددو سترگے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او ددو ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیرزدے وے
او ددو د اللہ پاک شان کریم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کین اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہراو باطن
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حدو
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولوتہ
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریزدہفتہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیرنوستے وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہہ کیدو نہ محفوظ کٹے۔ بیشک
ہفتہ جھونر د مخلص بند یا تو نہ وے بل خائے ارشاد دے
۱۰۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند یا تو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہفتوی خما توحید خیل قلب او
روح کین خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند یا تو بہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہفتوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند یا تو
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندی پہ حفاظت کین کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار شی۔ نبی شیطان پہ ہفتہ خہ اترکے شی۔ اوپر
ہر ما تو کیں ہفتہ خرنک غور کیدے شی۔ اللہ و موند تلو
مؤمنانہ تلو دامرد تمیل او دھنی نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھنی خلتور و حانی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپیشان کن نکلیونونہ نے خلاصہ بیاموندے
دے، او پہ بسط و کشاد بنا د شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب او بسط چلورانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید او فنلے نفس

خپلے ظاہری او باطنی سترکے دغیر اللہ نہ واروے، او
صرف د باری تعالیٰ پہ ہستی نے نیچے کری۔ مخلوقاتو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق او پروردگار تہ او گورے۔ کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتھا و د مخلوقاتو
خالق او صانع وی دپارے ددے چہ دہفتہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفتہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
د طرفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دھت غیر فانی او ابدی
ذات مشاہدہ او کری چہ د زمان و مکان او دجہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد او بالا تر دے ترخو چہ ستانور
صرف پہ مخلوقاتو بیخ دی نو پہ تاد اللہ تعالیٰ د ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید دجہت پہ
خاطر د فورہ تلو جھوتونو نہ روگور دا نہ شہ۔ نو دہفتہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترکہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی او ابدی حقائق د نور ایمانی پہ رسوا
کین خرنکند او ویچے۔

بیاد توحید نوریہ ستا د باطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشارند از شی۔ او ستانہ بہ کرامات ظاہریہی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہہ بیا پہ غیر اللہ او مخلوقاتو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب شے۔ ستا د زہ پہ
سترکہ بہ پردہ راشی، چہ دھت پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ شے۔ او د اسزابہ د دھت شرک
او غیر اللہ کین دھو کید و پہ وجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات او صفات کین یکتا
او کنرے۔ او د خیل توجہ مرکز ہفتہ او گرکھے۔ دہفتہ پہ
فضل و کرم نظر او ساتے۔ خپل نول امیدونہ او توقعات
ہفتہ سرے وابستہ کریے۔ او خیل خان دغیر اللہ تہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ او تا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خپلو تماؤسم
نعتونو بہ د بنا د کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد او اعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ او ناصر وی۔

نود اللہ پاک ذات د خپلے توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ او باقی باللہ شہ، او دہفتہ د مؤمن د پاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ژوند کین دودہ مختلف قسمہ حالتونہ
پیشیوی۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ژوند تیروی۔ او د کیفیات د زمانے د حالاتو د تغیراتو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ او احاطہ
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ د مصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خپل دستور جو رکری او پہ اللہ پاک خپلہ
تکیہ او ساتی۔ او ہفتہ تہ د خپلے مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا ترے مدد او غواری۔ دہفتہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی او نہ د مخلوقاتو تہ خائے پہ خائے خپل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف ترے پہ محدود
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی او پہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خپلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیا داعضاؤ شکر داسے، چہ دمنہیا تونہ نے پچر اوساتی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعجیل پیرے او کری۔

تولے ذریعہ او وسیلے د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ او ہفتہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفتہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ نکہ چہ خوک تعذر راوریکی تہ نظر نہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ او دہفتہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہری چہ ظاہر سبب تہ او کتل۔ او حقیقی سبب
الاسباب او قاضی الحاجات تہ نے توجہ اونہ کری، نو دہفتہ
علم او معرفت ناقص دے۔ او د ایمان حقیقت تہ نے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دہ، چہ حرکات سکنت،
ظاہر او باطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفتہ قول د اللہ پاک د جانب تہ او کزی۔ او پہ
ہفتہ شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفتہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خپل ظاہری او باطنی نعمتونہ مکمل طور سہرہ درکل،
د پارچ ددے، چہ پہ ہفتہ شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل او غواری، نو پورا بہ
نے نہ کہے شی۔ نو بیا دہفتہ ناشکری وے کوئی۔ نو پہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم د خداے تعالیٰ شکر ادا کری۔ او د اعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفتہ د خالق اطاعت او کری۔ او پہ ہفتہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالقی
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے مواصل خیر د الله پاک اطاعت
اوددے نہ علاوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالی نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ اوکے راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکے
راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخدانے تعالی شکر بہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظهار
نہ کوی او پہ صبر اورضا د مشیت الہی سرہ موافقت
اوکری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ
تہ د دخپہ حاجت روائی خواست کوی۔ الله تعالی پہ دے
طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اوکیز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او دھنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شے

پسے ورج او خزان پسے بہار رانی۔
د قانون قدرت ماتحت دہر خیز د پارہ ضد او انتہا
وی۔ دہنہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل او پختہ عقیدہ لری۔ یوحنا پیش
کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل د صبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو
ملک دے۔»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامت
او اولیا لے عطا موتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت
بناد شوی۔

نو تہ ہم اخلاص او صداقت سرہ دھنوی اتباع او کوی
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله و سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خپل طبیعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ ددے پس مقدمات
الہی سرہ موافقت کول د سلوک او چنہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت او حدود د الله متابعت سرہ د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورہ کول د انسانیت د صفاتو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورہ کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین د امت د پارہ دیوے کا لے نونے
حیثیت لری۔ دا سے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دھنوی
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دھنوی د پارہ خموند د
نبی و روند یو بہترین مثال دے۔»

نو دسیرت د تکمیل د پارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوسے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خموند پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سرہ محبت کوی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالی تاسو سرہ
محبت کوی۔»

یاد ساتہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیری۔ اونہ
بہ دخالقی خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ شے، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و مندی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق بواج راست الله پاک سرہ لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شے، چہ تہ دے درجہ تہ
اور سے نو تہ بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سرہ بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موند خپل کلام نازل کہ، او ہم موخ
ددے د حفاظت ضامن یو۔ نو الله پاک بہ دگنا ہونونہ
ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا سوشامل حال دی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضونہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ دانقا
انسان سرہ تریے دی۔ اود دے نہ گویند کول رہبانیت۔
ان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔»

د جسمانی او بشری تقاضونہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار دے،
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سرہ د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سرہ نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ اود دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور د ک۔ ہرگز

ظہری رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت ماتحت و بشریت
تقاضے پہ تاسو کہیں پہ دے موجود دی۔ چہد اللہ پاک و نوری
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے واخے اور دنیا کہیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشیوں او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کہیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سز سز د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبولو
کہیں ہونی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نو انبیاء اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہونی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کہیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی ماتحت مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو
او استعالو لو کہیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کہیں احتیاط کوئکے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئکے وی۔ اور دینی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: « کوم شے چہ تاسو پہ
شک کہیں غورخوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کہیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کریں۔ - نومومن د شریعت پہ اتباع
کہیں د استعمال قبولو کہیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور لغوی خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن د ہنہ د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کہیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یا رد کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت د ہر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی بو مؤمن د بو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رمبہی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کہیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کہیں سراسر امر الہی غالب دے
او مؤمن پہ دے حالت کہیں د قبولو گناہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مونو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظ کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم د دہ پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دہنہ احکامو سرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کہیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی د دہ
منتھائے مقصود وی۔ د دے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت د ہنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ او دھونکے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ مونو او
تاسو ہم دے پاکو بیزاگانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کریں۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) د محبت او محبوب حقیقی
تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کہیں ہیشہ

د اللہ پاک خلاف کلہ او شکایت کوے۔ او دہنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینچیری، ہنہ د دہ خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ او د شریعت د حدودو د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کہیں د شرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دہنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ د غیر
سرہ اوئہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہونوی سرہ دا ہے قوس محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دہ او ہنہ د غیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شو
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نوکلہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینچیری، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ او د مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دہنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ او غیر اللہ د خیل
محبت او رغبت مرکز اونہ کرخوے۔

د خدا کے د رضاد پارہ د نفس انارہ او مخلوقاتو پیروی
پروردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او د ہنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچا سہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ او د ہنچ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چر کوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیا کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په پکې توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حققی نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اویرسانه چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړو اوطیبیان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی. هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سچمانه فرمائی: دایماندارو زبړ ونه صرف په ذکر الهی آرام بیاموی. اویادلری چه د زبړو اوطیبیان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکتته

ما خوب اوبید، چه زه چاته وایم " اے انسان! اے

په ظاهركین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه! اواے مشیت الهی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه! اواے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابروکونکیه! په زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وویل: "دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟" نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. اود معرفت یوکه نکتته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ اود الهی ژوند خه خیز دے؟

یوکه ویرج ماته یوکه باریکه سئل پیننه شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طورخا نه دریافت اوشو چه "ته دے وخت د خپل سکون اوطیبیان دپاره خه غواړے؟" نو ما ورسا ته اویویل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. اود ايسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټپوس اوشو، "هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟" ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسومخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا ئی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول اودباری تعالی هستی سره ته تزل دی.

خا مرگ دنفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه داراوتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا دخپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار دفعل اومشیت سره ژوندے پالته کیدل ری. په داشان چه کماوجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه اراده دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دد ايسے ژوند خواستکار یم.

خما دا یخین دے چه کما دغه خواهش دژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات دناموافق حالاتو نه تنگدسے، نو د الله تعالی نه دخفگان اظهار کوسے. اوايسے، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټپویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اوايسے چه زه آزاد یم. نو کافر شوے، خکه چه دا دشریعت نه انکار دے. اوکله دا

دا اوايسے چه غلام یم. اوهم دامؤمن بندله له وویل پکار دی. نویاتانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پيسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوه.

الله پاک فرمائی: "خما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له ندی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپه کوسے اومه داکوه چه دمصیبت اکلید په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کوسے. کله چه داسے اوشی، چه دنده دحاجاتو پوسرا کولو کین تاخبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه ے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. خکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته دظلم نسبت راخی، اوداسرکجا کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذره بر ظلم زیاتے هم پوسے نه کوی.

د تیر دنیا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوو. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه." نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اود هغه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سہ موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی بیروی پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سہ د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواست کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن د نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو د ظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ خاکے بہتر د ادا، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیاد خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبردارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریردہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدیا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہ ولے تا سولہ عذاب برکے
 کہ تا سولہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ خاکے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: ”کوم عذاب چہ پہ بندیا نوری، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیا نوری زیاتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دیارہ د خیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 او کرے۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنانو کنی د شیطان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابو کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائیے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ د ا د شرک خفی او کما حقہ
 بد توین محک دے۔ اللہ پاک و موین او تاسو د نفس او شیطان
 د قتلو نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک نہ د دُعا غوبنتلو تا کیل
 دا سے ہیکلمہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک نہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تونہ، نہ چہ
 د خالی او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ تہ د خیلو پتو لوچا چو تہ
 سوال کوہ۔ او پرلہ سے سوال کول د بندہ دیارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو د خیل ہر ضرورت دیارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوہ، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غوبنتلے شوے خیز د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دیارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نو ہنہ بہ ضرورت تہ رہی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دیارہ نقصان وی نو ہنہ بہ تانت حاصل شہ
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف د شکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو د خیل ہر حاجت دیارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے چہ سوال کوہ چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ لے د پرلہ سے دُعا کولو تا کیل
 فرمائیے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: ”خما پہ بارگاہ کنی دُعا
 کوئی زہ بہ ستا دُعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: ”د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل خاکے ارشاد دے ”زہ خیلو
 بندیا نوری تہ پیر قریب یم۔ کلمہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دُعا قبولم۔“

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: ”پہ اللہ پاک
 دُعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔“ او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ لے قبولی
 نہ۔ نو بیابہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وکیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وقت دُعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دیارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دیارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او رو کنی بہ ستا دیارہ آسانی پیدا کرے
 شی۔ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سہ د مطالعہ نہ منع کرے شی۔ او ستا دیارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شی۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہی او
 مغنی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو د خیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رہی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شی۔ نو د
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شی۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورخ پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ لے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپس
 اوشی، چہ تہ د نیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د نیکی خما دیارہ دکوم خاکے نہ راویے شوی
 دی۔ بیابہ ہنہ تہ او نبودے شی۔ چہ د نیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دُعا کوانو جزا دے۔ چہ تا دنیا کنی غوبنتلے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوے نہ وے۔“

دومرغہ لویہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ ورکیدے
 شی، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او د خیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شی۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدہ د پیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدہ تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی نہ زیات قوی شی۔ او محکمش دپارہ د شیطان دپارہ ستاپہ گمراہ کولو کنبں خہ گنجائش پاتے نشی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ موبن ددوہکی جہاد نہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ مگوا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او دتورے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبں ویرکے اوکریے۔ نو دلوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔

اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور د کار عبادت تراخری د مہ کوئے تہ کنبں د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبں آختہ شی، نو د عبادتو نہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادتو نہ غفلت اختیار ولے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدہ د تاکید کولو ضرورت پینن شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیچ ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف نہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جنون نبی د خپل خواہش نہ ہیچ نہ وائی۔ بلکہ د ہفہ ہرہ خبرہ وحی وی چہ ہفہ تہ لبر لے شوے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے۔ کہنی خطاب حقیقت کنبں دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ نہ دے۔ خود مرچہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ د ہفہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کہنی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکے وے۔ او د اسما افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت نہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبں نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہفہ د دوار چھا تو پہ بنو نعتونو بناد کری۔ او پہ جنت کنبں اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پہ ورخ د خپل پرور د کار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی نہ محفوظ کہ۔ نو د ہفہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خائے جنت دے چہ ہفتہ بہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہفہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو نہ پیرا دے۔ او خنگہ چہ دنیا کنبں د احکام الہی پہ پیروی کنبں ہفہ د نفس آثار د خواہشاتو نہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ بہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبں د ہفہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکول کنبں ہم ہفہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتونو مور کری۔

د دے برعکس کافران او مشرکان چہ دنیا کنبں فسق و فجور کنبں آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دورخ پہ سخت عذاب کنبں گیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہفے اور نہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کافرو دپارہ تیار شوے دے۔ او ہمیشہ بہ ہفے کنبں سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کافرو او فاسق فاجر مخلوق دپارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوئی دنیا کنبں د احکام الہی د اتباع نہ پچہ کری۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کری۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ لے نبی! تا ہفہ خلق اور نہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبں ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتونہ ویرکری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوئی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبں دوئی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہفہ تہ د احکام الہی تابع کریے ویر۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پچہ دے رہم دہہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ بنو نبی شان کنبں دے

د پر عالمان او مطالب قرآن کنبں فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لکن یدوم ہونوی شای ۱۰ (ہرہ ورخ ہفہ پہ بنو نبی شان کنبں دے) پہ حقیقی معنی پورہ نہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہفہ ہر ورخ سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبں فانی او زوال موند ویکری۔ او پر عارضی او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات د اشان دے، چہ ہفہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او نہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا توستر ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ د ہفہ حیاتیات قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تنزل ورلہ ہرگز نشتہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اثر کنبں زیاتے کری، لیکن ضعف (کمزورک) ویرلہ ہیچ کلمہ نشتہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او د ہفہ ہونوی خیزونہ ہفہ تہ عطا کری۔ نو ہفے سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تپیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈ خدایہ ورنہ کی کہی۔
مخلوق تو دپارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
الہی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
کہی۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوہیدل پکاری
چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
کیں بہ خلق بعض دخپلو تیکو اعمال وچہ داخپری اوکے
نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخپری
نوحضرت عائشہ تریے تپوس اوکرو چہ یارسول اللہ!
تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
دغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
خپل سر پہ بیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکامو
اوارادو کیں د مخلوقات تا ج نہ دے۔ ہنہ چہ خدایہ
ہنہ کوئی۔ دھنہ نہ خپلو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
نہ بہ د احکام الہی تپوس کو لے شی۔
د عرش نہ واخہ تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
دھنڈ فرمائیدایا دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائناتو
خوگ خالق او مختار شہتہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
د اللہ نہ سوا خوگ معبود او مسجود شہتہ؟ او اللہ نہ ووجل
فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوگ پیرے؟
اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱۔ پیغیرہ اتہ او ابہ چہ اے مالک
الملک تہ چہ خوگ غواپے، ہنڈ تہ ملک او سلطنت عطا
کوہے، او دچا نہ چہ غواپے، سلطنت اخڈے۔ تہ چہ چا تخراب
عزت ورتے۔ او خوگ چہ غواپے ذلیل کوہے۔ عزت
اوسرورازی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہ حساب
رزیق عطا کوہے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
صرف تانہ حاصل دے۔

مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیزونو
غوبتل پکاری؟

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوہے۔ نو دخپلو
تپوس کنا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کنا ہونو
نہ دچہ کیدو سوال کوہے۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
رضامندی، پہ مصیبتونو نہ سہم کوہو، د خدا نو نعمتونو او د
رزق دزیاتی، پہ نعمتونو دشکر، د ایمان د سلامتی سزا د

مرہ او پہ وریخ د قیامت د انبیائو، صدیقینو، شہداءو
صالحینو او د اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غواپے۔
لکہ چہ دایولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
مہ کوہے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
ہوئی فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
پہ ماصبا پہ کوم حالت کیں رانی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی
ماتحت خما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
نے خوبوم۔ لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی ماتحت
خما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
دا الفاظ حضرت عمر رضی اللہ عنہ پاک پہ تدبیر رضامندی
او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناہ ارشاد او فرمائیل:
دنبلیانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
پیشاندکیندو پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
جہاد پہ تاسو فرض شوئے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ د
آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کترئی، ہنہ کیں ستاسود سپارے
بے خبری وی۔ نو دخیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
پاک پیرن۔ تاسو نہ پیرن۔ نو تہ تہ ہنہ وخت د تسلیم
او رضا طریقہ اختیار کرے ترخو چہ د نفس امارہ دلاخونہ
ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
بیا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
زرہ د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او ووجل
ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتونو
بناہ کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شیت
سورے موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رزق
عملا احترام کوہے۔ بیا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
حالی راشی۔ نو تہ بہ دخپل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
او پہ ہنہ بہ د رزق نہ ورتکولو الزام نہ لکوہے۔ لکہ چہ
د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخپل خواہش او
ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَّسْئَلَهُ تاسو
بہ ہنڈ نہ غواپے مگر ہنہ چہ اللہ پاک غواپے ماتحت
ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷۰) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او گمراہی ۷۰۔ حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی۔ دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی۔
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخل۔ او نیکی کول او دہنی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے۔ حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہمیشہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم۔ یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مو د تعیل
 او د منہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے۔
 نو تالہ پکار دی، چہ نیکی، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانب تہ او گتہ۔ او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتار تہ منسوب کرے۔ حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی۔ کنا ہونو
 نہ پچ اوسی۔ او کنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے۔ د خیل پرور دکا ر نزدیکت طلب کپری۔ او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی۔
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین دکوم دستوری
 عمل دیارہ پیدا شوے دے، ہم ہفہ عمل دھنہ دیارہ آسان
 کرے شوے دے۔ او ہفہ دھف پہ پیروی مامور دے۔
مقالہ (۷۱) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی۔ یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد۔ کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند بار او دشمنیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ۔ حکمہ چہ تہ لا اوس صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے۔ او طالب لہ دیر محتاج، مشقت، ریاست
 او مجاہدہ کول وی۔ حتیٰ چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی۔
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے۔ او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے۔ تہ بہ دصبرا او تحمل نہ کاراخلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے۔ تہ دے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی۔ او خیل مقصود تہ اورسے۔ نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی درجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے۔

او کہ تہ صاحب مراد کے۔ او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف اما تو خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما مراد اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اوروحانی قوت کے زیات کپری۔ نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی،
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاء او اہل اوسو یو کپری۔ او تا خپل
 خان تہ نور ہم قریب کپری۔
 آیا تہ دا خوبوے، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہل الو نہ
 بے تعلق کپری، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری۔ کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپے، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی، چہ تہ دھف نہ محروم
 کپری، اللہ پاک فرمائی : « ستا سو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ بنہ پوہیری۔ او تا سونہ پوہیری »۔
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی، چہ د طریقت د لاو مبتدی وی، نہ چہ د
 صاحب مراد دیارہ چہ صاحب مقصود دے۔ نو د دے
 جواب دادے۔ چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ د
 بلکہ نادرا وقت شے دے۔ دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قتلونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء راخلے دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی۔ بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا شو مراد
 بختہ وے۔
 حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « شومرہ چہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم۔ دومرہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے۔ او سومرہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے، دومرہ ہیا
 نہ دے بیا موندے۔ بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرہ طعام را کپے شوے دے چہ د
 بدل رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو۔ او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو۔
 دینی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری۔ بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء راخی : او رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستا سونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو۔ او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود اوجتولو او د قرب خداوندی پہ فرض وے۔ حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے۔ او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کول، مشیت الہی سرخ موافقت کولی اود تسلیم اور رضا اور اختیار اول وی۔ بیا تہے مصیبت لرے کرے شی، پر دیدار الہی بنا د کرے شی۔ اوعقبی کیں پہ درجات عالیہ سرخراز کرے شی۔

نودا صغہ شوہ، چہ دُنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلّیہ گر کیدے شی۔ بکد اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوی۔

مقاله (۷۲) بازارونہ اود خداے د بندیاؤں قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او پہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہی، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکد بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ اویہی، نو پہ ہنہ کیں ورکبیوی اود دغے اشیاؤ دکشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نودا خلق دے خیزونہ سرہ د ہنہ ذریعہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کونکی مصروف شی۔ اوفت کونکی پر یوگی۔ دوسے لذت تاناکو اوشہوت تاناکو خیزونہ نظارہ د ہنوی د پارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لرے کونکی وی۔ نودغہ شان د نفس امارہ پہ پیرد کیں د اللہ تعالیٰ د اطاعت نہ لرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک د تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ اود لذتونونہ د پرہیز توشیح ورکری۔ اوسلامت پاتے شی۔

بازارت تلوک کیں دویم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیزونہ اویہی، نو ہنہ د غفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندان دی۔ اودین پلہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ داخل دجا دیو پہ شان دی چہ پہ نفس اوشہوت تو غلبہ حاصل کونکی د اللہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ اونس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ د زیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما کیلے دی: ہرکد چہ پیومون پہ بعضے لذتونو اود نفس پہ شہوتونو اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہ سہ پریردی، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ بیکی پہ بدلہ کیں اوتیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزونہ فوراً حاصل کوی۔ اود ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

د پارہ د غفلت او گمراہی سامان خیلہ پید اکوی۔ او خلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تہی۔ نو خیل خوا اوضہ، صرف د اللہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد ساقی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ اود اللہ پاک د دستون ہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔

بازارت تلوک کیں پیغم قسم دخدائے بندیاں دا سے کد، چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبرہ وی اود ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیچ نہ ویہی۔ دوی غیر اللہ نہ ویہی اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ پوئلہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہے پیرے نہم د ہنہ تنہا بی لطف اخیل چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے اوتوس تہے او کرے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل، نو ہنوی پہ درتہ اوائی چہ دیو ابدی ذات نہ موسوا ہیچ اونہ لیدل او دھنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بکد۔ ذریعہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتزوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ اوبیا چہ

خومرہ اوشہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاح لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو اربح کیں د اللہ تعالیٰ د جمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل اربح کیں دھنہ د جلال۔

بازارت تلوک دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکد ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں اویہی۔ نوددوی زہر دھنوی د پارہ دھنری رحیم او شفقت نہ د کئی اود ہنوی نہ د نغرت کولویا پہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں د داخلیدونہ دوتوپورے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کیں د ہنوی د پارہ دشفا عنت او مغزرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت او کپے اویہمہ لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فرمائی اود شریعت د خلاف ورزی نہ میر شی۔

نود اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونو اواباد و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیاؤ اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانا نیاؤ خلقاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی اوسعدی مرشد اور ہنا پہ نومونوی بلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم اونا در الوجود دی۔ اوتنہا بی اوتنہ کیں ددوی د دھا اوسعیت برکات د پر خوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دویں د د الله پاك رحمتونہ وی اور نوح اسانی ع
هدایت او سعادت دیارہ د الله تعالی دویں سلامت اوصاف
قوت لری۔ الله پاك د مونہ ہم دد ایسے خلقود فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقاله (۷۳) اولیاء الله په کومه طریقہ فاسقانو
ته هدایت کوی؟**

بعضه اوقات الله پاك خیل یو ولی اور بزرگ بید بندہ
د بعضه فاسق او فاجر خلقو پہ ظاہری او باطنی عیبونو آگاہ
کری۔ اور دے آگاہی مقصد دویں، چہ دا بزرگ دے گورہ
او بد کردارہ خلقو تہ د شریعت د امور تبلیغ او کری او دکلام
الله پہ رنیا کین د حق او باطل فرق ہونوی تہ واضحہ کری۔
ولے د دعویٰ الله د تبلیغ د آرا او ماتحت د یو مشرک او فاسق
سوی د خلقو جھکنیں سپکاوی نہ کوی۔

الله پاك فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیغے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونوی سرور محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سرور
کوی۔ د پارہ د دے چہ ہونوی صراط مستقیم تہ مائل شی۔ نو
د خدا دے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ هدایت کوی، نو پہ
تنہائی کین او پہ مین۔ او محبت سرور لے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونوی تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کین فرق بنکارہ کوی، چہ د شریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونوی پہ زبرد نو کین خائے اونیس۔ او ہونوی د شرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنک پورہ شی چہ دامر الہی اظہار
تہ د نرگہ پہ مینہ آمادہ شی۔

دغہ ولی الله دویں تہ بنائی چہ ترخوتا سوہ د شرک اوستی نہ
دخیل باطن مکملہ ترکیبہ اونہ کری نو ترھے بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل شی او د اسلام او ایمان دیارہ د شریعت
اتباع لازمی دے۔ آیت شریف دے: "الله پاك شرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ گناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل خائے ارشاد دے: لے
مسلمانانو! دخیل عاقبت بنا آستہ کولو دیارہ خان سرور د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دیارہ بہ تہ
توبینہ تقوی دے۔

د خلق خدا د ایسے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
اومشرکانو پہ عیبونو آگاہ شی، نو د ہونوی سپکاوی نہ کوی
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سرور ہونوی صراط مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ د چا عیب او بد گوئی ہم نہ کوی
حکمہ چہ دا سے کول دیو ولی الله د پاکیزہ سیرت او بنکلی عمل
نہ دیر لے خیرہ دے۔ چہ ہفہ د خلقو پیسے مٹی شا خیرہ
او کری۔ او بد سے دے د ورپسے اووائی۔ یا د ہونوی پتا
عیبونہ د نور و خلقو تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور و خلقو د غیبت اور بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیلہ بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہائی کین وی یا مجلس کین
ہفہ د مشرک او فاسق خلقو پہ طرز عمل و تہ نہ بردی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ هدایت کوی۔

د دغہ ولی الله تبلیغ چہ د گمراہانو پہ ظاہری او باطنی
عیبونو آگاہ کرے شوی دے، سر اسرد الله پاك دا ذات
ماتحت وی۔ اور دغہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سرور وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق د شرک اوستی
نہ بیزار شی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاك وائی: "د الله پاك چہ چا تہ رضا اوشی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د الله پاك
نہ خواست دے، چہ مونہ ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقاله (۷۴) کائنا تو کین د توحید آثار

الله پاك فرمائی: "خما پہ زمکہ کین د یقین او ایمان
راورونکو دیارہ د پرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستاسویہ
خیلو خانو نو کین ہم موجود دی۔ تاسو لے نہ وینی؟"
دے حقیقت کین ہیجے شک نشتنہ چہ د الله تعالی پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دیارہ زمکہ
دھفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دے۔ دے۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصلو دیارہ
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری او باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کوی
او ہرکے چہ د کتو نفس عرفان او علم ابدان کین بصیرت
حاصل شی نو بیا د د نور و کائنا تو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوقانو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دے دخالی عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوعاتو تہ لے او کوری
نودا تہ بہ د صنایع ذات اوصاف او اندازہ نگیری، او چہ
شان د توحید او معرفت حقائق دے تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دے۔ چہ صنعت
دخیل صنایع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاك کین وائی: "الله پاك د زمکہ او آسمانو نو
پول خیزو تہ ستاسو دیارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دے فرمائیے دے چہ: "د
کائنا تو ہر خیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او د ہر
خیز نوم د الله پاك دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ ایے انسانہ! تہ خیلہ ہم بذات خود ہیجے نہ لے،
مگر د ہفہ د اسم، صنعت او فعل یو عکس لے۔ د ہفہ
قدرت سرور پتا اور ہفہ حکمت سرور خرگند لے۔ الله
تعالی کائنا تو کین خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سرور دے چہ ذات علمت

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حکم کو اوتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالیم الغیب، سبعہ او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانزا او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس آدمہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وہ، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ور کر کے۔ او د آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کر کے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورخ د محشر دے موزن د ہنوی دہلے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتونود
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کرے دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک اوفسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او بخلت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوا کرے۔ د اویاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ویرا چلیوہ۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیر و نہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د اویاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د ادا ہے تہ د خپلو ہم جنسوتنا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنا نفس حاصل شی او تہ مخلوقا تو تہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او گنرے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پریئور او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی اوقیر سرے د صحبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیر و نوسرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونود۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

(۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
(۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
(۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
(۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
(۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
(۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
(۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
(۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔
پہ دے قولوا انبیا و علیہم السلام و د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خیرونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یوخو وصیتونہ
زہ تا تہ د پوہونہ وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کرے او ہنہ دا چہ امیرانو سرے پوہائے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے پوہائے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار کرے۔ پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نود او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خیلے توجہ مرکز مدگوشوہ د خپلو مسلمانانو سرورونو حقوق پہ کئی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو صحبت، آدب او احترام، او کرے او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزا و کرے، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نر دے وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدو نہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک اوفسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرس دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دخان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دخان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عیسیٰ طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ راخیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا د بولو حرکے تو او سکنا تو او کفتار۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو سہ بیہی، نو گناہوں نہ ویزا رہ شہ، او پہ نیک کار و نیکیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام او ممنوع خیزونہ نہ بچ کرے او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرے۔ حکمہ چہ دروگ اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکھے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ نہ مکہ کیں دامن نہ یس فساد مہ پیدا کوہ۔ پہ مسلمانا تو دیکیں گمان کوہ۔ او ہنوی سرے د نیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ شہہ د غیبت، تہمت او بد گوئی نہ اوستا، پہ خپل زبیر کیں ہنجر یو مسلمان رو د تہدب خواہی، کیند او عداوت مہ ساتھ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہنجر یو

مسلمان زبیر مہ ازاروہ۔ حلالہ زبیری گنہ۔ او دا ہسل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرے باطنی ربط او تعلق ساتھ۔ او مخلوقا تو سرے د خدا فی تعلقا پہ خیال پوخاے کیرے۔

ہر سحر د خپل خان او مال د جائدا د صدقہ و زکوہ د غریبا نو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او د خپل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں د خپلو مرجوہ لو ا حقیقینا او بقولہ مؤمنان تو مسلمانا نوہ پارے د مغفرت دما خواہے۔ او ہر سحر اومانیا د خپلو مرد او ژوند و دیار دا دما ہم خواہے۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ مَيِّتِنَا وَ شَاهِدِنَا وَ غَايِبِنَا وَ صَغِيرِنَا وَ كَبِيرِنَا وَ ذَكَرِنَا وَ اُنْشَاكَ اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِنَا مَسَا فَ اَحْسِبْ عَلَي الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلْتَهُ مَيِّتًا فَتَوَكَّلْ عَلَي الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طویل دہنوی دیارے د خداے نہ بخشنہ خواہے۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا هُوَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدْسُ الْاِسْلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ الْغَرِيْبُ الْبَيْتَارُ الْاَشْرَفُ

سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّدُ لَهُ اَسْمَاءُ الْحُسْنٰى كَيْفَ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ السَّمَوٰتِ وَالْاَرْضِ وَ ذَهْوُ الْعَرْشِ الْاَعْظَمِ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونہر بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کوی او اللہ پاک د مونہر نہ راضی شی، مونہر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرے شنگہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں داسے اوگشہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ او مخلوق سرے داسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ بے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرے کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرے شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساتی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات بہ مشاہد کرے د غلتہ بہ پہ تاد نفس امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خائے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا جہل بہ علم او ستا لرے والے پہ قرب بدل شی۔ او دہنہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد راستہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دل نہ چہ د چا توجہ گنہ و دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تاخالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا بے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خکلمہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پڑند لوہ۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویہ نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغیرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوستا شنگہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ورثہ او فرمایاں چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشا تو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد راستہ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضاد دے۔ (یعنی خپلو کیں شے سرے رنگی او دا تضاد او تضاد ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کنب سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کتب کامل یکا کت او هم (هنکی پیدایشی
 اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول
 دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت د ملائکو طبیعت کبلی
 بد لیدل. او چه تہ د ملائکو د خصلتونو نه هم بالاتر
 شه. نوبیا سنا د - اَلْکَلْبُ بِرَبِّکُمْ قَالُوا بَلَىٰ (زہ سلسو
 رب نہ یم خہ؟ نواړوا خونو او وئیل چه بیشکه ئے) په
 عهد کبلی فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په
 سنا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن (کھی سره
 وی. که تہ د دے اوچت مقام خواهان ئے. نو په تادا
 خبره لازمی ده چه د نفس اماره نه کناره کش شه. او د
 الله پاک د امر و نهی فرمان بردار شه. بیا به تاتا ته دیوونکي
 د معرفت علم لکائی حاصل شی. ته به د هر شی نه فانی
 شه. او حق تعالی سره به باقی شه.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا
 هرڅه به د هغه دریا او خوشنودی د پارو وی (نه چه د
 خپله رضا او خوشنودی د پارو). که تہ د زهد، تقوی او
 معرفت، معنوی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه شه.
 چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی
 عمل د لسه دے لکه دوه ساعته، او د حق تعالی معرفت
 دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدي عمل. (الله پاک وموئ
 دخپل معرفت په ابدي عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهدت له لس خصلتونو نه
 د نفس د مجاهدت کوونکو او عیاس کوونکو اهل طریقت
 خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت هجرتی عمل
 کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی
 په اتباع کبلی په دے خصائلو قائلم پاته شی، نو د معرفت
 او روحانیت اوچته درجه بیا موی.

روجه خصلت دا دے. چه بندک قسمدا یا سهوا په
 دروغه یا په رښتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم
 نه عادتوی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام
 پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا
 د یل چا په نوم. حکم چه څوک په قسم خوړلو عادت شی
 نو د هغه په نزد د قسم هیڅ عظمت یا اهییت پاته
 نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی
 کوی. د دے نه علاوه د خدا ئے تعالی په قهر او غضب
 کبلی هم راشی. څوکله چه انسان خان د قسم نه خوړلو
 عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کبلی هم
 قسم اونه خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار
 او برکات نازل کړی چه په هغه د هغه په ظاهری
 او باطنی نعمتونو کبلی اصفافه کبیری او د هغه درجات
 پسه اوچت بیری. په خلق کبلی ئے تعریف او توصیف
 (صفت) شروع شی. او خلق ئے خان د پارو یو بیکه

نمونو گنوی. او بیری ئے کوی. او څوک ئے چه وینی. د
 هغه نه مضروب او هیبت زده کبیری.

دویم خصلت دا دے چه بندک ارادت یا بوقه تعالی
 کبلی هم د دروغ وئیلو نه پر هیز او کړی. په دے چه
 دروغ انسان بیری ونگه کوی. او د هغه قلب او دماغ رنگ
 آلود کوی. او د دے سره خلق خدا کبلی د هغه آثر او امتیاز
 وړک شی. د دے نه علاوه کوم سر په چه د خلق مخکین
 دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز
 نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په رښتیا وینا
 عادت کړی. نو الله پاک به د ئے ته شرح صدر عطا کړی.
 او د هغه سینه به د علوم و معارف اسلامیه د سپارو
 پرازی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله
 ژبه او عمل به هغوی ته د رښتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د
 دروغونو د دروغو د عادت رفع کولو د پارو به دعا کوی
 غرض دا چه دروغ د کمزور ې عقیدې او د فاسق او فاجر
 خلقو رول دے. او رښتیا او حق کوی د ایماندارو، اولیاء
 صلحاء او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بندک چا سره عهدو
 پیمان او کړی. نو دخپله وعدے هرگز خلاف ورزی نه
 کوی. په قرآن او حدیث کبلی د وعدې د پابندی ډیر
 تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لوی علامت کبلی

شی. الله پاک فرمائی ۱۰ مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو
 تعهیل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پری
 کبیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی ۱۰ کوم
 سر په چه د خپله وعدے پابندی نه کوی، هغه کبلی هېڅ
 ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعدے کولو او د
 هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و عهد
 و، سره اونه کړی. د د لسه وعدے کولو نه، چه د هغه
 تعهیل اونه شی، یا د تعهیل نیت پکبلی نه وی، د هغه نه
 کول مبارک او خلاصی باعث دی. په دے چه د وعدے
 خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د
 قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی بریادی
 دلا او خلق خدا کبلی بد عهدی کونکے سر په هڅکله عزت
 نشی موندی. او کوم سر په چه صداقت او دمه دارئ
 سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر
 ځای د خلق په نظر کبلی وړی وړیخ زیات عزت او اعتماد
 حاصلوی. الله پاک هم دے محبوب ساتی. او دنیا او عقیلی
 کبلی هم دے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه
 څیز لعنت اونه کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله
 پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کیدو په لحاظ سره
 هغه ښه پوهیږی، چه کوم سر په یا څیز د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کین، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا ولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، اوپہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم یہ دنیا اومقبن کین اوچتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان محافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سورہ اللہ پاک علم اوفعل کین دخل
ور نہ کریم، اوپہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دیارہ دین دعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دہ دیوجانب نہ خہ زیاق
اوظلم شوے وی، نودھے دیارہ دین دعا پہ خائے
دھداپت دعا اوکری، اودصبر اوتحمل نہ وکار داخل
دا خصلت دسری درجے پورتہ کوی، اوھرکھ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کین دسیرت پختگی
پیداشی، اوپہ مخلوق کین دھفہ دیارہ دھبت اومقبولت
جد بات پیداشی، اودمؤمنانوپہ زہونو کین عزت اواضرام
بیامومی، کلام اللہ کین دین دعا جوازہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طورسورہ دین
دعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دیارہ لے پختلانو
موقعو بد دعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسپے بد دعا
ہم کوی، نوکونہ دبین مطابق روچے ہنہ لہ دھرلحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دین دعیان دیارہ یوسرے واقعی مستحق دے اوکے نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانواو اہل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سورہ دکافر،
مشرك یا منافی حکم نہ لکوی، تیغوجہ بیخ و اوضعتوت
بیانہ مومی، پہ چا دکفر حکم کول پیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبیبر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ وی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکولونہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، دمؤمن دیارہ بنہ طریقہ دادے، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت اللہ پاک رحمت اورضامندی تہ پیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر دفتوی کولو پہ خائے و سر
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخدا لے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان و پیکناہ اومعصیت
کین دحرامو اونا جائزہ خیز و نودکتانوںہ یا ہفے تہ دعا
کینونہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء داللہ پاک دممنوع
کرے شوی خیز ونونہ پچ اوساق، دا احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دیارہ اللہ پاک خیل بتد تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہفہ مشروی، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہفہ و ظلم زیاقی نہ کوی، دا خصلت ددیندار و ذکر
اوعابد اومخلوق عزت دے، اوددے پہ تعیل سورہ ہنہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامربالمعروف اونہی عن المنکر قوت
بیامومی، ہرکلمہ چہ دمؤمن داروش وی چہ ہفہ د
خپل حاجات اود ضرور، یا نود پارہ اللہ پاک نہ علاوہ نود
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی، نوانتہ پاک ہفہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کوی، دا خصلت دتوحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی د پارہ دتولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوهوس پہ
دام کین کیر نہ شی، اللہ پاک پہ ورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی اومخلوقات د خپلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزیبہ بندکان حق تعالیٰ اواولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سورہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سورہ لے خپل روحانی اومعنوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیار کوی، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہر کوی، تواضع سورہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اودخالق اومخلوق پہ نزد ہفہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھفہ پہ دعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیداشی، چہ ہفہ د دنیا او آخرت دکوم خیز ارادہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہفہ پورہ کوی، دا خصلت دتولعبادت
اصل دے، اود ایمان اواخلاق قول نیکی صفتونہ ددے
نہ پیداکیری، دے خصلت سورہ مؤمن دھفہ اولیاء اللہ
سیرت بیامومی، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کین اللہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال تقوی دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسب اودانی اونہ کتری، اوچا
سورہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسرے درجہ اوصفا تو کین خاناہ
زیات وی، نوکہ ہفہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوپو
و شی، چہ ہفہ بہ اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ رک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، اوپہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہفہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکری
چہ ہفہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہفہ عالم وی نوپور و شی، چہ ہفہ
تہ ہفہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوے دے، چہ ہفہ
تہ خمارسائی نشتہ، ہفہ خوہنہ خہ زدہ کری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دِطاقتا نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ علم پر کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ دِخپے عقیدے او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخی۔ نو دھتہ فضیلت او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفتہ جاہل وی، نو دے او دوائی چہ ہفتہ ہرغورہ دِ اللہ پاک نافرمانی کرے دے، ہفتہ لے دے علم ہی وجہ کرے دے۔ پہ دے جہت پر مادہ ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو دے دے او دوائی، چہ زکے نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفتہ مسلمان شی او اللہ تعالیٰ دِخپل فضل اونسرت پر وجہ ہفتہ نہ حق لارے اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ پر اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھتہ سپکاوے نہ دے پکاس۔

نو تواضع دِ دیرو بشکلو صفو نو جریرہ دے۔ او پہ دے انسانی طبیعت کین دکتور فریہ خاکے خلق خدا سہ دھمدردی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک لے دتس د آقا نو محفوظ ساتی۔ او دِخلقویہ زبرون کین دھتہ د پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خپلو مقبول او محبوب بنکانو کین لے شمار کیری۔

حدیث شریف دے: تواضع دِعبادت مغز دے دتسماں او راست ما، وخلقوبہ دے کیری۔ بل ہتخو

دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتوایو او زکے آزار و نکو خیر و نہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خپلہ دِچاہیت کوی نہ دبل چانہ دِچاہیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او حدیث کین دِغیبت دِیرمذمت رانگے دے۔

اللہ پاک دِ موبن او تاسوقول دتواضع پر بشکل صفت بنا دِکری۔ آمین۔

مقالہ (۷۹) دحضرت پیرانویپر مرض الموت او وصیت

پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دِخپل پلا حضرت پیرانوی پر رحمۃ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض اوکھ چہ ماتہ دا دے وصیت او فرمایا، چہ زکے پرے تاسو نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت اور تتر ارشاد او فرمایا: ”پہ تا لازم دی، چہ ہیشہ دِ اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او دھتہ پہ مخلوقا تو کین دِھیچا نہ خوف اونہ کرے۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خپل امید و نہ او حاجات مہ وابستہ کوے۔ خپل قول کارونہ اللہ تعالیٰ تہ او سپارہ۔ او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوکھ کہ چہ دانگ دے۔ او دِ اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلک توجہ اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید دتولو اجما دے۔

ہرکھ چہ دمؤمن زکے اللہ تعالیٰ سہ خپل تعلق درست او مضبوط کیری، نو دِ عقیدے او عمل ہیچو یونہ صفت دھتہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانوی پر صاحب او فرمایا: ” زکے بود اسے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لگا یاکے خپل اولاد تہ خطاب او فرمایا: تاسو خُدا دِخوانہ پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زکے تاسو سہ ہم۔ او پہ باطن کین بل چاسوے۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم شتہ، چہ مالہ رانگے دی۔ ہفتوی لہ خاکے ورکری۔ او دِ ہفتوی ادب او کرمی۔ دھتوی دپارہ دا حالے وسیع کرگی۔ دے خاکے کین دِخدا لے تعالیٰ دِرحمتو نوزول کیری۔ حضرت محبوب سبحانی بہ پہ دے حالت کین اکثر د: ”وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ“ او ”اللہ پاک دِخُموونو اوستا سو مغفرت تمسب کیری۔“ ارشاد او فرمایلو۔

دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایا: ” زکے داتہ پاک نہ ماروا مخلوقا تو کین دھیچا نہ نہ ویرہ حتی چہ دملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک الموت! زکے ستا دخالق او پرورس دکار نہ ویریم، تانہ ہرگز ویریم۔“ دا لے او فرمایا: ”اورج مبارک لے دا بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی دِ دِخدا لے تعالیٰ جنتو وی او سلامونہ۔“

دحضرت پیرانوی پر صاحب دِخدا مو حضرت عبد الرزاق او حضرت موسیٰ صاحب دِخپل دوا رہ لاسونہ دمسالھی (چو تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او زکے بہ لے دا ارشاد او فرمایلو: ”وعلیم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔“ توبہ کوئی۔ او خپل صفا کین داخل شی۔ زکے اوس تاسو بلہ راکم۔ دے نہ پس پہ دوئی۔ د مراد کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین واصل باللہ شو۔ رضی اللہ عنہم ورضوانہ۔ ”إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ“

مقالہ (۸۰) دحضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام

دِباطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا اوستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دزکے او آسمان فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس کوئی۔ یا ترے ددوئی خوکے عبد الرزاق صاحب دمرض کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ لے او فرمایا: ”لحمانہ وھغوک درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکے داللہ پاک دعلم مطابق دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچو برائتا یا فرشتہ خا پہ مرض نہ پوہیری۔ داللہ حکم سہ داتہ علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھتہ علم نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھتہ علم منسوخ کیدے نشی۔

اللہ پاک چہ کوم خیز خواہی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّفٌ د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوصیری ہے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ رومی ورج دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوصیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دودہ ڈ ژوند حالات ویرنہ دی معلوم، خود و مرگہ قہر معلومہ ده چه دے دخیل وختہ یو ہونیا خوش نویس، متبرع عالم اویولوئے بزماک وو۔ دودہ وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۹۱ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکلو پیڈیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ دکا دیرے قصیدے لیکل دی۔ خوب ہفے کنیں چه کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیلے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجه تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ الْبَشِيرُ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ الْكَافِرِيُّ فِي مَدِيْنَةِ خَيْبَرَ الْبَرِيَّةِ** دے۔ پہ دیکنیں قول دودہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی، چه کوم وختہ ددے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفے اشعار تہ وائی چه یو شاعر دخیل ممدوح پہ صلتا اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفہ قائم ساتی، ہفہ سرہ لوج محفوظ دے دہفہ دکار نو دہفہ نہخوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہفوی دہملو نو تپوس کرے شی۔ اوصفا الہی پہ بارے کنیں چه کوم خبر ونہ موزن تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفہ ہم ہفہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد المجتہار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چه سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسوی۔ نو حضرت ورتہ اوفرمائیل عمّا قول اعضا دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خمازہ درد مند نہ دے۔ دہفہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرمائیل۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات کے پہ مرگہ مغلوب کری دی۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفہ رسول دے۔ زہ بیہ کلمہ توحید و خدا کے تعالیٰ نہ مدد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چه دو قات کید و پہ وخت حضرت درصخلہ اوفرمائیل: **اللہ اللہ اللہ اللہ** اور وچ صدارت کے اد اذ انہ کہ۔

د اہفہ خطبات او مقالات دی، چه حضرت محبوب سبحانی بہ دیغد اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید و نکو او خپلو مرید انوتہ ارشاد فرمائیلو۔ **اللہ پاک و موزن قول د حضرت ذذات پابرات او ددے خطبا کہ یہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او ددے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوے پر تیرے تنگ شو. ارادہ ہے وکریلہ - چہ وقت صیدۃ بہ یہ صلح د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کیں اولیگی - او دھغ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - هر که چہ قصیدہ ہے تیارہ کرے ، نویت ہے اوکے ، چہ د محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ اورسوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب کیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نوئی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د پاس خورکہ - او ورتہ ہے او فرمایا ، چہ خک پاسہ چور پورے چہ صحن مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ نہ قصیدہ بردہ حکم وائی چہ مرض بہ حالت کیں بہہ شیخ صاحب ، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ مشہورہ شوہ - وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ اورت نو بہ دروازہ کیں ورتہ بوقر ولانرؤ - ہفتہ ورتہ عرض اوکے چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ صفت کیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کری - بہ دے وجہ بہ خلق کیں د دے قصیدے نوم خورشو - چہ د ملک الظاہر وزیر بھاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زر اولیکلہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتورس سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا کیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکلے شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعروہ ویشی دی - ددے نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی - د قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی صطیح کیں بہ دہ شعر کیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کیں بو خود غہ چاپ شوے شیخ د کتابک لاندے نہ ہم موجود دی - پینتو اکیدہی چہ د ناہ شیخ اوکتا یونیورسٹی دہ - د قصیدہ بردے خوقامی او بیگلے شیخ دلتہ ہم موجود دی - د قصیدہ بردے د فضیلت

فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابونو دیرشہ راوی - بلکہ مشائخو دھر پو شعر جدا جدا تاثیر بنو دے کہہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ بردے د اشعرہ

هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِي تَوَلَّى شِعْرَانَا
يُكَلِّمُ هَذِهِ لَيْلٍ مِنَ اللَّيْلِ الْمُتَمِّمِ

د هر مراد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د هر پو شعر تفصیل لہ د بیگلے پکار دے مونہ د اختصار نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَعْتَدُ يَوْمَ تُنْفَخُ الْأَشْجَارُ مِنْ عَذَابٍ
۱- دَعْوَةَ الْمَسْئُولَةِ عَلَى الْخُنَّازِ فِي الْعَذَابِ
أَنْ تَكُنَّ كَوَيْبَ جَبْرَائِيلَ مِنْ عَذَابِ
۲- مَرْجَحٍ دَعْوًا جَزِيًّا مِنْ مَقَلَةِ بَدَأَ
أَمْ حَبَّتْ لِي الرِّبْوَةُ مِنْ تَلْمَازٍ كَالطَّلَسَةِ
۳- وَأَوْ مَسَّ الرِّبْوُ فِي الْكَلْبَاءِ مِنْ رِجْمِ
فَمَا لِي بِبَيْتِكَ إِنْ كُنْتُ أَلْمَعًا هَمَّ شَا
۴- وَ مَا لِي بِبَيْتِكَ إِنْ كُنْتُ أَسْتَقِيئُ بِهَمِّ
أَيْسَبُ الْقَسْبِ أَنْ أَلْحَبُ مَسْكِينِ
۵- مَا بَيْنَ مُسْتَحِمٍّ مَشْمًا وَمُسْطَحْمٍ
لَوْ لَا الْهَوَايَ لَمْ تَوُقِّي دَعْوًا عَلَى طَلِي
۶- وَلَا أَوْقَدْتَ لِي كَرِيًّا لِيَابِسَ وَ الْعَسْكَمِ
فَلَكِنَّ تَنَكَّرَ حُبًّا بَيْنَكَ مَا سَهَدْتِ
۷- بِهَ عَيْنِكَ عَذْوُلَ الدَّمَاحِ وَ السَّقَمِ
وَ انْتَبَهَ لَوْجُدُ حَبْلِي عَسِيرَةً وَ حَسَنِي
۸- وَ مَثَلُ الْبَيْتِ عَلَى مَدَائِكَ وَ الْعَسَمِ
لَعَسَا سَلَى طَيْفٌ مِنْ أَلْوَى فَأَرْقَنِي
۹- وَ الْحَبِّ يَغْتَمُّ مِنَ الْبَدَائِسِ يَا لَأَلَمِ

۱- چہ نوم دیوٹا کے دہہ دیکے او معنی بہہ بہ بیوٹا کیں -
۲- حقل جان نوم دیوٹہ اورت چہ قد دعشو نہہ ورسوہ تشبہ ورتہ کوشی

مظلوم پینتو ترجمہ
(لہ عبدالقادر خان خٹک)

۱- تَنَا دَ اللَّهِ يَا كَ جَہُ بَدا کبرولہ عذر
بیا درو بہ بیغیر چہ دے مختار د کل قدر
۲- نَہُ پَہ یوم زبَہ دریا دکرا بیا یاران د کس
چہ مردم لہ دیو سترگو او بیٹھی ورسو دم
با دیار دکوشے خاور بہ خوش شیم درلوع راوی
۳- یا پَ عَزَہ دیا ولہ لوریہ بریننا شوہلہ بہ تو ریم
دا د سترگو حال دختہ د شجرہ او بیٹہ نہ او چیری
۴- بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس و لہ دم پر ہر
د آگاہ لہ نرنگ او پاسہ چہ بہ رازد بیض بہا کرے
۵- یورسہ او بیٹہ دی رواے بل د زبہ دے مضطر
نہ بہ تا دیار د خنبو بہ لیدہ ڈرا خریاد کس
۶- نہ بہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسل
ہیچ انکار د بیض مہ کرے دویہ گواہان د باندہ
۷- دداریہ ستا پیر گواہ دی بو او بیٹہ نسل نسیم
اوس بہ تا باندے اثبات د خپل میں د بیض اوشہ
۸- عجز و زبیکہ زبیکل دے تن و اوج شہ بہ پیریم
ہم دیار د سترگو خیال م پر و خوب لہ دداریہ سترگو
۹- د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم

لہ علم - معنی نیرہ - ع - نسیم ، ناروغشیا ، بیماری

۱۰ یا لایلی فی الہو العذریۃ مہذبة
 ۱۱ میانی انیک وکذا انصفت کم تلکم
 ۱۲ عذبتک حالی لاسوی بمسختی
 ۱۳ عن الوشاقہ واد ذانی مستحسب
 ۱۴ محنتی البضع لکن ننت اشعمہ
 ۱۵ ارت المحبت عن الحدال فی صمہ
 ۱۶ ائی الشہتک تسیمیر الثیب فی عدائی
 ۱۷ والشیب ابد فی نضع عن التهم
 ۱۸ قارت اثار فی بالشدو ما تعطلت
 ۱۹ من خلیما بتدسیر الثیب والهم
 ۲۰ ولا اعدتک من الفعل الجلیل قدری
 ۲۱ صیب اللہ بیا من حکم مختصم
 ۲۲ لو کنت اعدت ائی ما افر و
 ۲۳ کنت سدا بدائی منہ بالکنم
 ۲۴ من فی بید جناح من عوایبھا
 ۲۵ کما یزد جناح الغنیل بالاحکم
 ۲۶ فلا صدوم بالتمامی کسہ شہوتها
 ۲۷ ائی التظام یقوی شہوة التهم
 ۲۸ والنفس کالقطر ان تہلمہ کب منی
 ۲۹ حی الترساع وان تظلمہ یتظلم

۱۰-۱۹ لغت کورداک - ۱۰ قرم - شعری - کمزوری - ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک - ۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک - ۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک

عاشق شوے چرمنہ کے گنگہ کپے پہ مہشتاؤ
 ۱ ملامت مہدمت کی وہی ہرچہ وہا نے نہ کرم
 ۲ محبت بہ زہ ترکومہ دیا رہی لرم ساقت
 ۳ پہ نعرہ نعر ویا رغوام دیرہ نہ کرم لہ عالم
 ۴ نصیحت دنا صاحب کو کلا نہا پہ غور و اور سر
 ۵ چہ عاشق پہ عاشق کین لہ نامصوری اصم
 ۶ ما نمت پہ عاشق کین دیرنی پہ نامع و کوی
 ۷ کدھر شو بہ بندویلو پیمان نہ دی منوم
 ۸ اشارہ نفس دے چہ مانتہ امرتل کہ مہ بدنی
 ۹ زکا ددہ بہ ویل کار کرم ویرہ نہ کرم لہ ہم
 ۱۰ دحرمت لاین استازہ ہم پکوری امیلہ شو
 ۱۱ ما نے ہیج اکرام اونہ کپہ نکہ کنہ اہل کرم
 ۱۲ کلام زده و کچہ دہینو دینونہ پہ پخانہ نہ کرم
 ۱۳ ما بہ تل پہ وسہ نور لزل لہ خیلہ عمر سم
 ۱۴ خیا نفس یو سو کین اس دے ترکوم پر پالی
 ۱۵ یوشہ سوار حصے پیدا شوے چہ کے ساز کپہ
 ۱۶ پہ احسان غلام خیلہ نفس یو حصہ بد غلام دے
 ۱۷ پہ احسان سرور لاری دہی دھیمان پہ لور کلام
 ۱۸ نفس پہ مثل دھلک دے دینو مہ دولت اعلی
 ۱۹ درضاع عدوت کے ورک شہی چہ لری شہ منظم

۱۰-۱۹ لغت کورداک - ۱۰ قرم - شعری - کمزوری - ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک - ۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک

۲۰ قاضیت ہوا ما وکاد ان توتیبا
 ۲۱ ائی الہوی ما توتی بضم ادا یسم
 ۲۲ ذرا عیبا و من فی الاعمال سائتہ
 ۲۳ وان من استخلت المرعی قد نسیم
 ۲۴ کم حسنت لک و یلمو قایبہ
 ۲۵ من عینک کم بیڈر ان التم فی الذم
 ۲۶ واخس الذ سائس من جوج و من تسبع
 ۲۷ ذرت تخم صہ شتر متن السخیم
 ۲۸ واسکفوج السامع من عین ودا منکاد
 ۲۹ من المحاریر و السمر حیدہ الکنہ
 ۳۰ و خالیب النفس و الشیطن و اعیبھا
 ۳۱ وان ہما محصاک البضع فانہم
 ۳۲ وکذ تطیح منہما حصما و لا حکما
 ۳۳ فانت تدرت کیمہ الخضم و الحکم
 ۳۴ استغیر اللہ من قول یو صیل
 ۳۵ لغد نسیتک یم نسلا لیزنی عمم
 ۳۶ امر تک الغیر لکن ما اشموتک پہ
 ۳۷ و ما شققتک کما قوی لک استعم
 ۳۸ و لا ترقدت قبیل الموت نایبہ
 ۳۹ و لک اصل یوی قدرین و کسہ اصم

۲۰-۲۹ لغت کورداک - ۱۰ قرم - شعری - کمزوری - ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک

آرزومہ و رکوعہ دولہ چہ غالب دریا نے نشی
 ۱ صورت بھرے خراب کہ چہ ڈش پانڈ حکم
 ۲ تا دافس اور مہور کہ دستا پہ رضا درومی
 ۳ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور پہ عدال کستم
 ۴ نفس مہلک لذت بیگتہ وینکارا پہ سہ صورت کہ
 ۵ نکہ و دگھول غلام پہ لہ دین طہام کین سم
 ۶ لا پہ لودہ کین مکرونہ تر مور ہالی ددہ ویرہ
 ۷ ترے خذ کر کہ ہر شوے ریانت کین پہ ملام
 ۸ دغہ ستر کہ چہ د کے دی دو پیر گنا ہونو
 ۹ نوریہ و رکھنے اونہ کپہ لازم پہ شان ندم
 ۱۰ نفس شیطان حائی دشمن ڈیہ ویل لہ عل مکرہ
 ۱۱ لہ جستہ ہم دوی دوا پو دا ویسلے دے آدم
 ۱۲ اطاعت کے ہرگز مہ کپہ غلیان کلا خیلیری
 ۱۳ ترا ایڈے ورتا نہ ورتہ کپہ دوارہ مار لرم
 ۱۴ ہر سہ پہچے کردارہ دکفتار نتیجہ غواری
 ۱۵ ذررنہ امیدواری کا پہ معنی لہ ذی عقم
 ۱۶ نصیحت بہ کجا پہ مشکل پہ تابا نہاے اثر کا
 ۱۷ چہ زہ نہ یمہ سم شوے تاتہ وائم استم
 ۱۸ ما تر مرگہ لا دغلو ہیج طاعت توبہ اونہ کپہ
 ۱۹ ہے لہ فرضو کلا حق دے ادائہ شول ہفتہ دم

۲۰-۲۹ لغت کورداک - ۱۰ قرم - شعری - کمزوری - ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ لغت کورداک

ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي الْقَلْبَةَ إِلَى
 ۳۰ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَمَرِ مِنْ دَرَمٍ
 ۳۱ وَشَدَّ مِنْ سَعْبِ أَحْسَادِهِ وَكَلَمِي
 ۳۲ نَحْتُ الْجَارِيَةِ كَشْحًا مَرُوفَ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبَسًا سَكَمَ
 ۳۵ وَآكَدَتْ رُهْدًا فِيهَا مَسْرُورَةٌ
 ۳۶ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَوْ تَكَلَّمَتْ عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَكَلَّمَتْ هَذَا لَأَنَّ الدُّنْيَا مَسْرُورَةٌ مِنْ
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعُرَيْقَيْنِ مِنْ مَسُوبٍ وَمِنْ عَمَمِ
 ۴۱ نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَّا أَحَدُ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَوْ مَشَهُ وَلَا تَمَمِ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلُ شَقَاعَتُهُ
 ۴۴ لِسَكَلٍ هَذَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمِ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَاَلْمُسْتَعِينُونَ بِمِ
 ۴۶ مُسْتَعِينُونَ بِحَبْلِ حَمِيرٍ مُتَّصِمِ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَقِي فِي لَيْلِي
 ۴۸ وَتَرَيْدَا الْكَوَا فِي عَلَيْهِ وَلَا كَوَا

۴۰ تا ۴۸ پر معصوم تجاوری نے لکھے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نو تجاوری نے لکھے۔

لہ ما پاتے شوست دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۰ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۱ خان کے موہنہ کہہ چکے اور یوہیہ ڈوہی
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لورے تول کانہی پہ شکم
 ۳۳ لوئے لوئے غونہ ورشوہیہ نظرے پے ونہ کرو
 ۳۴ زرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۵ دحضرت زریہ بہ مہبوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۶ ہیچہ یوضرورت لے لاتعدو علی العصم
 ۳۷ پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زنیہ او افلاکونہ
 ۳۸ کہ دے نہ وے، بیداشوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۳۹ محمد رسول اللہ چہ دے ہورے بادشاہ دے
 ۴۰ دسویہ دیبویہ دسویہ دسویہ دسویہ
 ۴۱ حوین ہسے رنگ نیہا دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۲ چہ ریشیہ تردہ نہ ووخوک یہ لاویہ نعم
 ۴۳ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغییب امیدواری کرکے
 ۴۴ نشتہ غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۵ ددہ دین حیل التین کہ ہم اندوہ وھنہ نہ کا
 ۴۶ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۷ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کے دنیا تو
 ۴۸ ہم کریم و ترہمہ وک لہ وارو وک اعلم

وَكَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مُلْتَمِسًا
 ۳۰ عَدْلًا مِنَ الْجَدِّ أَوْرَشَقًا مِنَ الدِّيمِ
 ۳۱ وَدَاؤَعُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِمْ
 ۳۲ مِنْ نَعْلَةِ الْعَلِيمِ أَدْوِينَ شَلْقَةَ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَّ مَعْنَاهُ وَصَوْرَتُهُ
 ۳۴ لَعْنَةُ الْمَلَكَةِ حَبِيبًا بَارِعًا النَّسَمِ
 ۳۵ مُتْرَكًا عَنْ شَرِيكِي فِي مَعَا سِيهِ
 ۳۶ فَجَوَّهَرُ الْمُسَيِّبِ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۷ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۸ وَاحْكُمُ بِمَا شِئْتَ مَدَّ حَافِيهِ وَاحْكُمِ
 ۳۹ فَالْتَمَسْتُ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفِ
 ۴۰ وَالْتَمَسْتُ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عِلْمِ
 ۴۱ فَارَى فَسَلَّ رَسُولُ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۲ حَدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۳ لَوْ تَأَسَّبَتْ قَدْرُهُ إِنِّي أَنَا عِلْمًا
 ۴۴ أَخِي انْمَسَّ حَيْثُ بُدِعِي دَارِيں الرَّيَمِ
 ۴۵ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۶ جِرْمًا عَكَيْتَا فَلَمْ تَرْتَبِ وَلَمْ نَكُنْ
 ۴۷ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَلَيْسَ يَرَى
 ۴۸ لِلْفَرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَمِ

ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغید وک
 ۳۰ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۱ کہہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستقدم
 ۳۳ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوتو کین
 ۳۴ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد د آد مر
 ۳۵ دحضرت خوبی واپہ پیر بل شریک ویرکے شور
 ۳۶ جوہر دحسن بناشت پہ دکے کین وور غیر منقسم
 ۳۷ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشتہ دستا یین
 ۳۸ خوتر ساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کوئے عویہ
 ۳۹ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکین
 ۴۰ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما شت من عینکم
 ۴۱ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۲ ددہ فضل ہومرک نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۳ کہہ انظار دمعجزاتو کے موافق دمرتو دے
 ۴۴ خو چہ واخصتے نامہ شی پرے ژ وک بیہارم
 ۴۵ پہ اندازہ پہ کے ہرچا تہ دعتل کرکے و تسخیر
 ۴۶ لوئے، ہلک کے فیض مویں لحدیثہ لاجوم
 ۴۷ حقیقت لے لہ خدا پہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۸ دسہ کار کین نزد سے لرسہ سرہ دوار کرکے ہم

۴۰ تا ۴۸ پر - داستان ہوگی - شہ یورگ عاجز ویر کمزورے

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ دہہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء دہہ لہ نور
 ۵۴ ہر بنی د نور قطرہ وہ دہہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دوزخ شید نور شورم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خود دے پکین بادشاہ دے نور ہمد وہمتشم
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدم
 چہ پہ خلود دے دے قول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۵۰ کا الشمس نَظْمُ لِلْعَيْنَيْنِ مِنْ بَعْدِ
 ۵۱ صَغِيرَةً وَكُلَّ الْكَلْبِ مِنْ أَمْرِ
 وَكَيْفَ يُدْرِكُ فِي الدُّنْيَا حَقِيقَتَهُ
 ۵۲ قَوْمٌ بِنِيَامٍ تَسْتَلُوا عَنْهُ بِالْحَلْمِ
 فَمَتْلَعُ الْعِلْمِ فِيهِ آتَهُ بِشَرِّ
 ۵۳ وَأَتَى حَبْرَ حَلْقِي أَتَى حَقِيقَتَهُمْ
 وَكُلُّ أَيْ آتَى الرَّسُولِ الْكَرَامِ رِيحًا
 ۵۴ فَأَتَى الْكَرَامِ مِنَ نُورٍ بِهِمْ
 كَأَنَّهُ سَمْسٌ مُعَلِّي هُمْ كَوَاكِبُهَا
 ۵۵ يُظهِرُونَ أُنُورًا لَهَا فِي الْكَلْبِ
 أَكْرَمُ مَعَلِّي نَبِيٍّ رَأَى حَقِيقَتَهُ
 ۵۶ بِالْعَيْنِ مَشْتَعِلٍ بِالْأَشْرِ مَسْمُومِ
 كَالرَّهْرِ فِي سَدْرِ وَالدُّرِّ فِي سَدْرِ
 ۵۷ وَالْبَعْرِ فِي كَرَمِ وَالدُّرِّ فِي هَمِّ
 كَأَنَّهُ وَهُوَ قَدْرُهُ فِي جَدِّ لَيْسَهُ
 ۵۸ فِي سَكْرِ حِينَ تَلَقَاةً وَفِي حَسَمِ
 كَأَنَّمَا الدُّرُّ كَوَاكِبُ الْكَوَاكِبِ فِي سَدْرِ
 ۵۹ مِنْ مَعْدِنِ مَنَاطِقِ مِثْلِهِ وَمُسْتَسَمِ
 لَا طَيْبَ يُدْرِكُ تَرْبَا حَسَمِ أَعْظَمَهُ
 كَلْبِي الْمُسْتَشَقِّ مِثْلَهُ وَمُسْتَسَمِ

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ آبَاتٍ مَوْلِدُهُ عَيْنَ طَيْبٍ مُنْصَرِفَةٍ
 ۶۱ يَا طَيْبٌ مُبْتَدَأُ مِسْمِ وَمُحْتَمِ
 ۶۲ يَوْمَ قَدَرْتَسَ وَيَسِي الْفَرَسِ اِنْكُفَرِ
 ۶۳ قَدْ أُنْزِلَتْ فِي حُلُومِ الْبُؤْسِ وَالْتَقَمِ
 ۶۴ وَبَاتَ الْبُؤْسُ كَيْسِي وَهُوَ مُنْصَرِفِ
 ۶۵ كَيْسِي أَضْحَا بِبِ كَيْسِي فَيَمْلِكُ
 ۶۶ وَالرَّيَا قَامِدَةً الْإِنْسَانِ مِنْ أَسْفِ
 ۶۷ عَالِيهِ وَالسَّهْمُ سَاجِي الْعَيْنِ مِنْ سَدَمِ
 ۶۸ وَسَاءَ سَاوَةٌ أَنْ غَاظَتْ بِجَبْرِ تَهَا
 ۶۹ وَرَدَّ وَارِدَهَا بِالْفَيْظِ حِينَ قَلْبِي
 ۷۰ كَارَتِ بِالنَّارِ مَا بِالْمَاءِ مِثْلِي بَلَلِ
 ۷۱ حُرْمًا وَبِالْمَاءِ مَا بِالنَّارِ مِنْ حَرَمِ
 ۷۲ وَالنَّارُ تَهْتِكُ وَالنَّارُ سَاوَةٌ
 ۷۳ وَالْحَقُّ يَكْفَهُ مِنْ مَعْنَى وَمِنْ كَلِمِ
 ۷۴ عَمُوزًا وَصَلَاةً قَالَعَلَاةً الْبَنَارِ لَمِ
 ۷۵ تَسْمَعُ وَبَارِقَةً الْإِسْدَارِ لَمِ تَسْمِ
 ۷۶ مِنْ تَجْدٍ مَا أَخْبَرَ الْأَقْوَامَ كَاهِنَهُمْ
 ۷۷ يَا تِ وَيَسْمَعُ الْمَعْوَجَ لَمِ يَسْمِ
 ۷۸ وَبَعْدَ مَا عَابَتْ فِي الْأَقْفِ مِنْ شَمِ
 ۷۹ مُنْتَمِنَةً وَفَوْقَ مَا فِي الْأَدِينِ مِنْ صَمِ

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ استہ ا کین ہم وویاک پہ محتتم
 ۶۲ چہ فرس د قفس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۳ حکمہ رائے پہ فارسود نعم پہ حائے نعم
 ۶۴ چہ پہ فتح د جہان سے یوقدم پہ تک کین
 ۶۵ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ۶۶ ہم سے اورد زہر کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۷ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچینونہ لار شوزیم
 ۶۸ پرخم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۹ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوئی زہرہ پرخم
 ۷۰ گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۷۱ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 ۷۲ کہ وحوش وو کظیور وو کہ بیان وو کہ دیوانہ
 ۷۳ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد مر
 ۷۴ کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۷۵ اند ارد بوق وو دوی تہ پہ نظر کین مععدم
 ۷۶ کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۷۷ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو معندا
 ۷۸ ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ نزلہ پہ بتنا نو کین
 ۷۹ غم پہ توس و خواص و پر بے پراتہ وو دارہ صم

۱۔ بہ محتتم - ۲۔ حائے داحتشام - ۳۔ انتہا - احتشام - ۴۔ اہل فارس
 ۵۔ خوشحالی - ۶۔ عتہ -

۱۔ شہم - بیوست
 ۲۔ د سوز و لو طافت

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي أَوْحَىٰ مُنْهَرِكًا
 مِنَ السَّاطِئِينَ بَقَعُوا إِثْرَ مُنْهَرِكٍ
 ۴۱ كَا تَكْمُهُمْ هَرَبًا أَبْطَالًا أَسْرَعِي
 أَوْسَكَرًا بِالْمَعْلَىٰ مِنْ رَا حَتْبَرٍ رَمِي
 ۴۲ كَيْدًا أَيْهَ بَعْدَ تَشْبِيحٍ بِسَطَبِهِمَا
 ذَيْدًا الْمَشْتَجِرَ أَحْسَاؤُ مَلْتَقِمٍ
 ۴۳ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِحَةً
 تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَىٰ سَاقِي بِلَا قَدَمٍ
 ۴۴ عَا نَمًا سَطَلَتْ سَطَلُوا لِسَاكِنَتِ
 قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِعِ الْمُخَلِّ فِي اللَّقْمِ
 ۴۵ سَأَلَ الْعِمَامَةَ أَيْ سَاءَ سَائِرًا
 لِقِيهِ حَذَّ وَطَيْسٍ بِالْهَجْرِ حَمِي
 ۴۶ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِيَّكَ لَمْ
 مِنْ قَلْبِهِ نَشْبَةٌ مَبْرُورَةً الْقَسَمِ
 ۴۷ وَمَا حَوَىٰ الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمٍ
 وَكُلُّ كَلْبِيٍّ مِنَ الْكُفَّارِ عَشْمُ عَيْ
 ۴۸ قَالِ بَدَائِعِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدِينِ لَمْ يَرِي
 وَهَمُّ بَقَعُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَةٍ
 ۴۹ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكُوتَ عَلَىٰ
 حَيْرِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَنْسَجْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰ مسیح : حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

۴۰ لا یخو بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرے
 شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۱ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 یا لکہ مکی لیکرچہ شول پہ مولیٰ ذہن بدل
 ۴۲ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دہ
 مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۳ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو بدللو
 راتلو بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدم
 ۴۴ لکہ اونو بہ سجدا کرے لہ بناخونو بہ لہ عینے
 ہسے بنا کریدہ بہ لکہ نہ بنا لہ چہ لہ قم
 ۴۵ ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ وریو سرد پاسہ
 کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۴۶ لکہ شق لے دقمر و ہسے شق لے دحیر
 ورا لے کرے و دہ تہ جانہ کون و پاس حکم حکم
 ۴۷ ہم سوگند ہم ہنہ چہ یو خیر و بل کریم
 جوندون لے ووپہ غار کین و کفار انا شویو
 ۴۸ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق ہم د صدقاتہ
 کافران پدوی باندا شولو پرے باغ شورام
 ۴۹ جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یاد بری
 داد دوی اوکافرانو تر میخہ حد شو مستحکم

۱۰۰ لہ قم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَغْنَتْ مَنِ مَضَاعَتِهِ
 مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۱ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيَمًا وَاسْتَجِرْتُ بِهِ
 إِلَّا وَبَأْسٍ جَوَارًا مِنْهُ لَمْ يُعْمِ
 ۸۲ وَلَا الْكَيْفَ عَنِ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرٍ
 إِلَّا اسْتَلْتُ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرِ مُنْظَمِ
 ۸۳ لَا تَكْفُرُ أَوْحَىٰ مِنْهُ دُوَيْبَاؤُ إِيَّكَ لَمْ
 قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۴ وَذَاكَ جِئْتِ بِلُذُجٍ مِنْهُ مُسَوِّتِهِ
 فَلَيْسَ يُسْكَرُ فِيهَا جَالٌ مَحْتَلِمِ
 ۸۵ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبِ
 وَكَوَيْتِ عَلَىٰ غَيْبِ بِمُسْتَهْمِ
 ۸۶ كَمْ أَسْرَأَتْ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبَةً
 وَ أَظْلَقَتْ أَرْبَابًا مِنْ رَيْثَةِ النَّهْمِ
 ۸۷ وَ أَحْيَا السَّنَةَ الشُّهُبَاءُ وَ عَوْنُهُ
 حَقَّقَ حَكْمَتَهُ فِي الْأَعْمُرِ الدَّهْمِ
 ۸۸ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 سَيِّمًا مِنَ السَّيْمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ التَّرِيمِ
 ۸۹ وَ حَرَفًا وَ وَضَعِي آيَاتٍ لَمْ تَلْهَرْثُ
 فَلَوْ دَكَرَ الْقُرَىٰ لَيْلًا عَلَىٰ عِلْمِ

۱۰۰ لہ لمیم - د اور کیدو کہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

۸۰ کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے ساندو عشی
 ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پ غرہ وی کہ پیم
 ۸۱ ہرستم چہ زمائے ووپہ ما کیے او ما تبت کین
 آمان بہ ووما موندے لہ کل رتخہ لہ کل ضم
 ۸۲ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 چہ کل جود او سغا ددہ پہ ذات وہ ستم
 ۸۳ خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب و
 کہ سترگہ ہسے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۴ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتے نہ
 اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی د محتام
 ۸۵ کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی و
 نہ پہ سحر نہ پہ شعر کہانت و متہم
 ۸۶ خرگک بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 چہ پہ مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۸۷ اوج کال د پاک نبی پہ دما ترکرہ رب کویم
 ہم شولو پر رحمت ددہ تازہ جوار ضم
 ۸۸ ہم ددہ پہ دما قحط مبدل پہ فراخ شہ
 ہم وریجے وریدے بہ لکہ سیل وی دعوم
 ما بریو دہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم
 ۸۹ مانند داورچہ بل وی د شیپہ پہ لوئے عالم

۱۰۰ لہ لمیم - بیدار

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدُ مَسْنَانًا وَهُوَ مُسْتَكْبِرٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قَدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلَ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَلِينَ مَحْمَدًا كَذِبًا
 ۹۵ قَدِيمًا صِغَةً الْمُؤْمِنِينَ بِالْقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تَقْرَبْتِ بِرَمَائِبٍ وَهِيَ تَحْمِلُ نَارًا
 ۹۷ مِنَ الْعَمَاءِ وَعَيْنٌ عَسَاءٌ وَعَيْنٌ أَرَامٌ
 ۹۸ ذَا مَسْتَلَدٍ لَيْسَ فَمَا تَشْتَكِي كُلَّ مُعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّمِيئَاتِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمُ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَمَا تَكْتُمِينَ مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَبِغِيٍّ مِنْ حَكَمٍ
 ۱۰۲ مَا حُورِيَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبٍ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلِيٍّ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَكَ بَدَعْتَهَا دَعْوَى مُعَارِضِهَا
 ۱۰۵ ذَا الْقَبُورِ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبُخْرِ فِي مَدَدٍ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِيٍّ فِي الْحُسْنِ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمُ وَكَذَبِغِيٍّ عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تَسَامُ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در یہ تار و هنری جمال آید
 ۹۰ کم هیچ نہ وی له قدره کہ ہم وی نیستظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۲ دیرے دی اخلاق له حد تزیقات بنشی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددھ حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتراں کے هرگز نشسته نہ ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند نہ له قیامت ہم له عادله ارم
 ۹۷ دنور انبیاء پہ معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اصحاب ذقرآن دادے چه پخا لے بہ کلام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و مخالفنے کر لے
 ۱۰۰ طالب ناز دے دے امر چه شوک قاضی کہ یا حکم
 ۱۰۱ چا چه پھر یونکین لائے دفصاحت کس لے
 ۱۰۲ پیسے بہوت قرآن نہ پہ تسلیم اوپہ مسلم
 ۱۰۳ قرآن پہ فصاحت خیل ہسے رد کہ دتو دعالغو
 ۱۰۴ کہ غیرتی سہسہ جانی لے خیل حدم
 ۱۰۵ دا قرآن لعلیم درباب ذوارہ ذک دملغلو
 ۱۰۶ ولے پو پو خواص پوید چه گدیری بہ دالم
 ۱۰۷ لذت دھر کلام پہ تکرار دروغی بے قرآن
 ۱۰۸ لاتازہ تازہ چه لے لولے دے بے سآمر
 ۱۰۹ لے سام - ملاشیا

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَدَرْتُ بِمَا عَيْنِي قَارِعَهَا فَعَلْتُ لَهَا
 ۱۰۱ لَقْدَ تَلَدَرْتُ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَمَّأ خَيْفَةً مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَاكَتِ حَرِّ لَطْفِي مِنْ وَرْدٍ وَهَذَا الشَّيْبِ
 ۱۰۴ كَأَنَّهَا الْخَوْضُ تَبِيضُ الْوَجُودِ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَسَةِ وَكَدَّ جَاؤُوهَا كَالْحَمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَالْبُيْزَانِ مَعْدِلَةَ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطِ مِنْ عَجْرِ هَاتِي النَّاسِ كَمْ يَفِي
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلِي بَعْثُوهَ رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ النَّازِقِ الْفَتَمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوْءِ الثَّمَنِ مِنْ رِيحِ
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَيْنُ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَتَمَّ الْعَاوُزُ سَاخِثِ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَنَازِلِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الْأَبِيَّةُ الْكُبْرَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَرْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْسَ إِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى السُّبُلُ فِي دَاخِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِئْسَ سَرَقِي إِلَى أَنْ نَلَيْتُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَ قَوْسَيْنِ لَمْ تَكُنْ وَكَوْنُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ پہ لوستل کتب دوارہ سترگے نوروصافی موی
 ۱۰۱ ہم کے زبے دسکندر ترا بیے صفا دجام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داوڑ لے ویرے تلاوت کہ نہ کرے دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز پہ تاشی لکہ یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت پہ تلاوت درے سپینیری
 ۱۰۵ سپینہ وی حوس کوثر بخوتہ تور لکہ حوس
 ۱۰۶ ہم صراط المستقیم دے ہم میزان عدالت
 ۱۰۷ کہ دے ثابست قدم سے نور نشسته هلته عم
 ۱۰۸ هیچ تعجب مہ کرے پہ انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد کہ جہالت کہ نہ دے دے لوفہم
 ۱۱۰ دغر لہ روینایی وی دلچین سترگے منکرے
 ۱۱۱ کلہ لذت موی داو بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے پہ وجود کیں خلاصہ د موجودات کے
 ۱۱۳ دربارتہ رجوع دکل مخلوق دہ کہ پو بیان دکا کہ آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ ہم بھترین دکل چه نعمت دے دمقتم
 ۱۱۶ لارے لکہ میاشت دغوار لے لے میکے نہ
 ۱۱۷ میاشت وہ درجہ پہ تاریخ شہ داوود وشم
 ۱۱۸ ویرے پہ خور دبرینا دے مسجد اقصیٰ تہ
 ۱۱۹ درست کے منور کرو پہ نور غولے دحدم
 ۱۲۰ لے حم - تورسکار

۲۹۸ فتح الغیب

۱۱۰ وَقَدْ مَنَّكَ جَبِيحُ الْأَنْبِيَاءِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلِ تَقِيحُ بِمَعْدُومٍ عَلَى خَدَمِ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَحْتَرِقُ السَّخِجَ التَّيْبَانَ بِهَمِّ
 ۱۱۳ فِي مَوْكِبٍ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبَ الْعَسْكَرِ
 ۱۱۴ حَتَّى إِذَا لَمْ يَكُنْ فِي حَقِّهَا لِيُسْتَسْتَقَرِّ
 ۱۱۵ مِنَ الْبُحْرَانِ وَلَا مَسْرُوقٍ لِمُسْتَكْرَمِ
 ۱۱۶ حَضَمْتَ كُلَّ مَقَامٍ بِالْإِضَافَةِ إِذْ
 ۱۱۷ نَزِدْتَ بِالْكَرْفِ بِمِثْلِ الْمَعْرِ وَالْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَيْفًا لَعُودَ بِوَهْلِ أَيْ مُسْتَكْرَمِ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرَبِ وَبِزِي آيَةِ مَكْتَكَمِ
 ۱۲۰ لِحَارَاتِ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيرٍ مُشْتَكْرَمِ
 ۱۲۱ وَجُرْتَ كُلَّ مَقَامٍ بِسَيْرٍ مُسْتَكْرَمِ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَيْتَ مِنْ رُكْبِ
 ۱۲۳ وَعَدَا إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلَيْتَ مِثْلَ نَعْمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَرِ الْإِسْلَامِ إِنَّ لَنَا
 ۱۲۵ مِنَ الْبُنَابِيَةِ وَكُنَّا كَبِيرَ مَنَهْلَامِ
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً لِمَا عَسَيْتُمْ
 ۱۲۷ بِأَكْرَمِ السُّؤْلِ كُنَّا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتُمْ قُلُوبَ الْقِدْوَ إِبْنَاءُ بَقِيَّتِهِ
 ۱۲۹ كَسْبًا أَجْفَلَتْ حَفْطًا مِنَ الْعَمِّ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

۱۶۶ فتح

۱۱۰ وارہ انبیاء اقتدا دریسے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر ترسانونو شوے ہفے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ ورا تگا نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ وارہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات وارو کپو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ وارہ مقامونہ و ترخیل مقامہ پست کپل
 ۱۱۷ موسی فو کہ عیسی و وکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرا ہرچہ نورے صلیو
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ وارہ کل رازونہ مکتہ
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرا ہمہ وارہ کے قبول کرا
 ۱۲۱ خدا کے تاروتہ لا سوال کین نوصہ ہمع
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولو چہ تاتہ کے درتہ کپلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ و کے تہ منعم کرے چہ تہ وودعہ انعم
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیا نوردیوں شکر د کا ندر
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوں رابیرہ و موہرہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ موہرہ کے ہم کپلو بہتر دوسرہ اسم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ د ہمت تورہ ترملد کرا
 ۱۲۹ د حسین کاہر پہ یو سر حضرت کرا درہم برہم

۳۰۰ فتح الغیب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يَلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكَةٍ
 ۱۲۱ حَتَّىٰ خَدَا بِالْقَمَانِ لِحَمَانٍ وَمَنْعَةٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغَزَا فَمَا كَادُوا يَفْطُونَ بِهِ
 ۱۲۳ أَشْدَاءَ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّحْمِ
 ۱۲۴ تَمْنِيهِ الْأَسْبَابِ وَلَا يَكْدُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنَ كِبَالِي الْأَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَأَنَّهَا السَّيْفُ مَتَيْتَ حَلَّ سَأَخْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ مِنَ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْبِشٍ فَوْقَ سَاجِيَةِ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمُودٍ مِنَ الْأَبْطَالِ مَلْتَمِمْ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَى مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْأَلُو بِمَشْتَابِلِ بِنَكْرِ مَسْئَلِمْ
 ۱۳۲ حَتَّىٰ عَدَتْ مِثْلَ الْإِسْلَامِ وَهِيَ بِهِمْ
 ۱۳۳ مِنَ الْعَدَى عَدْرُ بَيْنَهَا مَوْ مَوْلَى الرَّحْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةٌ أَيْدِيهِمْ بِحَيْرِ أَبِي
 ۱۳۵ وَحَيْرِ بَيْتِ قَلَمِ كَيْبِمْ وَسَدْرِمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالُ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادَ مَهْمِ
 ۱۳۷ مَا دَا رَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَمِّمْ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَبِيْبًا وَسَلَّ بَدْرًا وَسَلَّ أَحْدَا
 ۱۳۹ فَمَسْؤُلٌ حَتْفِ لَهْمِ آذَى مِنَ الْوَحْمِ

لہ وکرم - تحت کورہا چہ غویہ پرے تکرہ (قہ) شی

۳۰۱ فتح الغیب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکھ کرا
 ۱۲۱ لکہ کرا بوئی بوئی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ وارہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غویو پہ ہدیوئے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرہ شہارہ ورو
 ۱۲۵ ترہفے چہ ہرا کے پہ دوئی اشہرہ الحرم
 ۱۲۶ گویا دین د پاک نبی اوویہ یارونو میلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غویہ دکا فرغویستہ پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چہو بسے ہرلور تہ غورخول ہرہم ہرہم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق وورکہ باطل وور نور وینونہ شوہداتم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہفہ ووجہ خپلوی کے ورا لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سر ورو ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کپلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ پلار اوخینن چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرون پس پشتنے دحال اوکولہ کفارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر چکا او مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران وریاند سے راغلل د حسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرا ہمکی درہم برہم

سہ مضطعم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلَّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُحُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتَ
 ۱۳۲ اِذْ لَمْ يَكُنْ حَرْفٌ جَنِمَ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يَكُنْ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِ مِنَ السَّمِ
 تُهْدَى إِلَيْكَ رِيَاحُ التَّمْرِ نَشْرَهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُلِّ كَيْسٍ
 كَأَنَّهُمْ فِي طُهُورِ الْخَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْعَيْدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كَفَرْتُ بِبَيْنِ السَّبِيحِ وَالسَّحَابِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْدَى فِي الْجَا مَهَا حَجْمٍ
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ عَيْرٍ مُتَّصِدٍ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدْوٍ حَسْبُو مُتَّقِمِ
 أَحَلَّ أَسْنَهُ فِي حِزْبِي مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّ بَيْتَ حَلِّ سَعِ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدَّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدَلٍ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَجْمِ

۱۔ نقطہ۔ دلت مراد زخم۔ پھار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کبھی بدے توروا لعطش بفرے و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ بے نوش کرے د غلیم کردن دم
 اصحابو یہ یہ جنگ کبیں دستجو بہ قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 پوینو بدے تل دغلبانو میدان سورشہ
 ۱۳۳ تاہوے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئے دیادہ دضررت چہ تاندرسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ بہ غضہ کبیں پت پشتم
 بنکاریدہ بہ بہ اسونہ سے مشبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغیرہ دیاسہ سبہ مضبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت سے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شوکے چہ سے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ بے شہ پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی سے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقهور و مقیم
 داخل کے خیل امت کہ بہ حصار کبیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزری چہ لہ پوسر داخل شہ سے اجم
 دیر بہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان بہ ہنہ چاہہ و خصم
 شام۔ جاہ۔ شکل۔ غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّبْحِ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكْفِي أَسْتَجِيلُ سِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدَمِ
 إِذْ قَلَّدَ الْإِنَّمَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُهُ
 ۱۳۳ تَأْكُلِي بَيْتًا هَذَا مِنْ السَّحَابِ
 أَلْعَلَّتْ عَنِّي السَّبِيحُ فِي الْمَالِئِينَ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلَتْ الْأَعْلَى الْأَشَارُ وَالسَّكْرُ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَيْتُ فِي بَحَارَتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّبِيحُ بِاللَّيْلِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّبِيُّ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلَمِ
 إِنْ أَيْتَ دُنْيَا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّبِيحِ وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَقْبَلِ
 كَانَتْ لِي دُنْيَا مِثْلَهُ يَكْتُمِي سِحْرِي
 ۱۳۸ مُحَمَّدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلِيِّ بِالْيَمَمِ
 إِنْ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْذَلَةُ السَّعْدِ
 حَاشَا أَنْ يُحْزِمَ السَّاحِبَ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ يَرْجِعَ الْبَارِئُ مِثْلَهُ عَنِ الْمُحْتَرَمِ

۱۔ غیر منصرم۔ نشلید و نگہ

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ بہ زمانہ دجاہلیت کبیں
 ۱۳۱ اوہم سے آدب ددہ گورہ پھالت کبیں دیتم
 خدمت کے کوم بہ عمل دے د پارہ چہ رہا عاقبت
 ۱۳۲ گناہوں چہ کم کرے وی بہ شعرو بہ خدم
 دوی کرہ خما بہ غارہ دعقلی دلائے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش بہ خلیتوب او پیری کبیں
 ۱۳۴ حاصل م کئے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت خما د نفس دہ چہ وہ بہت کبیں
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کتہ اونہ کتہ کرہ و رسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دُنیا
 ۱۳۶ نہ بہ وریشکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہوں کوم دیرلہ لاسہ شوے و محمد م حکم
 ۱۳۷ یہ ایمان داور لو پو پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ بہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول و خلق دے ہم اونی دے بہ ذم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ نبی ایضاً
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگیا تہ چہ امید وار بہ ترے عہد م شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم
 ۱۔ غیر منصرم۔ نشلید و نگہ

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَمَّتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُودًا
 وَ جَدَّتْهُ لِحَاكِيهِ خَيْرٌ مُلْتَمِزًا
 ۱۵۱ وَلَنْ يَقُوتَ الْغَيْبِيُّ مِنْهُ يَدَا تَرَبُّتٍ
 إِرْتِ الْمَعْيَا يَنْبُتُ الْأَذْهَارُ فِي الْأَذْكَمِ
 ۱۵۲ وَ لَمْ أَرِدْ ذَهْرَةَ الدُّنْيَا الَّتِي أَقْطَعْتُ
 يَدَا دَهْرِيهَا أَشْنَى عَلَيَّ هَرَمِ
 ۱۵۳ يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدٍ بِهِ
 سَوَالِكٌ عِنْدَ حُلُولِ الْغَادِثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۴ وَلَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهُكَ إِذْ
 إِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
 ۱۵۵ قَارِبٌ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَ مَسْرُوتَهَا
 وَ مِنْ عُلُوِّ مَلِكِ عَالَمِ اللُّوْجِ وَ الْعَلَمِ
 ۱۵۶ يَا نَفْسِي لَا تَقْنَطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 إِنَّ الْكِبَارِيَّ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
 ۱۵۷ لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حَيْثُ يُقْبِلُهَا
 تَأْتِي عَلَى حَسْبِ الْعِشْيَانِ فِي الْفَيْمِ
 ۱۵۸ يَا رَبِّ وَ اجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسٍ
 لَدَيْكَ وَ اجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمِ
 ۱۵۹ وَ اَلطَّفُ بِعَبْدِكَ فِي الدُّارِ نِيَانٌ لَهُ
 صَبْرًا مَعَى تَدَاوُلِ الْأَهْوَالِ يَسْتَهْرِمِ

سکے لعم - وارثہ کتنا ہونہ -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خیال لازم کہ پہ مدح و پاک نبیؐ
 خلاصی م دے موندے لہ کل درد لہ کل غم
 ۱۵۱ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد و رشی غشی
 بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۲ ماچہ ثنا ویلہ دینیؐ نور مراد م نہ و
 خود اچہ در سولؐ د برکتہ شہہ خلاص دکل کم
 یا رسولؐ اللہ متوجہ نماہ حال شد کہ تلمیذ اہل سنت
 ۱۵۳ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ہنہ و رخ چہ پاک اللہ بہ قہر کاندی بعلم
 ۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی ہیتر بہ جاہ نشی تاکم
 دنیا او عقیقہ دوبارہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۵۵ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
 ہیتر اندوہ و نہ کہ مرتکب دکب اسرو
 ۱۵۶ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لعم
 قسمت چہ حق کریم کہ در رحمت پہ کوم زمان
 ۱۵۷ شائد چہ بتول دگنا ہونہ ف القسم
 ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۵۸ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید غیر مخترم
 رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوبارہ کونہ
 ۱۵۹ ویر نا توان دے ہم بے صبرہ نطاقت لری در دو اولم
 لہ غیر مخترم - اے ربہ کرہ شوقہ -

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِّنْ لِجُحُبِ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 عَلَى النَّجِيِّ يَمْشِيهِمْ وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۰ امر او کرہ اے خاوندہ دکرم پورچو بانہ
 چہ پنبی و تل دیبری شبہ اوریخ اودم بہ دمر
 ۱۶۱ وَالْأُولَى وَالسَّخِيبُ شَمُّ الشَّارِبِينَ لَهُمْ
 أَهْلُ النَّعْتِ وَ النَّعْتِيُّ وَالْمُجَلِّمِ وَ الْكَلِمِ
 ۱۶۱ ہم رحمت کہ تیری پیر و انو محسبانو
 بیاید کل اهل تقی چہ لری حام ہم کرم
 ۱۶۲ مَا رَجَحَتْ عَسَدُ بَابِ الْبَابِ رِيحُ صَبَا
 وَ الْفَرْبِ الْعَيْسِ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَكُمْ
 ۱۶۲ خود شنووی خا نیکنہ د سحر نرم بادونہ
 خود چہ سار و انان خوشحالوی او بنی پہ نعم

قصیدہ سردا ختم شوقہ

اللہ پاک و دا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او کر کوی -
 آمین
 فقیر محمد عباس قادریہ

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی

قدس سره

کتاب احسان

به ان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن حمل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حبی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص همه سانه شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر همه سانه دو رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شایسته نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق خداوند
 است
 و احسان در حق
 خلق است
 و احسان در حق
 خود است
 و احسان در حق
 خداوند است
 و احسان در حق
 خلق است
 و احسان در حق
 خود است
 و احسان در حق
 خداوند است

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان باید
و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جعل
کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
قلب از تعلق علمی و حقی که با سوای الله داشت پاک شود و زائل
نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص بهم رساند شریعت در حق
او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر بهم رساند دو رکعت او بهتر از
یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زرد در راه خدا حج کنید بر یک
سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
ایمان و اخلاص شناخت نور باطن مغز صلی الله علیه و آله و سلم را
از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
باید کرد تا چهره و شرف بر است صحیح دریافت شود و لفظ
قرآن متقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

ساده نور نور است همچو دریا
بیشتر در حال طایب با هم تقوا از سر
الذین فانی عن حظوظ الدنیا نقل است
باید درونی درویشان در کمال است
عبدان آن همه در راهی در همه یک
عین خدمت ایشان در همه یک
خلاف شده بدان از زمین و در عین
در آن سستی تقوا از سر است
اینست از آنست که در کمال است
که عباد الله در راه این چهر
سوی سبب شناخت این چهر
چون باقی برانی از راه
بیش بدایت زار بر کمال است
شده عبادت در راه باقی
با این خود را در راه باقی
باند سیر در راه باقی
و چنان که در حدیث است که در راه
انفاس سینه در راه باقی
الذین فانی عن حظوظ الدنیا
سبب باقی در راه باقی
انجیب من انجیب الغرض من
الانسان فی ذات الشیعات
شیخ محمد تقی از این سخن است
که شناخت ذات و صفات خدا
تعالی باشد بر سبب کمال عبادت

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت
 حق زیاد گردد و او را الله اعلم کسی که مستقی نباشد او اولی نه باشد ^{مشکو}
 ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست
 حضرت عزیز آن علی را مستثنی قدس سده می فرمایند ^{ای بیست نباید کرد} رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلت
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر
 باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود
 از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
 تقضیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یاید
 خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله
 اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes in Persian script, written vertically along the left side of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional legal rulings related to the main text.

Handwritten marginal notes in Persian script, written horizontally at the bottom of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional legal rulings related to the main text.

۱۳۴
مسئله اگر کسی بدون شهود نکاح کرد و گفت که خدا و رسول خدا را
گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجموع النوازل آورده
که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر
نشود اگر چه نکاح صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که
بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او
اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا
میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو
چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و
بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود
مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر
از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر
باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت
اگر قبضه باین سو باشد نماز نگزارم کافر شود مسئله اگر

از جمله این است که اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم یا جانور را گواه کردم یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت اگر قبضه باین سو باشد نماز نگزارم کافر شود مسئله اگر

مسئله اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم یا جانور را گواه کردم یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت اگر قبضه باین سو باشد نماز نگزارم کافر شود مسئله اگر

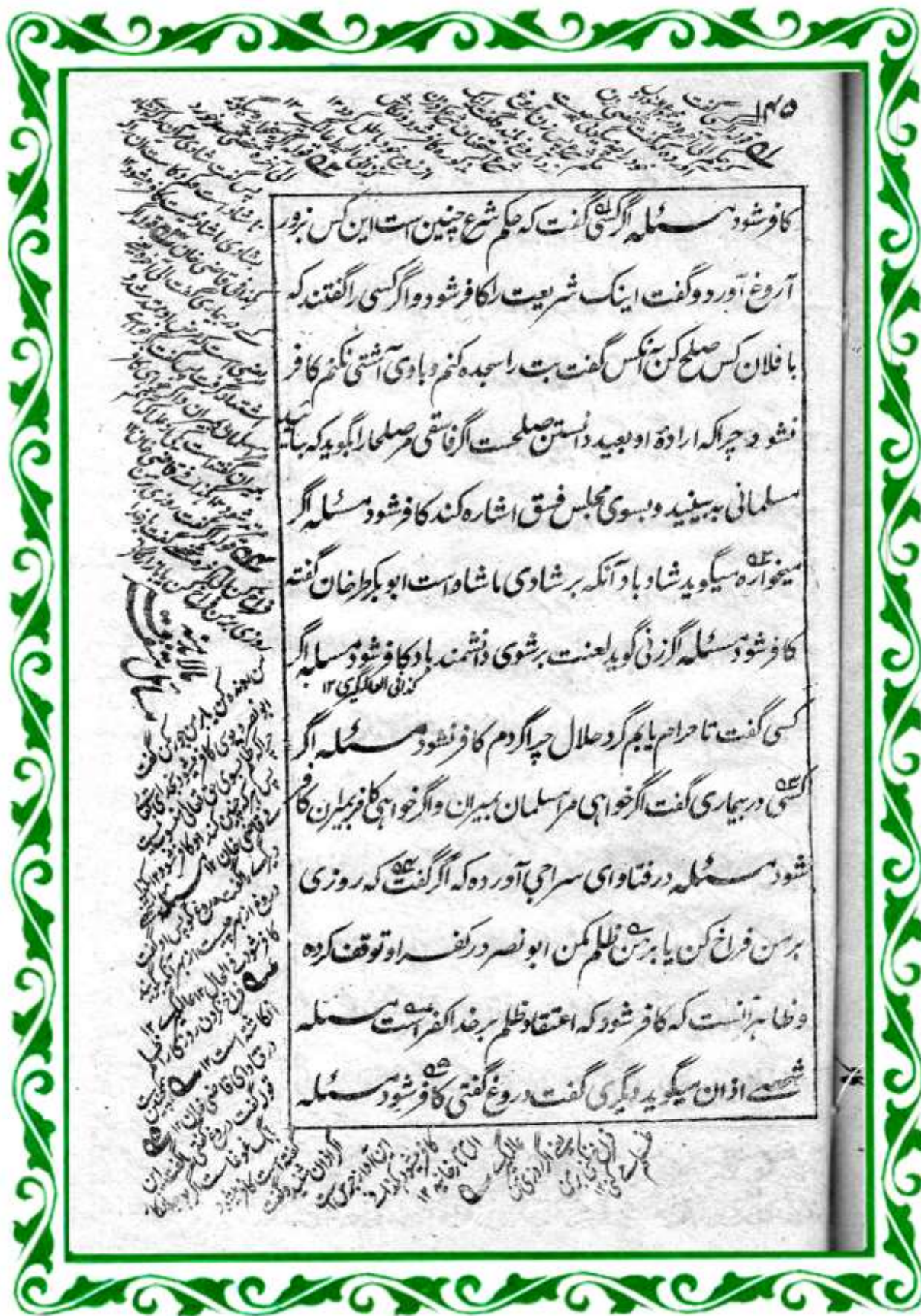

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the number '۴۴'.

اینست کسی از پیغمبر این کرد کافر شود مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
پا رچی بافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
مسئله اگر گوید آدم اگر گندیم نیخورد ما بد بخت نمی شیم کافر شود مسئله
مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تاخن
تراشیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میکنم کافر
شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بروجه رد گفت کافر شود
و در قنای سراجی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
استانم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
کس گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
چه دانم کافر شود مسئله اگر بومی فتوی دید و گفت که این
چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

Handwritten marginal notes on the right side of the page, providing commentary on the main text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page.

۱۲۵
 کافر شود مسئله اگر کسی گفت که حکم شیخ چنین است این کس زور
 آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
 با فلان کس صلح کن یا کسی گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
 نشود و چنانکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای
 مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
 میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرامم یا هم گرد حلال چه کردم کافر نشود مسئله اگر
 کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
 شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
 بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کف را و توقف کرده
 و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله
 شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

۱۲۵
 کافر شود مسئله اگر کسی گفت که حکم شیخ چنین است این کس زور
 آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
 با فلان کس صلح کن یا کسی گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
 نشود و چنانکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای
 مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
 میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرامم یا هم گرد حلال چه کردم کافر نشود مسئله اگر
 کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
 شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
 بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کف را و توقف کرده
 و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله
 شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

کافر شود مسئله اگر کسی گفت که حکم شیخ چنین است این کس زور
 آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
 با فلان کس صلح کن یا کسی گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
 نشود و چنانکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای
 مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
 میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرامم یا هم گرد حلال چه کردم کافر نشود مسئله اگر
 کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
 شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
 بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کف را و توقف کرده
 و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله
 شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود

اگر غیر مسلمی علیه او که در اسلام عیب کرد یا سوی سب او گفت
کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه
ما تیری گفته کافر شود و امام ابو القاسم گفته کافر نشود چه اگر البته گاهی
عدل کرده باشد مسئله در حمادیه و سراجی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
سراجی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دارم کافر شود
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو نوحه رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده انظر آنست که
کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گواهی دهند
که ایم نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یا گفت ای کافر او
گفت اگر اینچنین نبی بودم با تو صحبت پیشتم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود

در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود
در روز نیکو کاران کافر شود و در روز بد کاران مسلمان شود

چرا که مراد او دوری جستن است مسئله اگر شخصی دیگری را گفت که نماز
 کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین گاه
 نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر
 شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت هر از آن است
 محبوب تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح
 باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو
 مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را
 آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنست که کافر نشود اگر او اعطا گفت باش
 تا فلان روز و پنجشنبه من سلام آفرینوی بر آنست که کافر شود مسئله اگر
 گفت مرا بازی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید
 تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی مینی کافر شود مسئله اگر گفت گاه
 دانشمند آن همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن
 عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

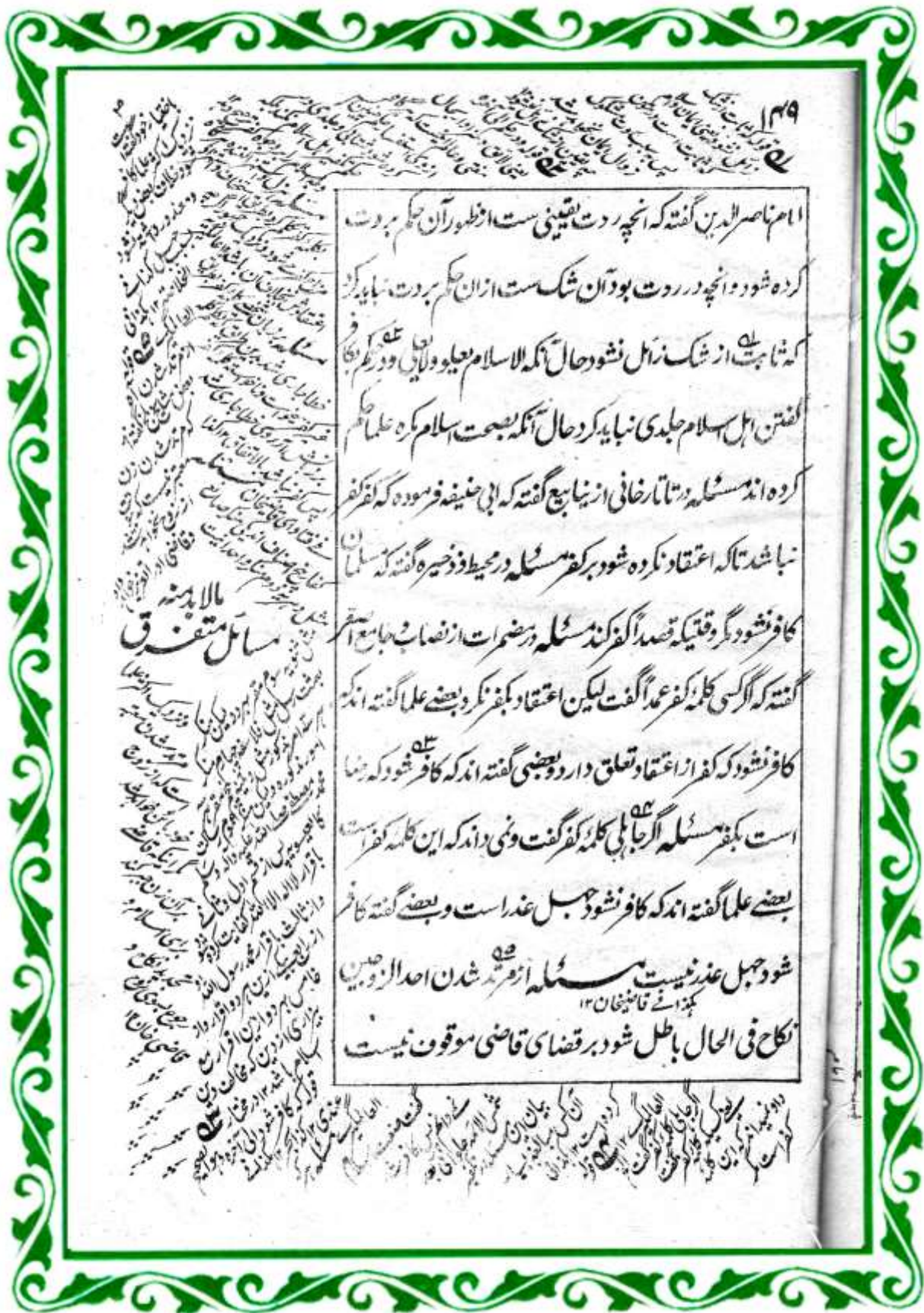
اینها همگی از حدیث است
 و در بعضی موارد
 اگر کسی را بگوید
 نماز کن یا چندین
 نماز کردی چه بر
 سر آوردی یا چندین
 گاه نماز کردم چه
 بر سر آوردم کافر
 نشود مسئله اگر
 کسی دیگری را
 گفت که تو کافر
 شدی او جواب داد
 که کافر شده گیر
 کافر شد مسئله
 اگر گفت هر از آن
 است محبوب تراست
 کافر شد و او را
 توبه باید داد اگر
 توبه کرد توبه
 پذیر نکاح باید
 کرد مسئله اگر
 کافری مسلمان را
 گفت که مسلمان
 مرا بیا سوز تا
 نزد تو مسلمان
 شوم او جواب داد
 که باش تا که بر
 و بسو فلان عالم
 یا قاضی او را
 آسوزد آن زمان
 مسلمان شود نزد
 او صح آنست که
 کافر نشود اگر
 او اعطا گفت باش
 تا فلان روز و
 پنجشنبه من سلام
 آفرینوی بر آنست
 که کافر شود
 مسئله اگر گفت
 مرا بازی از روزه
 و نماز شتاب
 گرفت کافر شود
 مسئله اگر گوید
 تو چند گاه نماز
 کن تا حلاوت بی
 نمازی مینی کافر
 شود مسئله اگر
 گفت گاه دانشمند
 آن همانست و کار
 کافران همان
 کافر شود و اگر
 این سخن عالمی
 معین را گوید کافر
 نشود مسئله اگر
 در دعای گفت این
 خدا رحمت خود

Handwritten marginal note on the right side of the page.

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنند همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لاطحاوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید که از شوهر جدا شود
و اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد
که کافر شود کیس ازین
رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری
بر یکانی مرتفع مثل
اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنند همه کافر
شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل
یا حق حلال بودی کافر
شود و اگر آرزو کند و
گوید کاشکی غیر حلال
بودی یا روزه ماه
رمضان فرض نبودی
کافر نشود اگر کسی
گوید که خدا میداند
که من این کار نکرده
ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین
کافر شود از امام
حسرتی منقول است که
اگر آن قسم بخورند
اعتقاد می کنند که
آن کلام بد روغ
گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و
اگر نه نشود و فتوی
حسام الدین برانست
مسئله لاطحاوی گفته
که از ایمان خارج
کنند مگر چیزی که
او کار باشد بد آنچه
ایمان آوردن بدان
واجب است مسئله

ازین در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنند همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لاطحاوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در آثار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در مضمرات از فصاحت جامع آخر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضمایم
 است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود چهل عذر است و بعضی گفته کافر
 شود چهل عذر نیست مسئله از عذر شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

این مسئله در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام
 علی و اولیای و در حکم بجا گفتن اهل اسلام جلدی
 نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده
 اند مسئله در آثار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه
 فرموده که کفر کفر نباشد تا که اعتقاد نکرده شود
 بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان کافر
 نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در مضمرات
 از فصاحت جامع آخر گفته که اگر کسی کلمه کفر
 عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء
 گفته اند که کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق
 دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضمایم
 است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی
 داند که این کلمه کفر است بعضی علماء گفته اند
 که کافر نشود چهل عذر است و بعضی گفته کافر
 شود چهل عذر نیست مسئله از عذر شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف
 نیست

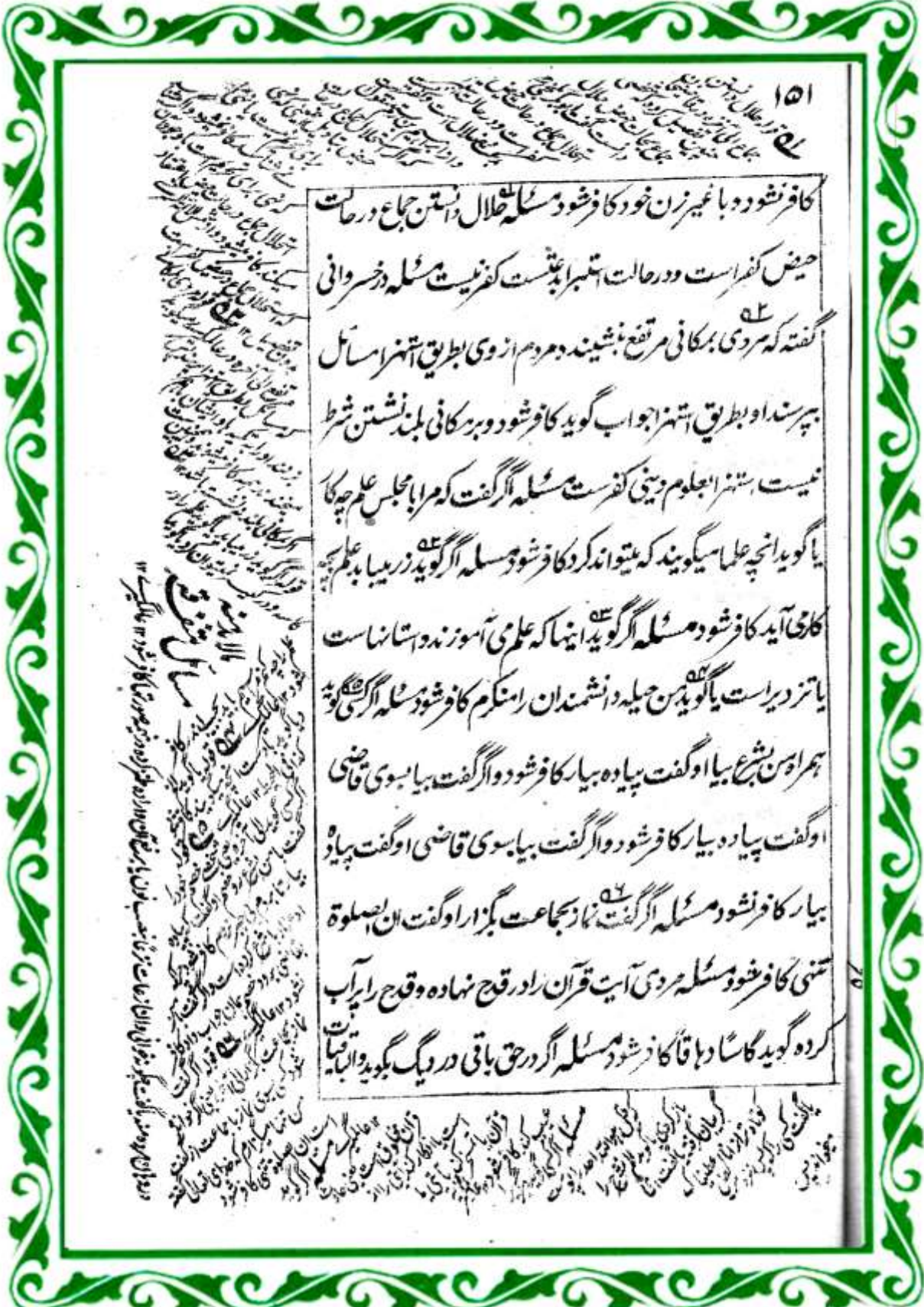
۱۴۹

دستی بود چه بود که این کار
و دست من بود که این کار
دستی بود چه بود که این کار
و دست من بود که این کار
دستی بود چه بود که این کار
و دست من بود که این کار

این روایت نقلی است مسئله اگر کسی کلاه مثل آتش پرستان یا جامه
مثل منهدد پوشد بعضی علماء گفته اند که کافر شود و بعضی گفته که کافر نشود
و بعضی متأخرین گفته که اگر بر صورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا
بست قاضی ابی خصص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد
کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله مجوس
روز نوروز جمع شوند یا هندو در زمبولی یا دیو الی شادی نمایند و مسلمانان
گویند چه خوب سیرت نموده اند کافر شود مسئله از جمیع التوازیل آورده
مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مر او را مردی که توبه کن گفت
که من چه کرده ام که توبه کنم کافر شود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام
اسیدواری ثواب کرد کافر شود مسئله اگر خصیره سید اندک از حرام داده است
و برای او دعا کرده و صدقه دهند همین گفت کافر شود مسئله فاسق
شراب میخورد و اقربای او آمده برود را هم شاکر کردند بسیار کباب داد او اندک
برود صورت همان کافر شود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

مسئله اگر کسی کلاه مثل آتش پرستان یا جامه مثل منهدد پوشد بعضی علماء گفته اند که کافر شود و بعضی گفته که کافر نشود و بعضی متأخرین گفته که اگر بر صورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا بست قاضی ابی خصص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله مجوس روز نوروز جمع شوند یا هندو در زمبولی یا دیو الی شادی نمایند و مسلمانان گویند چه خوب سیرت نموده اند کافر شود مسئله از جمیع التوازیل آورده مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مر او را مردی که توبه کن گفت که من چه کرده ام که توبه کنم کافر شود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام اسیدواری ثواب کرد کافر شود مسئله اگر خصیره سید اندک از حرام داده است و برای او دعا کرده و صدقه دهند همین گفت کافر شود مسئله فاسق شراب میخورد و اقربای او آمده برود را هم شاکر کردند بسیار کباب داد او اندک برود صورت همان کافر شود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

مسئله اگر کسی کلاه مثل آتش پرستان یا جامه مثل منهدد پوشد بعضی علماء گفته اند که کافر شود و بعضی گفته که کافر نشود و بعضی متأخرین گفته که اگر بر صورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا بست قاضی ابی خصص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله مجوس روز نوروز جمع شوند یا هندو در زمبولی یا دیو الی شادی نمایند و مسلمانان گویند چه خوب سیرت نموده اند کافر شود مسئله از جمیع التوازیل آورده مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مر او را مردی که توبه کن گفت که من چه کرده ام که توبه کنم کافر شود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام اسیدواری ثواب کرد کافر شود مسئله اگر خصیره سید اندک از حرام داده است و برای او دعا کرده و صدقه دهند همین گفت کافر شود مسئله فاسق شراب میخورد و اقربای او آمده برود را هم شاکر کردند بسیار کباب داد او اندک برود صورت همان کافر شود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زریبا علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة
 استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

در بیان آن که در حدیث آمده است که هر کس از اینها را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

۵۰

در بیان آن که در حدیث آمده است که هر کس از اینها را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوسیت کسی که
از اهل قبله کافر نیگیم و ابی اسحق افرانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوسیت کسی که
از اهل قبله کافر نیگیم و ابی اسحق افرانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

بچنین در رویه الی و دوسره کفار بهند بر آید و با کافران موافقت کند
در باره ی کافر شود مسئله ایمان یا من مقبول نیست و تو بنیاد صحیح
آنست که قبول است سلمه در شرح مقاصد گفته که هر که در وقت عالم یا
شتر اجساد یا علم بجزئیات و مانند آنرا که از ضروریات دین است انکار
کند با اتفاق کافر شود و اگر در مسائل عقائد که در فرض منواج و معتزله و غیره
فرقه های مدعیه اسلام در آن خلاف دارند برخلاف اهل سنت اعتقاد کند
در کافر گفتن او علما اختلاف دارند در استحقاق از انبی ضعیفه مرئوسیت کسی که
از اهل قبله کافر نیگیم و ابی اسحق افرانی گفته که هر که اهل سنت را کافر
داند او را کافر میدانم و هر که نداند او را کافر ندانم سلمه علامه علم الهدی
در بحر المحیط گفته که هر ملعون که در جناب پاک سرور کائنات صلی الله
علیه و آله و سلم دشنام دهد یا امانت کند یا در امری از امور دین او یا صورت
سپارک و یا در صفتی از اوصاف شریفیه او عیب کند نخواهد مسلمان بود و یا اگر
اگر چه از راه نهرل کرده باشد آن کافر است و جب قتل تو به او مقبول نیست

واجب است بر آنست که بی ادبی و استخفاف هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکرب شود یا حرام دانسته مسلم
 آنچه روافض می گویند که پنجم بر صلی الله علیه وآله و سلم از
 خوف دشمنان بعضی احکام الهی را تبلیغ نکرده کف است
 آنکه در حدیث آمده است که ما را برای اسلام و ماکت الهی لولا
 ان هو انما الله لقه جارت رسل ربنا باحق صلی الله تعالی
 و سلم علی اجمعهم خصوصاً علی سیدم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آلہ و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

این روز که است پنجمین رحمت
 الهی است بر آنست که بی ادبی
 و استخفاف هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکرب
 شود یا حرام دانسته مسلم آنچه
 روافض می گویند که پنجم بر صلی
 الله علیه و آله و سلم از خوف
 دشمنان بعضی احکام الهی را
 تبلیغ نکرده کف است آنکه در
 حدیث آمده است که ما را برای
 اسلام و ماکت الهی لولا ان هو
 انما الله لقه جارت رسل ربنا
 باحق صلی الله تعالی و سلم
 علی اجمعهم خصوصاً علی سیدم
 و خاتمهم شفیع العالمین و
 خطیب الانبیا یوم الدین و علی
 آلہ و اصحابه و اتباعه اجمعین
 سلمان

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**